

## SREDA, 15. JULIJ 2009

### PRESEDSTVO: GOSPOD BUZEK

*predsednik*

#### 1. Otvoritev seje

*(Seja se je začela ob 9.05)*

#### 2. Podpis aktov, sprejetih v postopku soodločanja: gl. zapisnik

\*  
\* \*

**Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE).** – (FR) Gospod predsednik, litovski parlament je včeraj izglasoval zakon o homoseksualnosti, o propagandi o homoseksualnosti in biseksualnosti. Litovski predsednik je že zavrnil podpis tega zakona. Zakon se je vrnil v parlament. Ta zakon je popolnoma v nasprotju z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah in členom 6(1) Lizbonske pogodbe.

V imenu tega parlamenta vas pozivam, gospod predsednik, da protestirate proti temu zakonu v imenu evropskih vrednot, saj Listina o temeljnih pravicah, kakor jo vsebuje Lizbonska pogodba, določa nediskriminacijo v povezavi s spolno usmerjenostjo, ta zakon pa diskriminira spolne manjšine.

V imenu tega parlamenta vas pozivam, da pišete litovskemu parlamentu in navedete, da je ta zakon v nasprotju s skupno zamisljivo Evrope.

*(Aplavz)*

**Predsednik.** – Hvala. Nadaljujemo s predstavitvijo razporeda dela.

**Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE).** – (FR) Gospod predsednik, ali mi lahko poveste, ali boste ukrepali ali ne? Pozval sem vas, da nekaj storite; povedati bi mi morali, ali boste to storili ali ne. To je tisto, k čemur sem vas pozval.

**Predsednik.** – Pozanimal se bom, kaj je sprejel litovski parlament, in se potem odločil, kako ukrepati. V zvezi s tem bom v stiku z vami.

#### 3. Razpored dela: gl. zapisnik

#### 4. Izid Evropskega sveta (18. in 19. junij 2009) - Pol leta dejavnosti češkega predsedstva (razprava)

**Predsednik.** – Naslednja točka je skupna razprava o naslednjem:

- poročilo Evropskega sveta in izjava Komisije o izidu Evropskega sveta (18. in 19. junij 2009)
- izjava odhajajočega predsedstva Sveta o pol leta dejavnosti češkega predsedstva.

Naj izkoristim priložnost, da pozdravim predsednika vlade Češke republike, gospoda Jana Fischerja. Prav tako naj toplem pozdravim predsednika Evropske komisije, gospoda Joséja Manuela Barrosa.

Pred nami je izjava odhajajočega predsedstva Sveta o pol leta dejavnosti češkega predsedstva. Dovolite mi, da na začetku povem nekaj besed. Včeraj smo nastopili sedmi mandat Evropskega parlamenta. Zaupali ste mi nalogo, odgovornost, velik privilegij in čast, da naslednji dve leti in pol predsedujem Evropskemu parlamentu. Danes, na ta drugi dan, bi se vam rad še enkrat toplem zahvalil za zaupanje, ki ga imate vame. Naredil bom vse, da vas prepričam, da je bila vaša odločitev pravilna.

V prvi polovici leta 2009 je predsedovala druga država iz skupine, ki je pristopila k Evropski uniji pred komaj petimi leti. Tako imamo priložnost, da postajamo čedalje bolj združeni in se zbližujemo. Zavedamo se, da

je bilo predsedovanje zaradi krize in tudi zaradi energetskih težav težko. Kriza je bila tudi v Gazi. Prav tako smo imeli volitve v Evropski parlament. Kakor veste, pa je med volitvami v Evropski parlament manj stikov med predsedstvom, Parlamentom in Evropsko komisijo. Danes bomo slišali, kako odhajajoče češko predsedstvo ocenjuje preteklih šest mesecev ter kakšne sklepe in načelne pripombe ima predsedstvo o tem, kar naj bi naredili v bližnji prihodnosti.

Zato prosim predsednika vlade Češke republike, da prevzame besedo in predstavi mnenje predsedstva o preteklih šestih mesecih in o tem, kar bi se moralo zgoditi v bližnji prihodnosti.

**Jan Fischer, predsednik Sveta.** – (CS) Gospod predsednik, gospe in gospodje, v veliko čast mi je, da vas lahko pozdravim na začetku vašega petletnega mandata. Češko predsedovanje se je končalo, novi Evropski parlament pa pravkar začneja z delom. Naj izkoristim to priložnost, da vam čestitam za vašo izvolitev in za to, da so vam volivci v vaših državah zaupali nalogo, da jih predstavljate v tem pomembnem evropskem organu. Jerzyju Buzeku čestitam za njegovo izvolitev za predsednika Evropskega parlamenta, prav tako vsem včeraj izvoljenim podpredsednikom, in vam vsem želim veliko uspeha pri vašem pomembnem delu in pri izpolnjevanju vseh zamisli, s katerimi začnete svoje delo v Evropskem parlamentu.

Češka republika pripravlja osnutek poročila o svojem šestmesečnem vodenju Evropskega sveta za drug parlament, kot je bil tisti ob njenem prevzemu vodenja. To seveda ne spreminja ničesar, kar zadeva našo lastno oceno našega predsedovanja. Nasprotno, to bolj vidim kot potrditev kontinuitete evropskih politik. Na enak način bo švedsko predsedstvo z odpravljanjem posledic svetovne gospodarske krize ter obravnavanjem vprašanj energije in varnosti preskrbe z energijo še naprej izpolnjevalo dve od glavnih nalog, s katerimi smo se ukvarjali mi. Prva polovica tega leta se bo zapisala v zgodovino Evropske unije kot obdobje zahtevnih preskusov, ki izhajajo iz zapletenih gospodarskih in političnih razmer. Nekatere od teh preskusov smo pričakovali, predvsem gospodarsko krizo, ki se nadaljuje in je že v polnem razmahu, ter potrebo, da se dokonča institucionalna reforma EU. Drugi so bili nepričakovani, nekateri pa povsem nepričakovani, kot sta konflikt v Gazi in kriza z oskrbo z ruskim plinom že v prvih urah češkega predsedovanja. Naša sposobnost za predsedovanje je bila potem seveda na preskušnji zaradi dogodkov na domači politični sceni, ko je Češka republika zamenjala vlado ravno po dveh tretjinah predsedovanja. Za razliko od mnogih drugih ne menim, da je politična kriza v Češki republiki resno škodovala EU kot celoti, čeprav se strinjam, da padec vlade ni bil ugoden. Vseeno sem trdno prepričan, da smo upravljanje našega predsedovanja opravili brez pretresov in da nam je v vseh šestih mesecih uspelo kontinuirano in s popolno zavzetostjo izpolnjevati naše prednostne naloge – načrtovane naloge v skladu s programom EU – in reševati nepričakovana aktualna vprašanja. Tako je bilo tudi zaradi tega, ker so vse skupine strokovnjakov v Češki republiki še naprej delale s popolno predanostjo, zvestobo in stoodstotno strokovnostjo. In zaradi tega, ker je Komisija po zamenjavi vlade v celoti podprla češko predsedstvo. Sam sem podporo prejel od predsednika Komisije Joséja Manuela Barrosa, takrat pa so me močno podprli tudi – če mi dovolite, da sem na tem mestu malo bolj osebno – različni predstavniki držav članic. Takrat je bila to velikanska pomoč tako za češko vlado kot zame osebno.

Naj povem, da se ne bom spuščal v filozofske ali politične analize. Ne želim pretehtavati političnih razsežnosti ali pomembnosti vodenja EU s strani velikih in majhnih držav ali starih in novih držav ali prednosti in slabosti političnih in birokratskih vlad v državi, ki predseduje. To bom prepustil drugim, o preostalem pa bom rekel samo, da se je za dobro in nepristransko analizo treba nekoliko oddaljiti in da se ne smejo vpletati čustva in kratkoročni interesi. V nadaljevanju se bom vzdržal velikih besed in vznesenosti. Raje bi se osredotočil na gola dejstva, ki so po potrebi podprta s statistiko – saj je statistika navsezadnje moj vseživljenjski poklic in morda celo moja strast –, ali na to, kar je Tomáš Garrigue Masaryk, prvi predsednik Češkoslovaške republike, poimenoval drobni vsakodnevni opravi. Kakor veste, je Češka republika glavne prednostne naloge svojega predsedovanja izrazila kot „tri E-je“: ekonomija, energetska politika in vloga EU v svetu. Menim, da so okoliščine jasno pokazale, da so bile te prednostne naloge zelo aktualne, veljavne teme, njihova veljavnost pa nikakor ni omejena na prvo polovico leta 2009. To so področja, ki bodo še naprej zahtevala vsa naša skupna prizadevanja v prihodnosti, da se bo Unija obdržala tudi v obdobjih nestabilnosti in bo koristila svojim državljanom – kar je glavni razlog za njen obstoj. To so prednostne naloge, ki preskušajo zamisel združevanja in v praksi kažejo, kako zvesti smo vrednotam, ki so obstajale ob rojstvu Skupnosti in opredeljujejo Evropo kot skupno območje svobode, varnosti in blaginje. Geslo „Evropa brez ovir“ smo izbrali, da bi simbolično predstavljalo to prizadevanje. Gospodarska kriza je v celoti preskusila našo zvestobo zamisli združevanja in je pomenu gesla češkega predsedstva dodala še večjo nujnost. Rezultati številnih razprav v preteklem polletju in sklepi z zasedanj Evropskega sveta kažejo, da je sedemindvajset držav članic odlično opravilo ta preskus. Pod češkim predsedstvom smo obrnili hrbet protekcionizmu in se dogovorili o skupnem in usklajenem pristopu k odpravljanju posledic krize tako v okviru EU kot na mednarodni ravni.

Prav tako nam je uspelo izpolniti nalogo, ki naj je po mnenju mnogih ne bi bili sposobni izpolniti; vprašanje institucionalne reforme. Češka republika je sama uspešno dokončala ratifikacijo Lizbonske pogodbe s strani obeh domov parlamenta. To je bil jasen in prepričljiv izraz politične volje, ki je odprl možnost za verodostojno rešitev vprašanja irskih jamstev. Trdno sem prepričan, da zaradi jamstev, dogovorjenih na junijskem zasedanju Evropskega sveta, obstaja velika verjetnost, da bo tudi Irska dokončala postopek ratifikacije Pogodbe, tako da bo Pogodba lahko začela veljati do konca leta 2009. Češko predsedstvo je tudi resno pristopilo k nalogi, ki je povezana z izvolitvijo tega novega Evropskega parlamenta, namreč k začetku postopka imenovanja Komisije za naslednje zakonodajno obdobje 2009–2014. Na junijskem zasedanju Evropskega sveta je bil doseženo jasno politično soglasje, da je José Manuel Barroso kandidat za predsednika naslednje Komisije. Pristojnost češkega predsedstva in prihajajočega švedskega predsedstva za pogajanja z Evropskim parlamentom ustvarja predpogoje za ohranjanje institucionalne kontinuitete. Na splošno je češkemu predsedstvu uspelo doseči vrsto konkretnih rezultatov ali vidni napredek na vseh treh prednostnih področjih. Na zakonodajnem področju so se uspešno končala pogajanja o več kot 80 konkretnih ukrepih predvsem zaradi tesnega sodelovanja z državami članicami in institucijami EU, zlasti Evropskim parlamentom. Tudi na nezakonodajnem področju je bila dosežena vrsta pomembnih uspehov, vključno z vodenjem zunanje politike in obravnavanjem energetske krize na začetku leta, zavrnitvijo protekcionističnih teženj, odločnimi ukrepi v podporo Evropskemu gospodarstvu, ukrepi proti povečanju raznolikosti oskrbe z energijo in varstvu podnebja ter rezultati pogajanj s ključnimi partnerji v Evropski uniji.

Kar zadeva posamezne prednostne naloge, je bila najpomembnejša naloga na gospodarskem področju odpravljanje posledic svetovne krize in nadaljevanje izvajanja Evropskega načrta za oživitev gospodarstva kot enega glavnih instrumentov za ponovno vzpostavitev gospodarske blaginje. Zadovoljivo smo opravili tudi v povezavi z ukrepi, sprejetimi za stabilizacijo bančnega sektorja. Ukrepi, ki smo jih sprejeli, so učinkoviti. Prek jamstev in dokapitalizacije so države članice bankam zagotovile potencialno podporo v višini več kot 30 % BDP Evropske unije. Doseženi kompromis o paketu v višini 5 milijard EUR za projekte na področju energije in širokopasovnega interneta ter ukrepi za preverjanje učinkovitosti skupne kmetijske politike so bili pozitivno sporočilo spomladanskega Evropskega sveta. Dogovor o prispevku držav članic EU k posojilu v višini 75 milijard EUR za povečanje sredstev Mednarodnega denarnega sklada je bil zelo pomemben za reševanje svetovne gospodarske krize. Pod češkim predsedstvom je EU ob močni podpori s strani Komisije pomembno prispevala k odličnim pripravam na vrh G20 v Londonu in njegov uspešen potek, kjer je bil dosežen dogovor o velikem povečanju sredstev MDS in o sredstvih, ki se izplačujejo prek drugih mednarodnih institucij za boj proti posledicam svetovne gospodarske recesije. EU je na vrhu zavzela tudi močan položaj zaradi skupnih sklepov, sprejetih na spomladanskem Evropskem svetu. Na ta način je potrdila svojo ambicijo, da bi bila močan svetovni akter. Kakor sem dejal prej, so bili med češkim predsedovanjem vsi ukrepi, namenjeni boju proti krizi, sprejeti v okviru skupnega in jasnega zavračanja protekcionizma.

Na področju zakonodajnih ukrepov je češkemu predsedstvu v okviru načrta za oživitev gospodarstva uspelo doseči soglasje o možnosti uporabe znižanih stopenj DDV za delovno intenzivne storitve, ki se zagotavljajo na lokalni ravni. Ta dogovor je pomemben prispevek k ohranjanju zaposlitev v najranljivejših sektorjih gospodarstva in naj bi pomagal zlasti malim in srednje velikim podjetjem. Posebno poglavje v prizadevanju za boj proti sedanjí finančni in gospodarski krizi predstavljajo spremembe ureditve finančnega trga in nadzora trga. Med češkim predsedovanjem je bil dosežen velik napredek pri ponovni vzpostavitvi zaupanja. Končali smo pogajanja o vseh ključnih zakonodajnih predlogih, ki si jih je predsedstvo določilo za svoje cilje. Glavni izmed njih je bila Direktiva Solventnost II za področja zavarovanja, uredb za bonitetne agencije in druge. V zahtevni razpravi o ureditvi in nadzoru finančnih trgov je bil dosežen dogovor o osnovnih elementih reforme, ki naj bi zagotovila stabilnost na ravni držav članic in na ravni posameznih finančnih institucij in njihovih pravil. Junijsko zasedanje Evropskega sveta je potrdilo smer, ki jo je ubrala Komisija. Izražena podpora načrtom Komisije naj bi vodila do konkretnih zakonodajnih predlogov, ki bodo pripravljeni in sprejeti jeseni letos.

Energetska politika, druga prednostna naloga češkega predsedstva, je bila na resni preskušnji že prve dneve predsedovanja. Obenem smo videli, da začasno reševanje težav energetske krize ni vedno dobro, saj kriza izbruhne približno vsakih šest mesecev. Bolje bi bilo sprejeti sistematične ukrepe, tako da bi bila EU pri oskrbi z energijo lahko varna in prožna. Pod češkim predsedstvom smo sprejeli ukrepe za povečanje varnosti preskrbe z energijo, ki se osredotočajo na dejavnosti, ki bodo povečale raznolikost virov energije in oskrbovalnih poti prek tako imenovanega južnega koridorja. Tudi podpora za energetske učinkovitost, vključena v revidirane uredbe za Evropski sklad za regionalni razvoj, pomembno prispeva k varnosti preskrbe z energijo. Omogoča finančne naložbe v večjo energetske učinkovitost in uporabo obnovljivih virov energije v stanovanjskih stavbah. To zagotavlja povezavo do švedskega predsedstva, za katerega je energetska učinkovitost ena od ključnih prednostnih nalog. Tudi tu je očitna kontinuiteta, potrebna za delo celotne EU.

Nazadnje, vendar nikakor ne najmanj pomembno, na marčevskem in junijskem zasedanju Sveta je bilo v celoti potrjeno, da ne bi bilo dobro opustiti naših ambicioznih ciljev za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov ali za financiranje omilitvenih in prilagoditvenih ukrepov v državah v razvoju. Obenem smo določili jasne prednostne naloge in cilje, ki jih je treba izpolniti pred konferenco ZN o podnebnih spremembah v Københavnu decembra letos, da bo EU ubranila svoj vodilni položaj na področju podnebnih sprememb.

Tretja prednostna naloga – ali, če želite, tretji „E“ – češkega predsedstva je bila EU v svetu in dogodki jasno kažejo, kako pomembna sta razvoj in vodenje skupne zunanje politike za EU. To se je med češkim predsedovanjem potrdilo v veliki meri. Medtem ko je EU zaradi njene enotnosti uspelo rešiti plinsko krizo, je druga kriza z začetka leta, kriza v Gazi, ponovno pokazala, da se mora EU naučiti govoriti z enim glasom, če želi biti resnični svetovni akter. Obe krizi sta nastali pod istim predsedstvom, kar kaže na to, da vprašanje, kdo dejansko vodi EU, ni tako pomembno kot enotnost vseh sedemindvajsetih držav članic. Češkemu predsedstvu je uspelo začeti projekt vzhodnega partnerstva, ki je nadaljevanje sosedске politike, tokrat proti vzhodu. Glavna zunanjepolitična prednostna naloga češkega predsedstva je bila nadaljevanje postopka širitve EU. To je vključevalo predvsem evropsko perspektivo za države Zahodnega Balkana. Zaradi položaja v regiji je predsedstvo omejilo maneverski prostor. Vendar je bil kljub začasni prekinitvi pristopnih pogajanj s Hrvaško dosežen napredek v postopku liberalizacije vizumskega režima. Predstavil sem kratek in stvaren povzetek prednostnih nalog češkega predsedstva in njihove izpolnitve. Podrobnejše informacije so seveda na voljo, jaz pa bom zdaj rade volje odgovarjal na vaša vprašanja in pripombe.

**José Manuel Barroso**, *predsednik Komisije*. – (FR) Gospod predsednik, predsednik vlade, gospe in gospodje, prvo plenarno zasedanje novo izvoljenega Evropskega parlamenta je edinstven politični trenutek. Odpira parlamentarno obdobje, ki bo vplivalo na vsakodnevno življenje več sto milijonov evropskih državljanov in na usodo vse celine.

Rad bi iskreno čestital vsem poslancem, ki so bili pravkar izvoljeni. Vaša prisotnost v tej dvorani je plod doslej največjega izvajanja transnacionalne demokracije na svetu. Želim vam veliko uspeha v vašem mandatu.

Izzivi, pred katerimi je Evropa in s katerimi se bo morala spoprijeti v naslednjih nekaj letih, so velikanski. Za začetek je tu gospodarska in finančna kriza, zaradi katere moramo nadaljevati sistematično usklajeno ukrepanje, ki smo se ga lotili. Tu je socialni strošek te krize, ki je naša najpomembnejša prednostna naloga. Tu sta boj proti spremembam podnebja ter prehod na zeleno in trajnostno gospodarstvo, kar kaže politično smer, ki ji moramo slediti.

Vsi ti izzivi so zaznamovali tudi češko predsedovanje, ki se je pravkar končalo. Rad bi čestital predsedniku vlade Fischerju in njegovemu predhodniku Mireku Topoláneku za rezultate, ki so bili doseženi v posebej težavnem obdobju. Njima in vsej njuni skupini se zahvaljujem za odlično sodelovanje kljub nekaterim notranjepolitičnim težavam.

Prav tako bi rad izpostavil politični pomen tega češkega predsedovanja. Prvič je bila za naš evropski projekt svobode in solidarnosti odgovorna država, ki je bila še pred nekaj leti članica Varšavskega pakta. To je zelo pomembno dejstvo, ki kaže, v kolikšni meri smo napredovali znotraj naše Evrope.

Med češkim predsedovanjem smo v praksi dosegli nekatere pomembne rezultate: v postopku soodločanja je bilo sprejetih 54 besedil. Naj omenim predvsem sporazum o široki paleti ukrepov za ureditev finančnih trgov in o 5 milijardah EUR v okviru Evropskega načrta za oživitev, vsi pa dobro veste, kako zelo smo se, Komisija in Parlament, morali boriti, da bi to dosegli. Prav tako naj omenim pregled Sklada za prilagoditev globalizaciji. Pozdravljam razvoj notranjega energetskega trga in notranjega trga prevoza.

Na vseh teh področjih je Komisija predložila ambiciozne predloge, ki jih je podprl ta parlament. Pozdravljam soglasno podporo zadnjega Evropskega sveta načrtu dela, ki ga je Komisija predložila v zvezi z nadzorom finančnih trgov. Zdaj imamo ambiciozno soglasje, ki se ga pred nekaj meseci, ko sem sklical skupino strokovnjakov na visoki ravni pod predsedstvom gospoda de Larosiéra, ni mogel nihče nadejati. To nam bo omogočilo, da bomo na čelu reforme mednarodnega finančnega sistema. Poleg tega smo se v tem istem duhu udeležili vrha G20 v Londonu, kjer smo spodbudili sprejetje nekaterih zelo pomembnih odločitev.

Češko predsedstvo se je bilo ob svojem zakonodajnem delu sposobno spoprijeti tudi s političnimi izzivi, od katerih jih je bilo nekaj izjemno občutljivih, celo zelo resnih. Morali smo rešiti plinsko krizo med Ukrajino in Rusijo, ki je ponovno izpostavila potrebo po tem, da Evropa okrepi svojo varnost preskrbe z energijo. V zadnjih šestih mesecih smo dosegli velik napredek, na primer z razvojem Načrta baltske povezave.

Predčerašnjim sem se udeležil slovesnosti ob podpisu projekta Nabucco med Turčijo in štirimi našimi državami članicami – Avstrijo, Madžarsko, Bolgarijo in Romunijo – v prisotnosti številnih držav, iz katerih

si v prihodnosti obetamo uvoz plina. To je resnično evropski projekt in ponosen sem, da je Komisija pri tem lahko delovala kot povezovalac, saj se priznava, da je bila ta vloga pomembna za vse udeležence.

Gospod predsednik, med češkim predsedovanjem je prišlo tudi do zelo pomembnega razvoja dogodkov v povezavi z Lizbonsko pogodbo. Zadnji Evropski svet se je dogovoril o potrebnih jamstvih, na podlagi katerih lahko irska vlada, popolnoma prepričana, da so se pomisleki irskih državljanov ugodno rešili, razpiše drugi referendum. Ne pozabimo, da je med češkim predsedovanjem tudi češki senat dokončal ratifikacijo v parlamentu, s čimer se je skupno število držav članic, ki so dokončale postopek potrditve v parlamentu, povečalo na 26.

Češko predsedstvo je štafetno palico zdaj predalo švedskemu predsedstvu, vendar so izzivi, s katerimi se sooča Evropa, še naprej prisotni in precej presegajo delovno področje enega samega predsedstva.

Evropski projekt je bil vedno dolgoročen. Napredek dosežemo, kadar delamo kot skupina. Tako kot skupina je tudi vsak posameznik pomemben za uspeh: Svet, Komisija in Parlament imajo pomembno vlogo pri doseganju naših skupnih evropskih ambicij v prid evropskim državljanom.

Evropa, ki jo moramo še naprej graditi skupaj, je močna Evropa, odprta Evropa, Evropa solidarnosti. To je Evropa, ki svojim državljanom nudi čim več priložnosti; Evropa, ki gradi na svoji celinski razsežnosti in v celoti izkorišča potencial svojega notranjega trga, ki je tako pomemben za potrošnike ter mala in srednje velika podjetja; Evropa znanja in inovacij; Evropa, ki spoštuje okolje in zagotavlja svojo varnost preskrbe z energijo; Evropa, ki je odprta do drugih svetovnih akterjev v duhu partnerstva z namenom, da bi skupaj reševali skupne izzive.

V času svetovne krize bolj kot kadar koli prej potrebujemo močno Evropo – močna Evropa pa pomeni združeno Evropo, ki je pripravljena vzeti usodo v svoje roke in jo krojiti. Delajmo skupaj – Parlament, Svet, Komisija – in pokažimo, da so pričakovanja evropskih državljanov v naših rokah varna; da njihova želja po svobodi, pravici in solidarnosti ne bo prezrta.

(Aplavz)

**Ádám Kósa**, v imenu skupine PPE. – (HU) Gospod predsednik, gospe in gospodje, zelo sem ganjen, ker stojim tukaj v Evropskem parlamentu kot prva gluha oseba in vas lahko nagovorim v svojem maternem jeziku, madžarskem znakovnem jeziku. Tega ne počnem le zaradi sebe in skupnosti gluhih, temveč tudi zaradi vseh prikrajšanih posameznikov. Zdaj začenjam čutiti, da pripadam Evropski skupnosti, v kateri celo manjšine lahko dosežejo uspeh. Vzemimo za primer Roberta Schumana, ki je bil iz alzaško-lotarinske regije in je pred 50 leti postal ustanovitelj EU. Proti koncu preteklega češkega predsedovanja EU je žal prišlo do preobrata, na katerega bi rad opozoril tudi prihajajoče švedsko predsedstvo EU. Pred dvema tednom je slovaški parlament sprejel uredbo, ki bo manjšinam, ki živijo v tej državi, resno omejila pravice do uporabe njihovega lastnega jezika. Kot uporabnik znakovnega jezika menim, da je moja dolžnost, da zagovarjam pravice ljudi v Evropi do uporabe njihovega lastnega jezika in pomembnost tega. Zaradi tega bom delal tukaj v Evropskem parlamentu. Vendar želim vsem evropskim državljanom posredovati sporočilo. Želim si Evropo, v kateri je vsakomur zagotovljena pravica, da živi polno življenje in izpolni svoj potencial. Želim si Evropo, v kateri gluhe osebe, ki jih zastopam jaz ali, kar zadeva to, katera koli oseba, ki živi z invalidnostjo, res uživajo enake možnosti. Posebej bi se rad zahvalil Josephu Daulu, predsedniku Skupine Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov), da mi je dal možnost, da vas nagovorim na ta poseben dan. To dokazuje tudi, da gre pri Evropi res za raznolikost, strpnost in enake možnosti.

**Libor Rouček**, v imenu skupine S&D. – (CS) Predsednik vlade Fischer, predsednik Komisije Barroso, gospe in gospodje, januarja letos sem to skupščino opozoril, da češko predsedovanje ne bo lahko in da ga bo verjetno zaznamovala velika nestabilnost. Razlog za moje bojazni so bili nestabilnost znotraj češke vladne koalicije, nesporazumi med vlado in opozicijo ter spori med vlado in predsednikom. Na kratko bi rad povedal, da je govor češkega predsednika Václava Klause v tej skupščini žal potrdil moje bojazni pred nestabilnostjo, saj je pokazal, da bo predsedovanje dejansko zaznamovala nestabilnost, pa ne samo zaradi padca vlade. Kljub temu so bile v šestih mesecih nekatere stvari uspešne, druge manj. Kot pozitivno bi navedel energetske politike, ki je bila omenjena prej. Menim, da je Češki republiki uspelo zelo dobro rešiti plinsko krizo januarja letos. Tudi podpis sporazuma o Nabuccu, ki ga je tukaj omenil gospod Barroso, je bil rezultat dela, ki ga je opravilo češko predsedstvo. Žal reševanje gospodarske krize ni izpolnilo pričakovanj Evrope in Evropskega parlamenta. Spomnimo se govora prejšnjega češkega predsednika vlade Topoláneka, ko je predsednika ZDA Obama skupaj z njegovo gospodarsko politiko poslal k vragu.

Kljub temu bi se za konec rad zahvalil predsedniku vlade Fischerju zlasti za to, da je rešil češko predsedovanje. Junjski vrh je dokaz za to, saj je bil uspešno izveden celotni program vrha. Prav tako bi se rad zahvalil stotinam čeških uradnikov ne samo v Bruslju, temveč v vseh čeških ministrstvih. Menim, da so ti uradniki opravili zelo dobro in strokovno delo in da niso odgovorni za dogodke na češki politični sceni.

**Alexander Graf Lambsdorff**, v imenu skupine ALDE. – (DE) Gospod predsednik, dovolite mi, da vam najprej čestitam za vašo izvolitev. Želim vam veliko uspeha v naslednjih dveh letih in pol. Vašo zadnjo prošnjo, naj upoštevamo naš čas za govor, sem lahko razumel tudi brez uporabe slušalk.

Predsednik vlade, vaš predhodnik ni imel lahkega ali dobrega začetka. Povsem upravičeno so bili poudarjeni energija, gospodarstvo in zunanji odnosi, vendar se, kakor je pogosto v življenju, dogodki v resničnosti včasih močno razlikujejo od tega, kar smo načrtovali. Predsedstvo Sveta se je zagnalo v konflikt v Gazi, ne da bi se prej dogovorilo o skupnem evropskem pristopu. Pri plinskem sporu med Rusijo in Ukrajino je milijone ljudi zmrzovalo, preden je vaša vlada stopila v ospredje in ukrepala kot posrednik z zelo uspešnimi rezultati.

Kljub kritikam ste bili uspešni tudi na drugih področjih. Dolgotrajni dosežek češkega predsedstva je, da Evropska unija ni naredila napake in zdrsnila v protekcionizem, kakor se je zgodilo v tridesetih letih prejšnjega stoletja. To je bila in še vedno je resnična nevarnost. Do tega vprašanja se je predsedstvo jasno opredelilo predvsem ob podpori komisarke za konkurenco. Veliko ljudi želi izkoristiti krizo za spodbujanje novega gospodarskega nacionalizma. To bi bilo usodno. Za liberalce in demokrate je svobodna in poštena konkurenca, kakor je določena v pogodbah, pot do rasti in blaginje.

Vendar če naj naši državljani sprejmejo svobodno konkurenco, želijo in morajo biti prepričani, da so pravila enaka za vse. Izkrivljanje konkurence, izključevanje, dajanje prednosti lastnim nacionalnim podjetjem – vse to ne vodi iz krize, temveč naravnost v slepo ulico. Češka republika je kot nova država članica med svojim predsedovanjem upravičeno morala opomniti številne stare države članice na red, kar je bilo žal potrebno zaradi dejstva, da se notranjega trga ne sme spodkopati in da je treba upoštevati pravila.

Češka vlada se je na koncu izkazala za nemočno proti nenehnim motnjam iz praškega gradu in nezaupnici. Kaj takega, kot je bil njen padec sredi predsedovanja, se še ni zgodilo. Vsa Evropa je osupnila nad Prago. S to potezo je češki politični razred škodoval tako svoji državi kot Evropi.

Vendar ste vi, predsednik vlade, pokazali, da je v politiki tako kot v nogometu izid tekme še vedno mogoče spremeniti, čeprav do zamenjav pride šele v podaljškju. Junija je bila na Evropskem svetu določena smer za prenovo nadzora finančnega trga. Zdaj mora Komisija odločno nadaljevati s to pobudo. Na pogajanjih ste se dogovorili o jamstvih za Irsko, tako da upajmo, da bo referendum 2. oktobra uspešen. Države članice so se formalno dogovorile o kandidatu za položaj predsednika Komisije in tako izpolnile pomembno zahtevo naše skupine.

Predsednik vlade, vi osebno ste dobro opravili delo in si pridobili precejšen ugled. Vseeno se prvo češko predsedstvo verjetno ne bo zapisalo v zgodovino, česar smo se vsi nadejali. Vsekakor pa bi si morali zapomniti vaše geslo: „Evropa brez meja“.

**Rebecca Harms**, v imenu skupine Verts/ALE. – (DE) Gospod predsednik, predsednik vlade, predsednik Komisije, ni lahko narediti obračuna napredka, ki bi moral biti dosežen v obdobju češkega predsedovanja. Zelo sem se trudila narediti to v imenu svoje skupine, vendar se tisto, kar smo si želeli – namreč da bi se češko predsedstvo spoprijelo z izzivi – dejansko ni zgodilo.

Kar zadeva finančno krizo, ko se bomo septembra po poletnih počitnicah ponovno sestali tukaj, bo preteklo že eno leto, odkar razpravljamo o potrebni novi ureditvi finančnih trgov, ne da bi v zvezi s tem dosegli kakšen napredek. Podanih je bilo veliko izjav, ki naj bi pomirile državljane, vendar dejansko ni bilo veliko narejenega.

Kar zadeva gospodarsko krizo, Evropski načrt za oživitev gospodarstva – zdi se mi skoraj sramotno, da se ga tolikokrat omenja – je zgolj simboličen program, ki nam omogoča, da govorimo o evropskem načrtovanju za oživitev, vendar nima nobene prave vsebine. Znaša pičlih 5 milijard EUR, poteka pa dlakocepski spor o tem, kako naj se teh 5 milijard EUR porabi. Menim, da to ni nekaj, na kar bi smeli biti ponosni. Program, v katerega smo vložili veliko dela, namreč dosleden program za energetska učinkovitost v Evropi, ki naj bi zagotovil milijone delovnih mest, sploh ni bil resno upoštevan.

Kar zadeva podnebno krizo, mi zelenih politikov skorajda ni treba pozvati, naj ocenijo politiko na tem področju. Yvo de Boer, najvišji uradnik pri Združenih narodih, pristojen za spremembe podnebja, in Ban Ki Mun sta nas na zadnji konferenci v Bonnu oštela, ker nobeni državi sveta, ki je zatrdila, da bo prevzela vodilno

vlogo v tej svetovni politiki boja proti podnebni krizi, niti približno ni uspelo narediti tistega, kar bi dejansko bilo treba narediti. Če kot merilo za to, kar smo mi kot Evropejci dejansko pripravljene narediti, vzamemo evropsko energetske politiko, menim, da strategije neprestanega konkuriranja, ki se je tako očitno uporabljala v povezavi s projektoma Severni tok in Nabucco, res ne moremo šteti za izhodišče za skupno, v prihodnost usmerjeno evropsko energetske politiko.

Zakaj je tako? Kakšni so razlogi za to? Menim, da kritike tega res ne bi smele biti uperjene proti vam, gospod Fischer. Država, ki jo je obiskal predsednik moje skupine, gospod Cohn-Bendit, z evropsko zastavo v svojem nahrbtniku, ki naj bi jo izročil predsedniku, je bila v resnici šibka. In žal, gospod Barroso, čeprav se pogosto govori o vaši moči, kje je bila ta moč v času, ko je bilo to predsedstvo Sveta šibko? Mi je nismo opazili.

(Aplavz)

**Jan Zahradil**, v imenu skupine ECR. – (CS) Predsednik vlade, predsednik Komisije, v veliko čast mi je, da lahko danes nastopim kot prvi govornik številnih novih frakcij Evropskih konzervativcev in reformistov in tudi kot češki poslanec ter spregovorim o češkem predsedovanju. Vendar bom govoril kot poslanec Evropskega parlamenta in ne samo z ozkega nacionalnega vidika. Obenem bom govoril kot predstavnik moje skupine in zato bom upošteval njene politične prednostne naloge. Imel sem priložnost govoriti že na plenarnem zasedanju januarja, ko je češki predsednik vlade Topolánek tukaj predstavil prednostne naloge češkega predsedstva, in govorim danes, ko češki predsednik vlade Fischer predstavlja poročilo o dosežkih Češke republike. Tega ne omenjam po naključju. Rad bi opozoril na dejstvo, da je češki vladi uspelo ohraniti tako politično kot organizacijsko kontinuiteto predsedovanja kljub padcu vlade, ki so ga povzročili povsem notranjepolitični dejavniki. Na tem mestu bi rad pozdravil ton govora predsednika vlade, saj je bil prav tak kot ton samega češkega predsedstva, stvaren in usmerjen v rezultate. Menim, da nekatere kritične ocene temeljijo na subjektivnih mnenjih določenih evropskih predstavnikov ali medijskih osebnosti in da niso ničesar prispevale k naši tako poveljevanji evropski koheziji, temveč da so povezane z zasebnimi političnimi kampanjami, namenjenimi domačemu občinstvu.

Naj zdaj spregovorim o treh prednostnih nalogah češkega predsedstva. V povezavi z gospodarstvom bi rad ponovno poudaril, da je Češki republiki uspelo zaustaviti usodni val nacionalnih protekcionističnih ukrepov, ki bi lahko resno spodkopali temeljne vrednote evropskega združevanja in predvsem načela enotnega notranjega trga. Kar zadeva energetske politiko, se je izkazalo, da je vprašanje varne in trajnostne oskrbe za energetske sektor dobro izbrana tema. V prvih dnevih češkega predsedovanja smo se uspešno ubranili pred neposredno krizo s plinom, pri čemer je treba seveda upoštevati, da so za kakršen koli dejanski napredek pri tem vprašanju potrebni dolgoročni strateški ukrepi, vključno s povečanjem raznolikosti oskrbe in liberalizacijo notranjega energetskega trga. S simboličnega vidika drugega cilja zunanjih odnosov EU bi rad poudaril vrhunski srečanja z glavnimi svetovnimi akterji, z drugimi besedami vrh EU-ZDA, ki je ponovno potrdil temeljni pomen čezatlantskih odnosov, pa tudi vrh EU-Rusija in vrh EU-Kitajska. Prav tako bi rad poudaril pomen pobude za vzhodno partnerstvo in njeno izvajanje. Za konec, menim, da je češko predsedovanje v celoti mogoče oceniti kot dokaz, da srednje velike države in tako imenovane nove države članice lahko opravijo tako delo častno in kakovostno.

#### **PRESEDSTVO: GOSPA KRATSA-TSAGAROPOULOU**

*podpredsednica*

**Miloslav Ransdorf**, v imenu skupine GUE/NGL. – (CS) Rad bi povedal, da sta češko predsedovanje dejansko rešila vlada gospoda Fischerja in sam gospod Fischer. Rad bi poudaril, da je predsedovanje sovpadlo z dvajseto obletnico političnih sprememb, ki jih mediji označujejo kot osvoboditev, vendar smo imeli tudi dvajset let neizpolnjenih obljub, ker so se ravni sposobnosti upravljanja javnih zadev v Češki republiki znižale. Prav tako bi rad povedal, da je bila s tega stališča vlada gospoda Fischerja prijetno presenečenje. To je predsednik vlade in človek, ki noče lagati. Na njegovo ime sem prvič postal pozoren, ko je nasprotoval ponarejanju statističnih podatkov v Češki republiki. To je človek, ki se izogiba velikim besedam, ki smo jih slišali tukaj pod različnimi predsedstvi, in ki ravna preudarno. Menim, da je zelo dobro, da je vodenje češkega predsedstva na koncu prevzel tak človek. Ker zdaj mineva 500 let od Calvinovega rojstva, ki se je 10. julija 1509 rodil v Franciji, bi rad povedal, da je edino, kar nas bo res rešilo v teh težkih razmerah spričo dveh kriz ... (*Predsednica je prekinila govornika*)

**Nigel Farage**, v imenu skupine EFD. – Gospa podpredsednica, češko predsedstvo je sledilo zljajnanemu vzorcu: kontinuiteti, še več, neprestani obsedenosti s spremembami podnebja in neprestani vnemi po sprejemanju

nove zakonodaje. Rekli ste, da se je pod tem predsedstvom pripravljala zakonodaja na 18 novih področjih, in zdi se, da ste ponosni na to. Mislil bi, da je že čas, da naredimo nekaj korakov nazaj, in rekel bi, da je to, kar imamo v Evropski uniji, prekomerno reguliran model, ki nam zelo slabo služi v globoki recesiji.

Pa vseeno še naprej *status quo*. Podprli ste zamisel, da je gospod Barroso nesporni zmagovalec, ne da bi prišlo do kakršnega koli pravega boja, vendar je največ zanimanja pri meni vzbudila Lizbonska pogodba. Pogodbo ste ratificirali v obeh domovih vašega parlamenta, seveda ne da bi pomislili na to, da bi ljudem v vaši državi zagotovili referendum, na katerem bi izrazili svoje mnenje. Resnično zanimivo pa zame postane, ko gre za Irsko. Rekli ste, da si želite verodostojne politike za Irsko pri njihovem drugem referendumu, in ste tako izdelali ta jamstva in tukaj jih imamo – jamstva o pravici do življenja, o obdavčevanju, o varnosti in obrambi.

Ta dokument nima nikakršne pravne veljave. Ni vreden papirja, na katerem je napisan. Vi ste avtor sramotnega poskusa, da se Irci s prevaro prepričajo v glasovanje za to Lizbonsko pogodbo na njihovem naslednjem referendumu. Seveda vas je pri tem podprl gospod Barroso. On nikoli ne spoštuje rezultatov demokratičnih referendumov, pa naj bodo v Franciji, na Nizozemskem ali na Irskem. Pravi, da jih moramo prezreti, da moramo naprej. Gre samo za moč. Gre samo za to, da on in institucije EU dobijo več moči na račun držav članic. Upam, da vam bodo Irci na drugem referendumu 2. oktobra povedali, kam pojdite – in čisto mogoče je, da vam bodo!

(Mešani odzivi)

Vendar ne želim biti zloben, saj je bil med češkim predsedovanjem tudi čudovit, svetel, spodbuden trenutek, trenutek, ko smo vsi, ki verjamemo v nacionalne države, ki verjamemo v demokracijo, ki resnično verjamemo v pravno državo, lahko prišli v to dvorano in po mojih izkušnjah prvič občutili ponos spričo dejstva, da smo del tega Evropskega parlamenta. Seveda govorim o obisku Václava Klause. Kako čudovit govor je bil to: priti v to dvorano in povedati nekaj neprijetnih resnic ter poudariti, da evropski poslanci in voditelji ne prislujnejo prebivalcem Evrope – ob čemer vas je 200 vstalo in odkorakalo iz dvorane. Zato se vam vsaj zaradi Václava Klause zelo toplo zahvaljujemo za zadnjih šest mesecev.

(Aplavz)

**José Manuel Barroso**, predsednik Komisije. – Gospa predsednica, rad bi samo zastavil vprašanje. Ne kritiziram, ampak ali je v dvorani dovoljeno imeti zastave?

(Ugovori. Gospod Farage je dvignil zastavo Združenega kraljestva.)

Kajti če je dovoljeno, potem želim danes postaviti evropsko zastavo sèm, če smem.

(Gospod Barroso je na svojo mizo postavil evropsko zastavo. Aplavz.)

**Andreas Mölzer (NI).** – (DE) Gospa predsednica, kar zadeva evropsko združevanje, je nedvomno dobro, da je Svetu predsedovala ena od novih držav EU, v tem primeru Češka republika. Manj razveseljiv pa je bil kaos, v katerem smo se znašli deloma po zaslugi predsedstva.

Seveda bi od nove države z malo evropskih izkušenj težko pričakovali popolnost, a pričakovali bi vsaj minimalno stopnjo občutljivosti. Za škandal z umetniško instalacijo na začetku predsedovanja ni mogoče okriviti vlade v Pragi, je pa predsedstvo Sveta v celoti odgovorno za svoj mlačni odziv in dejstvo, da so umetnine ostale razstavljene.

Vendar je češko predsedstvo pokazalo sposobnost za politično vodenje predvsem pri obravnavanju težav in obvladovanju kriznih razmer. In ravno tukaj so bile največje pomanjkljivosti: dvajsetdnevno energetska krizo v Evropi med plinskim sporom med Rusijo in Ukrajino bi bilo mogoče odpraviti na tak ali drugačen način; upravljanje krize na Bližnjem vzhodu pa je bilo po mojem mnenju več kot le nerodno. In kot da raketni ščit ZDA v Češki republiki še ni bil dovolj slab, se je odvisnost od ZDA odražala tudi v predsedovanju, na primer tako, da se je izraelski napad na Gazo zvedel na nepomembno obrambno akcijo.

Praško vodstvo je tudi Lizbonsko pogodbo kritiziralo zgolj mlačno in z njo odlašalo. Zaradi tega smo zamudili pomembno priložnost, da bi v Evropsko unijo vnesli več demokracije.

Obžalovanja vredno je tudi dejstvo, da na koncu ni bilo mogoče doseči sporazuma med Slovenijo in Hrvaško glede meje na morju. Konec koncev Hrvaška ni nič manj pripravljena na pristop k EU, kot je bilo ob njihovem pristopu nanj pripravljenih deset novih držav članic. Nasprotno, verjetno je celo bolj pripravljena. Še bolj obžalovanja vredno je po mojem mnenju dejstvo, da Švedska ne želi nadaljevati poskusov zgladitve spora. Hrvaška si tega ne zasluži.



Na splošno so naši sklepi o uspehu češkega predsedovanja nekoliko mešani.

**Jan Fischer, predsednik Sveta.** – (CS) Gospe in gospodje, zelo na kratko bi rad odgovoril v imenu Sveta in prejšnjega češkega predsedstva. Prvič – na osebni ravni – soočenje z vzdušjem parlamenta, bodisi češkega parlamenta ali Evropskega parlamenta, je vedno odlična lekcija za človeka, ki je v bistvu specialist in ki ima močna akademska nagnjenja. To je lekcija o tem, kako različne so včasih lahko zamisli o hitrosti in intenzivnosti evropskega združevanja ali naravi EU. Vse to samo odseva zelo širok spekter vaših pogledov in menim, da je to bistven sestavni del prave demokracije. Zato bi se vam rad zahvalil za to, da ste izrazili svoje poglede, in konec koncev tudi za kritične predloge, ki ste jih predložili tukaj.

Kar zadeva govor gospoda Kóse, ne želim dati podrobnih pripomb k temu govoru, vendar menim, da odraža pomembnost našega gesla „Evropa brez ovir“, in upam, da ga bo EU še naprej uresničevala. Trdno sem prepričan, da so bili ukrepi za ublažitev posledic zelo resne gospodarske in finančne krize v času, ko so bili sprejeti, ustrezni in razumni. Tukaj so bile kritike uperjene proti hitrosti urejanja finančnega trga. Sprejeli smo temeljne ukrepe na tem področju, sporazum o njih pa je bil dosežen po zelo resni, zahtevni in polemični razpravi, v kateri smo usklajevali podrobnosti prav do Evropskega sveta v juniju, katerega izid morda ni zadovoljil vseh, saj nekateri menijo, da je svet prekomerno reguliran. Vseeno smo pripravljene na osnutke zakonodajnih rešitev Komisije za ureditev finančnega trga in bančni nadzor v evropskem formatu to jesen. Dejstvo, da ni bilo pojavov protekcionizma, je – ponavljam – temeljnega pomena, tako kot dejstvo, da se nam je uspelo dogovoriti o uporabi načel solidarnosti zlasti do določenih držav, v katerih je gospodarstvo zašlo v največje težave.

Nocoj se bom sestal s predsednikom Klausom in mu bom posredoval pohvale poslanca. Sicer pa je ratifikacija Lizbonske pogodbe v Češki republiki seveda napredovala povsem v skladu s češko ustavo. Pogodba je bila ratificirana v obeh domovih parlamenta in čakamo na podpis predsednika republike. Upam, da bo dokončen, odločen in korekten. Dejstvo, da v Češki republiki ni bil razpisan referendum za ratifikacijo Pogodbe, je povsem notranja zadeva Češke republike in je povsem združljivo in povsem v skladu s češko ustavo. S tem končujem svoj ekskurz v domače zadeve.

Rad bi se zahvalil številnim govornikom, ki so pohvalili raven kontinuitete, ki jo je doseglo češko predsedstvo. Osebnost sem to štel za velik izziv za moj kabinet in zame. To je bil preskus za novi kabinet in za vse ministre in skupine strokovnjakov, vsi pa so ga odlično opravili – kakor je že bilo poudarjeno v mojem govoru in ocenah določenih poslancev. Svojo tretjino predsedovanja sem vzel kot osebno dolžnost in vesel sem, da se je češko predsedovanje končalo častno.

**Zuzana Roithová (PPE).** – (CS) Predsednik Komisije, predsednik Sveta, gospe in gospodje, ponosna sem, da se bo češko predsedovanje zapisalo v zgodovino EU kot vzor prilagodljivega, strokovnega, nepristranskega in dobro pripravljenega upravljanja. Kljub brezobzirnim kritikam evropskih medijev in češke opozicije so Čehi uspešno dosegli sporazume o številnih zakonodajnih standardih. Čehom je to uspelo ob polčasu – preden se je končal mandat Parlamenta. Sporazumi so na primer zajemali gostovanje, energetski sveženj in ukrepe za boj proti krizi. Čehi so bili tisti, ki jim je končno uspelo streti trd oreh uvedbe nižje stopnje DDV za delovno intenzivne storitve, kar je ukrep za rast in proti krizi. Prav tako Čehom ni uspelo samo pomagati pri ponovni vzpostavitvi dobavljanja plina in nafte iz Rusije v Evropo, temveč tudi doseči sporazum o južnem plinovodu Nabucco in ga skupaj s predsednikom Komisije pripraviti za podpis.

Žal se bo Češka republika zapisala v zgodovino EU tudi kot primer politične nestabilnosti, ker je socialni demokrat Paroubek postavil lastne ambicije pred interese EU in – skupaj z nekaj preračunljivci – skonstruiral padec češke vlade na polovici njenega uspešnega predsedovanja. Rada bi se zahvalila skupinam predsednikov vlad Topoláneka in Fischerja ter češki misiji v Bruslju za njihovo trdo delo pri podpiranju interesov EU in Češke republike. Skupine so dokazale, da se ti interesi med seboj ne izključujejo niti v času krize. Poleg tega so prepričale francoskega predsednika pa tudi druge, da je protekcionizem grda beseda. Za to bi vam in vsem nam rada čestitala.

Zdaj bi rada pozvala švedsko predsedstvo, naj se začne takoj pogajati o odpravi kanadskih vizumov za češke državljane. Prepričana sem, da bodo tudi ta pogajanja uspešna. Konec koncev je največja moč Evropske unije v solidarnosti.

**Edite Estrela (S&D).** – (PT) Gospa predsednica, predsednik vlade Fischer je izjavil, da je bilo češko predsedovanje zelo uspešno. Gospod Fischer, žal moram reči, da se ne strinjam. Predsednik vlade je sicer najmanj odgovoren za to, vendar češko predsedstvo nikakor ni bilo uglašeno. Najprej bi omenila spornost umetniških del, spornost, ki je koristila umetnikom, ne pa tudi predsedstvu. Potem politično nestabilnost doma, ki je omadeževala podobo Evropske unije, z drugimi besedami, vseh nas. Gospod Fischer, Češki

republiki je res uspelo ratificirati Lizbonsko pogodbo, vendar še vedno manjka podpis predsednika Václava Klause, in vsi se strinjamo, da med predsedovanjem Evropski uniji nikakor ne pomaga, če je predsednik evroskeptik. Češki predsednik je na različne načine sporočal evroskepticizem, predvsem s tem, da je zavrnil uporabo zastave EU. Vendar je pomembnejše to, da ni podpisal Lizbonske pogodbe. S tem je izkazal nespoštovanje do vseh nas in do prebivalcev Evrope.

Vendar je češko predsedstvo naredilo napako predvsem pri direktivi o porodniškem dopustu. Vem, o čem govorim, ker sem bila poročevalka za to poročilo. Sodelovanje predsedstva pri tem vprašanju je bilo zelo negativno, v veliki meri pa ga je podprla gospa Lulling, ki je bojkotirala glasovanje o mojem poročilu. Češko predsedstvo je nasprotovalo podaljšanju porodniškega dopusta na 20 tednov in je nasprotovalo vključitvi očetovskega dopusta, kar je bistveno za to, da se zagotovi delitev družinskih obveznosti med moškimi in ženskami in tako podpre enakost spolov.

Predsednik vlade, moške potrebujemo doma, tako kot ženske potrebujemo na trgu dela. Moški so prav toliko upravičeni do tega, da spremljajo razvoj svojih otrok, kot so ženske upravičene do uspešne kariere. Predsednik vlade, prosim, ne zmanjšujte pomena pravic ali sposobnosti žensk.

**Bairbre de Brún (GUE/NGL).** – (GA) Gospa predsednica, lani je velika večina ljudi glasovala proti Lizbonski pogodbi, ker so verjeli, da je mogoče doseči boljše Evropo: Evropo, ki je demokratična in odgovorna; Evropo, ki podpira pravice delavcev, ki zagovarja javne storitve in si prizadeva za pozitivno vlogo v svetu.

Pravijo nam, da se je Evropski svet dogovoril o svežnju pravno zavezujočih jamstev, ki rešujejo pomisleke Ircev, vendar je tisto, kar je bilo objavljeno, zgolj pojasnilo Lizbonske pogodbe. Na noben način ne spreminja bistva ali vsebine.

Ko bomo o tem glasovali oktobra, bomo glasovali o povsem isti Pogodbi, ki je bila zavrnjena lani – brez vsakršnih sprememb, brez vsakršnih dopolnil, brez vsakršnih črtanj. Povsem enaki Lizbonski pogodbi, ki jo je zavrnilo 53 % volivcev.

Potrebujemo novo Pogodbo za novo obdobje.

**Mario Mauro (PPE).** – (IT) Gospa predsednica, gospe in gospodje, zahvaljujem se češkemu predsedstvu za njegova prizadevanja, ki jih je morda mogoče razložiti natanko kot parabolo razmer, v katerih so trenutno naše institucije.

Vsi priznavamo, da je Evropska unija edina možna platforma za obravnavanje nekaterih velikih izzivov, ki so pred nami. Nihče ne more misliti, da lahko na primer Malta sama ali Italija s 5 000 km obale reši težave priseljevanja, tako kot mnogo drugih držav ne more rešiti težav, povezanih z oskrbo z energijo.

Vendar nam ravno dogodki češkega predsedstva – namreč spopadanje z velikimi notranjimi težavami pa tudi različno razlago Evrope – omogočajo boljše razumevanje našega poslanstva. Danes dopoldne s seboj nisem prinesel nobene zastave, zagotovo pa vem to: ne zaupam topemu nacionalizmu in prav tako ne zaupam birokratskim pošastim, ki lahko iztrgajo srce iz naše politične izkušnje in nas prisilijo, da pozabimo, kaj je cilj našega poslanstva.

Resnica je, da plačujemo za neodločenost. Plačujemo žalostno ceno, ker nimamo poguma, da bi sprejeli določene odločitve, ki so danes pomembne odločitve, to pa se morda odraža tudi v dejstvu, da trenutno nimamo moči, da bi obravnavali najbolj neodložljive okoliščine, namreč tiste, povezane z začetkom zelo težavnega novega parlamentarnega mandata.

Menim pa, da imamo veliko priložnost. Nekateri so se na teh volitvah odrezali bolje od drugih, vendar vsi zagotovo vemo, da se ne bomo mogli spoprijeti z nobenim izzivom, če ne bomo sodelovali. Zato verjamem, da moramo prevzeti svoje odgovornosti in dati tem institucijam moč, da se bodo lahko ponovno približale našim državljanom, saj je nekaj gotovo: največ plačujemo za dejstvo, da sploh plačujemo, ker to vodi v odtujevanje naših državljanov, ki se oddaljujejo od naših idealov.

**Jiří Havel (S&D).** – (CS) Predsednik vlade, gospa predsednica, predsednik Komisije, gospe in gospodje, tukaj smo se zbrali, da bi ocenili prejšnje predsedstvo. Predsedstvo je imelo dva obraza. Ne pozabimo nobenega od njiju, čeprav obstaja nekaj stvari, ki bi jih morda želeli pozabiti. Mnogi se tukaj pritožujejo, da češko predsedstvo ni bilo dovolj dejavno v boju proti finančni krizi. Drugi se spominjajo spornega parlamentarnega govora predsednika Klause. Drugi se spet pritožujejo zaradi netaktnega opisa kriznega programa Baracka Obame kot poti v pekel. Vendar je bilo češko predsedovanje povezano tudi z nekaterimi nespornimi napredki. Spomnimo se na primer okoljskega svežnja in napredka pri sprejetju Lizbonske pogodbe. Češko predsedstvo

je imelo dva obraza in simbolično je imelo dva predsednika vlade. Danes je pred vami uspešnejši od obeh. Predsednik vlade, vam in vaši vladi bi se rad zahvalil za vloženi trud, uradnikom evropskih in čeških institucij pa bi se rad zahvalil za opravljeno delo. Gospe in gospodje, aplavz, prosim, za predsednika vlade Češke republike.

**Joe Higgins (GUE/NGL).** - Gospa predsednica, ta parlament obvladuje cinična velika koalicija vodilne stranke evropskega kapitalizma, skupine EPP, in socialnih demokratov, ki se izdajajo za levico, vendar v resnici izvajajo enak neoliberalni program, ki sili delavce v plačevanje za sedanjo krizo mednarodnega kapitalizma.

Zdaj ta velika koalicija želi Ircem in Evropejcem vsiliti Lizbonsko pogodbo, ker ta pogodba predstavlja neoliberalni program – vključno z napadi na pravice delavcev – in krepitev militarizacije in oboroževalne industrije. Tako imenovana jamstva, dana Ircem, ne spreminjajo ničesar, ne pomenijo ničesar in so nepomembna.

Kot irski socialist izzivam to koalicijo. Izzivam predsednika Buzeka, gospoda Barrosa, gospoda Schulza in gospoda Verhofstadta: pridite septembra na Irsko, razpravljajte z nami pred delavci o tem, zakaj naj podprejo vaš lizbonski projekt, ki povsem izključuje njihove interese.

– (GA) Bodite pripravljeni na silovito kampanjo proti Lizbonski pogodbi na Irskem. Govorili bomo v imenu milijonov Evropejcev, ki niso imeli priložnosti glasovati proti Lizbonski pogodbi, Pogodbi, ki ni v korist večine prebivalcev Evrope, temveč v korist birokratov, velikih korporacij in vojaške industrije.

#### **PRESEDSTVO: GOSPOD BUZEK**

*predsednik*

**Manfred Weber (PPE).** – (DE) Gospod predsednik, predsednik vlade, predsednik Komisije, gospe in gospodje, med to razpravo so se mnogi zahvalili češkemu predsedstvu, ker mu je do konca njegovega mandata v upravnem pogledu vseeno uspelo dokončati nekaj projektov.

Povsem resno se sprašujem: so naša pričakovanja res postala tako skromna? Ukvarjamo se vendar s politiko. Kar v največji gospodarski krizi v nekaj desetletjih in ob okoljskih izzivih pravzaprav pričakujemo, je predsedstvo, ki ima vodstvene sposobnosti in vizijo. To je tisto, kar resnično pričakujemo. Doživeli smo, da je upravno delo za to, kar je ob koncu mandata še vedno na mizi, opravljeno. Resnično bi pričakoval več.

Predsednik vlade, če se zvečer sestanete s predsednikom Klausom, mu, prosim, povejte, da je v teh šestih mesecih imel priložnost, da bi z močnim vodenjem Evropi pojasnil češko narodno identiteto in samostojnost. Saj je tukaj v Parlamentu vendar pojasnjeval, kako pomembna je nacionalna samostojnost. Žal je priložnost zamudil.

**Mairead McGuinness (PPE).** - Gospod predsednik, imamo samo minuto, zato ne bom govorila o prijetnih stvareh. Rada bi branila vašo čast pred enim od mojih irskih kolegov, Joem Higginsom. Gospoda Higginsa naj spomnim, da ste vi s svojim delom v gibanju Solidarnost zagovarjali delavce in njihove pravice, in menim, da bi se zgodovinska dejstva morala odražati v tem parlamentu. Nekaj nesoglasij ni nič slabega, vendar je precej nenavadno, da danes dopoldne Lizbonski pogodbi na eni strani nasprotuje Nigel Farage, na drugi pa ji nasprotujeta stranka Sinn Féin in Joe Higgins – skrajnosti desnice in levice.

Menim, da bi to moral biti zadosten razlog za to, da drugi glasujemo za Lizbonsko pogodbo in da irski volivci, ki se bodo odločali 2. oktobra, prisluhnejo glasovom, ki jih pozivajo, naj glasujejo proti, in da jih zelo pozorno poslušajo, da presodijo, za kaj se ti glasovi zavzemajo, ter da potem prisluhnejo glasovom razuma in razmislijo o dejstvu, da je bila Evropska unija zelo dobra za Irsko, Irska pa zanjo in da bomo s podporo tej pogodbi še naprej v srcu Evrope.

**Jean-Pierre Audy (PPE).** – (FR) Gospod predsednik, gospod Fischer, gospod Barroso, vaše predsedstvo, gospod Fischer, ponovno kaže na to, kako nujno je, da ima Evropska unija stabilno predsedstvo. Še več, to predpisuje Lizbonska pogodba.

Gospod Fischer, zdeli ste se mi precej tihi in rad bi zvedel, kaj menite o programu trojke, ki ga je vaša vlada junija 2008 podpisala s Francijo in Švedsko. Prav tako nestrpnost pričakujemo seznanitev s programom Švedske v zvezi s tem, predvsem pa v zvezi s tremi zadevami: programom iz Dohe, razvojnimi cilji tisočletja in Unijo za Sredozemlje.

Kakšno je vaše mnenje o tem instrumentu, gospod Fischer, in kako ocenjujete trojko, ki je že prvi znak stabilnega predsedovanja Evropski uniji?

**Zoltán Balczó (NI).** – (HU) Gospod predsednik, gospe in gospodje, kratek, oster spor med vodjo skupine gospodom Farageom in predsednikom Barrosom je bil z vidika prihodnosti Evrope zelo poučen. Povsem jasno je pokazal, da je končni cilj poti, ki je načrtana z Lizbonsko pogodbo, odprava nacionalnih držav, kar pojasnjuje tudi, zakaj je predsednika Barrosa zmotila državna zastava v tej dvorani. Seveda imamo isti skupni evropski cilj. Zato želimo pojasniti, da si namesto za razglasanje tukaj določenega gesla „Združena v raznolikosti“ želimo prizadevati za sodelovanje v raznolikosti, kar pomeni, da podpiramo ohranitev nacionalnih držav. To je okvir, znotraj katerega želimo delati za enotno Evropo.

**Elmar Brok (PPE).** – (DE) Gospod predsednik, ponovno bi rad izjavil, da je bilo v pogojih, za katere nista bila odgovorna ne predsednik vlade Topolánek ne predsednik vlade Fischer, predsedstvo Sveta bolj uspešno, kot se zdi, in rad bi se zahvalil tudi Saši Vondri za priprave na to predsedovanje.

Rad bi dal še eno pripombo, in sicer v odgovor gospodu Higginsu. Lizbonska pogodba vsebuje horizontalno socialno klavzulo. Daje nam več socialnih pravic in Listino o temeljnih pravicah. Brez te pogodbe bomo imeli Evropo z manj socialnih pravic. Menim, da je to treba pojasniti, tako da prebivalec Irske ne bo več mogoče pripovedovati laži. Povedati moramo resnico. Brez Lizbonske pogodbe nam ostane Pogodba iz Nice, kar pomeni manj socialnih pravic v Evropi. Zato moramo zaustaviti to grozljivo kampanjo in prebivalec Irske povedati resnico.

(Aplavz)

**Bernd Posselt (PPE).** – (DE) Gospod predsednik, rad bi poudaril, da češko predsedstvo ni samo doseglo več, kot se mu priznava, temveč da se je tudi zelo spreminjalo. Prvovrstni uradniki in odlični ministri, kot so Karel Schwarzenberg, Saša Vondra, Ondřej Liška in drugi, ter predsednik vlade Fischer so opravili odlično delo. Rad bi se jim zahvalil za to. Ta država ima samo eno težavo in to je predsednik Klaus, ki je zelo oškodoval svojo državo s tem, ko je zavestno in namerno spodkopaval to uspešno predsedstvo. Predsedniku vlade Fischerju bi se rad zahvalil za mojstrski način, na katerega je to zavračal, se sam odpravil na vrh v Bruslju in uspešno končal to predsedovanje Svetu.

**Jan Fischer, predsednik Sveta.** – (CS) Gospod predsednik, gospe in gospodje, tokrat bo moj odgovor resnično zelo kratek. Rad bi se vam zahvalil za vaše prispevke k razpravi. Ponovno so pokazali, kako različna so mnenja in kako širok je razpon zamisli v Evropi; kako težko, pa vendar nujno je iskati nekakšen skupni imenovalac in skupni glas. Vendar menim, da ta raznolikost poživlja našo celino in postopek združevanja ter da sodi sem. Nedvomno boste svoja stališča, svoje analitične poglede in svoje ocene odnesli s seboj od tu in morda nimam prostora, da bi vas prepričal v nasprotno, saj to ni akademska razprava. Tako moja vlada kot – naj povem – prejšnja vlada sta resnično naredili vse, da bi izpolnili naš program in naš razpored za predsedovanje, in to smo delali z veliko odločnostjo, ne glede na napredek, ki ga je Češka republika dosegla z ratifikacijo Lizbonske pogodbe. To bi želel zelo jasno povedati. Kar zadeva trojko in delo trojke, ki vključuje Francijo, Češko republiko in Švedsko, temu mehanizmu dajem visoko oceno. Zelo tesno smo lahko sodelovali pri tekočih programih. To je mehanizem, ki ogromno prispeva h kontinuiteti in gladki predaji predsedstva, in zelo ga cenim. Kar zadeva ambicije češkega predsedstva in to, do kakšne mere je bilo tehnokratsko, sposobno vodenja, vizionarsko ali kar koli že –, prepričan sem, da je začelo z vizijo za EU in s programom ter da mu je ta program uspelo tudi izpolniti. Vi boste zdaj presodili, v kolikšni meri je bilo to doseženo. Sam pa ostajam trdno prepričan, da je bilo to predsedstvo, ki je izpolnilo svoje cilje in ambicije, čeprav bo vedno nekaj kritik in nekaj področij, na katerih nam – zaradi tega ali onega razloga – ni uspelo. Še enkrat bi se vam rad zahvalil za razpravo in za kritične pripombe in rad bi se zahvalil vsem, ki ste pokazali razumevanje in potrditve, tako na politični kot na osebni ravni. Še enkrat, želim vam veliko uspeha pri delu.

**José Manuel Barroso, predsednik Komisije.** – Gospod predsednik, zastavljenih je bilo nekaj konkretnih vprašanj.

Prvič, v zvezi s ponovno uvedbo vizumskih obveznosti za državljane Češke republike, ki potujejo v Kanado, Komisija obžaluje, da je Kanada ponovno uvedla vizumsko obveznost. O tem vprašanju sem se pogovarjal s kanadskim predsednikom vlade ob robu zadnjega vrha G8. Pričakujem, da bo ta ukrep začasen, in upam, da bo potovanje med Češko republiko in Kanado kmalu potekalo popolnoma brez vizumov.

Komisarja Barrota sem prosil, naj se sestane s češkimi uradniki na nujni razpravi o tem, in, kakor sem seznanjen, je bilo prvo srečanje uradnikov Komisije in čeških uradnikov za zunanje zadeve včeraj v Bruslju. Na podlagi tega bo Komisija natančno preučila položaj in o tem poročala v poročilu o vizumski vzajemnosti,

ki bo verjetno objavljeno septembra 2009. V sodelovanju s češko vlado se bomo posvetovali s kanadskimi organi, da bomo dobili več informacij o vzrokih za njihovo odločitev, in naredili bomo vse, kar je potrebno, da se ponovno vzpostavi potovanje brez vizumov.

Kar zadeva vprašanje ureditve in nadzora finančnega trga, ki je bilo prav tako zastavljeno v razpravi, je program, namreč tisto, kar je bilo sprejeto na Evropskem svetu kot soglasje na podlagi de Larosièrovega poročila – poročila, ki sem ga naročil pri tej skupini na visoki ravni –, seveda treba še dokončati, vendar moramo upoštevati tudi doseženi napredek.

Evropski parlament in Svet sta sprejela vse predloge Komisije o kapitalskih zahtevah, zajamčenih vlogah, bonitetnih agencijah in Direktivi Solventnost za zavarovalniški sektor. Komisija je predložila osnutek zakonodaje o hedge skladih in skladih zasebnega kapitala, o listinjenju in obrestovanju v bančnem sektorju. Zdaj sta na vrsti Evropski parlament in Svet, da te predloge hitro sprejmeta – če se strinjata.

Druga zadeva, omenjena v razpravi, je bilo vprašanje upiranja protekcionizmu. To je bilo zelo pomembna tema na Evropskem svetu 1. marca. V zadnji polovici leta 2008 je v Evropski uniji obstajala nevarna težnja po nekaterih notranjih protekcionističnih ukrepih. Menim, da lahko upravičeno rečemo, da so češko predsedstvo in mnoge države članice pojasnile, da ne moremo sprejeti tovrstnega drobljenja našega notranjega trga, zato tudi razprava, ki je potekala v teh mesecih, predstavlja zelo pomemben razvoj.

Za konec naj vam v zvezi s kritiki parlamentarne ratifikacije Lizbonske pogodbe povem, da ne morem razumeti, kako lahko nekdo, ki je izvoljen v parlament, postavlja pod vprašaj parlamentarno ratifikacijo Pogodbe. Parlament je temelj demokracije, ratifikacija v parlamentu pa je legitimna prav toliko kot referendum.

(Aplavz)

**Predsednik.** – Predsedniku vlade Češke republike bi rad še enkrat rekel: najlepša hvala za vaše predsedovanje, za vaš povzetek in vaše sodelovanje tukaj v današnji razpravi.

Razprava je zaključena.

(Seja je bila prekinjena ob 10.35 in se je nadaljevala ob 10.40.)

Pisne izjave (člen 149)

**João Ferreira (GUE/NGL), v pisni obliki.** – (PT) Svet se je znašel v eni najhujših kriz kapitalizma s hudimi posledicami za delavce in ljudi na sploh.

V EU so to krizo povzročile neoliberalne politike, ki se še vedno izvajajo. Te politike so zapisane v pogodbah in v tako imenovani „lizbonski strategiji“, ki se jo poskuša temeljiteje in v večjem obsegu institucionalizirati z Lizbonsko pogodbo. Svet namesto tega, da bi ustrezno odpravil vzroke za krizo, nenehno poudarja temeljne usmeritve tistih politik, ki so povzročile krizo, kar predstavlja zaskrbljujoč in neodgovoren poskus, da bi se kljub vsem dokazom te politike nadaljevale. Zaradi tega Svet podpira:

- namero, da se sprejme Lizbonska pogodba, zdaj z zavajanjem, kar vključuje to, da se povsem enaka stvar, ki so jo Irci že zavrnili, predstavlja kot nekaj drugečnega;
- prost in nereguliran pretok kapitala ter obstoj offshore finančnih centrov;
- liberalizacijo trgov, privatizacijo javnih storitev in čedalje večjo financializacijo gospodarstva;
- deregulacijo delovnih razmerij, znižanje plač, okrepitev izkoriščanja in zagovarjanje prožne varnosti;
- neučinkovitost pri ustreznem odpravljanju brezposelnosti z vztrajanjem pri tem, da se velike vsote namenjajo podpori finančnega sektorja, ne da bi se v enaki meri upoštevali proizvodni sektorji.

## 5. Predstavitev programa švedskega predsedstva (razprava)

**Predsednik.** - Naslednja točka je izjava predsednika Sveta o predstavitvi programa švedskega predsedstva.

**Fredrik Reinfeldt, predsednik Sveta.** – (SV) Gospod predsednik, poslanci, dovolite mi, da vam najprej čestitam za izvolitev vašega novega predsednika. Veselim se dela z Jerzyjem Buzekom med švedskim predsedovanjem – in seveda tudi potem.

V čast mi je, da lahko nagovorim Evropski parlament kot predsednik Evropskega sveta. Vem, da vas je bila skoraj polovica prvič izvoljenih v to skupščino. Skupaj ste glas 500 milijonov Evropejcev. Veliko se pričakuje od vas.

Nagovarjam vas v težkih časih. Redko je bilo sodelovanje EU pred zahtevnejšimi in tako raznovrstnimi preskusi. Kratkoročno nameravamo zagotoviti gladek prehod na novo pogodbo – Lizbonsko pogodbo. Zdaj in na daljši rok moramo še naprej reševati gospodarsko in finančno krizo. Pod površjem je nevarnost čedalje večje podnebne krize, ki je dolgoročno največji izziv, s katerim se soočamo.

Nekaj je jasno. Če naj bo švedsko predsedstvo uspešno pri številnih izzivih, ki so pred njim, moramo delati skupaj z vami – vami, ki delate v osrčju evropske demokracije. Upamo na vašo podporo in sodelovanje in upamo, da ste se pripravljene skupaj z nami spoprijeti z izzivi.

Kadar govorimo o zgodovini EU, običajno poudarjamo, da je sodelovanje ustvarilo temelj za mir v Evropi, ki jo je tako pogosto zaznamovalo ravno nasprotno. Naj vam povem, da je bil moj stari oče švedski vojak na meji z Norveško med drugo svetovno vojno – vojno, v kateri je bila Švedska nevtralna. Moj stari oče se je vojni najbolj približal, ko je občasno ujel bežen pogled nanjo – z varne razdalje. Dolgo časa je bil to odnos Švedske do Evrope: opazovanje od daleč.

Medtem ko je bila Evropa po drugi svetovni vojni v ruševinah, je bila Švedska nedotaknjena. Gospodarsko smo bili bogatejši – a prikrajšani za Evropsko skupnost. Pred dvajsetimi leti je bila prerezana bodeča žica med Avstrijo in Madžarsko. Porušen je bil berlinski zid, Evropa pa se je spremenila skoraj čez noč. Številne države so se nato podale na potovanje, ki se je končalo s tem, da predstavniki 27 držav danes sedijo v tej dvorani. Švedska je bila ena teh držav.

Če začnete pozno, potrebujete čas, da nadoknadite zamujeno. Konec osemdesetih let prejšnjega stoletja je na Švedskem začela zoreti politična zaveza Evropi. Počasi se je Švedska začela približevati Evropi in postajala čedalje bolj odvisna od nje. Švedski zunanji minister Carl Bildt je imel odločilno vlogo pri delu za vstop Švedske v Evropsko skupnost – z drugimi besedami, za sprejetje odprtosti, globalizacije in proste trgovine. Vodilo ga je trdno prepričanje, da Švedska spada v Evropo.

Pred osemnajstimi leti smo vložili prošnjo za članstvo v Evropski uniji. Naše prepričanje, da bi bila za življenja prebivalcev in našo prihodnost najboljše sodelovanje in skupnost z drugimi, da lahko nekaj prispevamo – in da se lahko veliko naučimo, je končno dozorelo. Nismo se več bali sodelovanja. Upali smo si biti del Evrope.

Ta leta od srede osemdesetih let prejšnjega stoletja naprej, ki so bila za Švedsko prelomna, so tekla vzporedno s poglobljanjem moje vključenosti v politiko. Močno sem hrepenel po Evropi, tako kot mnogi švedski politiki iz moje generacije. Spominjam se, kako sem bil kot mlad, novo izvoljen poslanec švedskega parlamenta povabljen, naj obiščem Evropski parlament. To je bil znak odprtosti in dostopnosti Parlamenta – kljub temu, da Švedska takrat ni bila članica Unije.

Nekaj let pozneje, leta 1997, potem ko se je Švedska pridružila Uniji, sem bil vključen v sestavljanje mladinske organizacije skupine PPE, Mladi Evropske ljudske stranke, sam pa sem postal njen prvi predsednik. Tako sem lahko videl, kako evropsko sodelovanje deluje v praksi. Skupaj smo iskali evropske rešitve evropskih težav. Ne samo, da smo se seznanili drug z drugim, temveč smo se seznanili tudi z zgodovino in kulturo drug drugega. To mi je omogočilo, da sem se seznanil s prestolnicami Evrope – in komaj lahko preštejem cerkve, ki sem jih obiskal med tem procesom.

V 20 letih je Švedska prišla od opazovanja z razdalje do tega, da je dejaven del evropskega sodelovanja. To je posledično vplivalo na švedske prebivalce. Pred desetimi leti je eden od treh Švedov menil, da je članstvo v EU dobro za državo, vendar jih je ravno toliko menilo nasprotno. Danes se je mnenje obrnilo. Skoraj dva od treh Švedov menita, da je članstvo v EU dobro za Švedsko. Junija je na volitvah v Evropski parlament glasovalo več kot 45 odstotkov Švedov. To je osem odstotkov več kot leta 2004 in je nad evropskim povprečjem. Danes je Švedska država, ki ceni in ima pozitivno mnenje o članstvu v EU. Tega smo se ovedeli nekoliko pozno, vendar smo trdo delali, da smo nadoknadili zamujeno. To je zmaga za vse nas, ki verjamemo v evropsko sodelovanje.

(Aplavz)

Gospod predsednik, poslanci, pred nami je vprašanje usode naše generacije – družbeni problem, ki za razliko od mnogih drugih počasi narašča – in samo v napačno smer. Naš planet ima vročino. Njegova temperatura narašča – in mi moramo ukrepati. Grenlandska ledena plošča se vsako leto stanjša za več kot 100 kubičnih kilometrov. Ledena plošča na Zahodni Antarktiki se čedalje hitreje taja. Vemo, da bi se samo zaradi odtajanja

grenlandskega leda gladina morja lahko dvignila celo za dva metra. Posledice bodo zelo hude. Če bi se gladina morja po vsem svetu dvignila samo za en meter, bi svoje domove zgolj v Aziji morale zapustiti sto milijonov ljudi. Najranljivejši so ljudje v Bangladešu, na vzhodu Kitajske in v Vietnamu.

Bile pa bi tudi druge hude posledice. Vreme se bo spremenilo, zaradi česar grozi izumrtje mnogih rastlinskih in živalskih vrst. To se bo zgodilo tudi, če ostanemo pod ciljno vrednostjo 2 °C, ki so jo določili Združeni narodi, kar sta prejšnji teden v Aquili potrdila tako skupina G8 kot forum gospodarskih velesil. Naše podnebje ogrožata tako naša uporaba fosilnih goriv kot naša odvisnost od njih. To je slaba novica. Kaj je torej dobra novica?

Čeprav se čas izteka, je še vedno na naši strani. A ukrepati moramo zdaj. Na voljo imamo že vse potrebno, da razširimo obnovljivo energijo in tehnologijo za izboljšanje energetske učinkovitosti. Po mnenju Mednarodne agencije za energijo (MAE) je več kot polovico ukrepov, potrebnih za to, da ciljna vrednost 2 °C ne bo presežena, mogoče izvesti z uporabo tehnologije, ki jo že imamo.

Poleg tega imajo ukrepi proti podnebnim spremembam zelo koristne stranske učinke – učinke, ki sami po sebi upravičujejo ukrepe. Če bomo porabili manj energije, bomo privarčevali denar. Izboljšali bomo javne finance, obenem pa bodo gospodinjstva imela več sredstev. Če bomo vlagali v obnovljivo energijo in energetske učinkovitost, bomo izboljšali našo varnost preskrbe z energijo. Manj odvisni bomo od uvoza iz držav, ki so včasih politično in gospodarsko nestabilne. Naše naložbe v zeleno gospodarstvo bodo ustvarile nove možnosti zaposlitve in poganjale rast v prihodnjih desetletjih.

Naj navedem poseben primer. Januarja je veliko držav EU prizadela plinska kriza v Ukrajini. Prejšnji teden sem s predsednikom Juščenkem govoril o tem, kako bi se lahko izognili temu, da bi se kaj podobnega ponovilo. Hkrati je pomembno, da lahko pogledamo tudi z drugega vidika. Če bi Ukrajina vlagala v energetske učinkovitost, tako da bi dosegla enako raven kot Češka republika ali Slovenija, bi bila količina privarčevane energije enaka celotnemu uvozu plina te države za lastne potrebe iz Rusije. Ukrajina bi potem lahko postala povsem neodvisna od uvoza plina iz Rusije, poleg tega pa bi privarčevala veliko denarja – zgolj z izboljšanjem lastne energetske učinkovitosti. Tu moramo iskati odgovore, ki zadevajo podnebje.

(Aplavz)

Pred dvanajstimi leti je bila v Kjotu ustanovljena koalicija voljnih. Vendar prostovoljni sporazumi ne zadostujejo. Če naj nam uspe doseči mednarodni sporazum o podnebnih spremembah, potem se mora potovanje iz Kjota do Københavna premakniti od koalicije voljnih do odgovornosti vseh.

Torej kako naj to dosežemo? Evropa mora ukrepati skupaj in kolektivno. Prevzeti moramo vodilno vlogo in držati svoje obljube. Evropa je ključna pri prepričevanju drugih, naj se pridružijo mednarodnemu sporazumu. Po vsem svetu moramo določiti ceno za emisije. Začeti moramo uporabljati nacionalne davke na ogljik in trgovanje z emisijami. Potem se bodo pojavile okolju prijazne alternative. Če se pri določanju cene za uporabo fosilnih goriv ne bo upošteval vpliv na podnebje, se bo globalno segrevanje nadaljevalo. Alternative se ne bodo pojavile. Ukrepi za povečanje energetske učinkovitosti ne bodo postali ekonomsko upravičeni.

Vendar to ni dovolj. Potrebujemo obširnejši odgovor na vprašanje „kako“. Ni dovolj, da se emisije omejijo v skupini držav, ki prostovoljno pristanejo na zmanjšanje, a skupaj prispevajo samo 30 odstotkov emisij. Prav tako ne zadostujejo rešitve, ki temeljijo zgolj na omejitvah v večini razvitih držav. Čeprav bi tako imenovane države iz Priloge I zmanjšale svoje emisije na nič, bi zaradi hitro naraščajočih emisij držav v razvoju še vedno presegli ciljno vrednost 2 °C.

Zato moramo razpravljati o financiranju naložb v države v razvoju. Zagotoviti moramo hiter prenos tehnologije in zagotoviti moramo, da se tudi države v razvoju obvežejo, da bodo obrzdale razvoj, v katerega so trenutno usmerjene. Poleg tega bomo potrebovali jasne srednjeročne zaveze tudi za države zunaj Evrope. Odgovornost nekaterih mora zdaj postati odgovornost vseh.

Vem, da bo Evropski parlament sprejel svojo odgovornost. Švedsko predsedstvo vas šteje za naše zaveznike. Zdaj bi radi napisali zgodbo o tem, kako so bile preprečene podnebne grožnje, in želimo jo napisati skupaj z vami.

Gospod predsednik, poslanci, gospodarska in finančna kriza se je v nekaj tednih razširila po svetu kot požar. Nekateri so nanjo opozarjali, vendar je bila za večino presenečenje – zlasti njena obseg in silovitost. V globaliziranem svetu se težave hitro razširijo tudi na druge. Padec je tako močan, da nihče nima čudežnega zdravila, s katerim bi se iz njega hitro izvili. Usklajeno ukrepanje s strani EU je najboljše orodje, ki ga imamo

za spoprijemanje z izzivi krize. Poleg tega gre lahko še veliko stvari narobe. V teh okoliščinah je EU uspelo prevzeti vodilno vlogo v teh časih preskušnje. Dogovorili smo se o garancijah in predpisih za podpiranje bank. Dogovorili smo se o skupnem načrtu za oživitve, da bi spodbudili gospodarstvo.

Predsednik Sarkozy in francosko predsedstvo sta imela pomembno vlogo pri tem delu, poudarim pa naj tudi, da je bil Evropski parlament gonilna sila. Zdaj moramo jesen nameniti razpravi o nadaljnjih ukrepih, ki nas bodo peljali skozi krizo. Gospodarski položaj ostaja težak, javne finance pa so obremenjene v vseh državah članicah.

Po napovedih Komisije bo primanjkljaj znotraj EU naslednje leto presegel 80 odstotkov BDP. Ne moremo si zatiskati oči in se pretvarjati, da to ni težava. Sredi vsega tega prav tako ne smemo pozabiti, da so za temi številkami ljudje, ki jih skrbi za delovna mesta in ki se sprašujejo, kako jim bo uspelo odplačati domove in ohraniti življenjski standard. Naša naloga je, da jim odgovorimo.

Če bodo milijoni Evropejcev izgubili svoja delovna mesta in bodo izključeni, bo ogrožena vsa naša blaginja in to v času, ko je naša blaginja že tako pod velikim pritiskom. Živimo dlje, obenem pa delamo manj in imamo manj otrok. Če se bo ta trend nadaljeval, bo čez 50 let v Evropi dvakrat več ostarelih oseb kot otrok. Kaj lahko torej naredimo?

Povrniti moramo zaupanje v finančne trge. Hitro moramo vzpostaviti učinkovit nadzor, da se v prihodnosti preprečijo podobne krize. Švedsko predsedstvo si bo prizadevalo, da bo do konca leta v Svetu dosežen sporazum o tem. Upamo, da nam boste pomagali, da bomo to dosegli hitro in prepričljivo. Naši državljani ne bodo sprejeli ponovne uporabe davčnih prihodkov za reševanje finančnih institucij, ki so ravnale neodgovorno.

Hitro se moramo izviti iz naraščajočih javnih primanjkljajev z usklajeno strategijo za izhod iz krize in postopno vrnitvijo k pravilom Pakta za stabilnost. Sicer bodo kratkoročnim neravnovesjem sledili kronični primanjkljaji. Čakala nas bodo velika zmanjševanja, ki so bila ponekod po Evropi že izvedena; in na Švedskem smo to že doživeli. Potem nas čakajo množična brezposelnost, socialni nemiri in naraščajoči davčni pritisk.

Zagotoviti moramo socialno razsežnost evropske politike, ki temelji na zdravih javnih financah in na vključevanju več ljudi na trg dela. To je daleč najboljši način za zaščito našega socialnega sistema. Vem, da je to precej pomembna zadeva tukaj v Evropskem parlamentu.

Nevzdržno je, da so trije od desetih delovno sposobnih Evropejcev izključeni iz trga dela. Naš cilj mora biti aktivna politika trga dela, ki lahko skupaj z dobro delujočimi sistemi socialne varnosti učinkovito obravnava spremembo. Okrepiti moramo zaposljivost posameznika in njegovo sposobnost, da se uveljavi na trgu dela. Poleg tega moramo aktivirati in ponovno aktivirati brezposelne. Zaradi večjega števila zaposlenih bo na voljo več podpore za tiste, ki niso zaposleni. Prav tako se moramo osredotočiti na reforme, posodobitev in prilagoditev novi stvarnosti. Svet zunaj EU ne miruje. Z velikansko hitrostjo se premika naprej. To je nekaj, kar moramo priznati in sprejeti.

Pregled lizbonske strategije EU bi lahko prispeval k potrebnemu programu reform. To razpravo bomo sprožili jeseni.

Med posledicami gospodarske krize lahko opazimo zamisli o povečanem protekcionizmu. STO potrjuje, da se je število ukrepov, ki omejujejo trgovino, v zadnjih treh mesecih precej povečalo. Zato pozdravljam dogovor iz Aquile o ponovnem začetku kroga pogajanj v Dohi – da se zagotovi, da države sveta ponovno stopijo na pot, ki je ugodna za prosto trgovino in za katero vemo, da dolgoročno koristi vsem nam. Cilj mora biti EU, ki bo iz te krize prišla močnejša.

Gospod predsednik, poslanci, ko potujem po Švedski in govorim o sodelovanju EU, dobim malo vprašanj o institucijah EU. Namesto tega vprašanja običajno zadevajo ukrivljene kumare, tobak za njuhanje in druge vsakdanje zadeve.

Vendar je institucionalni okvir pomemben, ker opredeljuje, kaj lahko naredimo in na katerih področjih. Zato je ratifikacija Lizbonske pogodbe tako pomembna. Zaradi Pogodbe bo EU bolj demokratična, preglednejša, učinkovitejša in vplivnejša na mednarodnem prizorišču. Vendar je od vsega najpomembnejše to, da se bo z uveljavitvijo Lizbonske pogodbe zaprlo poglavje o vase zazrti stopnji sodelovanja EU. Zdaj je čas, da EU pogleda ven in naprej. Švedsko predsedstvo je pripravljeno, da opravi vse pripravljeno delo, da se zagotovi gladek prehod na novo pogodbo, vendar je za to seveda potrebna ratifikacija Pogodbe s strani vseh držav članic. Upajmo, da se bo to uresničilo v naslednjih mesecih.



Mednarodni kriminal je čedalje močnejši. Za kriminalne združbe državne meje niso več omejitve za njihove dejavnosti. Opažamo lahko širitev trgovine z drogami in trgovanja z ljudmi. To je grožnja našim demokratičnim vrednotam in grožnja našim državljanom. Obenem je svoboda prostega prehoda mej temeljna za našo skupnost – za študij, delo in življenje v drugi državi EU. Vendar so za nove čase potrebni novi odgovori. Zato bomo jeseni pripravili osnutek novega programa na tem področju, ki ga bomo poimenovali stockholmski program. Stockholmski program bo naostril instrumente, ki vzpostavljajo varnost v EU in se borijo proti organiziranemu kriminalu in terorizmu.

Obenem bomo vzpostavili boljše ravnotežje med temi instrumenti in ukrepi, ki zagotavljajo pravno varnost in varujejo pravice posameznikov. Prav tako bo zagotovil, da bo za prosilce za azil v EU veljal skupen, pravno varen sistem – z bolj doslednim načinom sprejemanja teh prosilcev in obravnavanja njihovih prošenj za azil ter bolj dosledno politiko vračanja v domovino.

Mnogi si močno želijo prihodnost v Evropi. Obenem se prebivalstvo Evrope čedalje bolj stara. Prožen sistem za priseljevanje delavcev bi lahko združil ti dve dejstvi.

Gospod predsednik, poslanci, pred malo več kot 50 leti je šest držav položilo temelj za evropsko sodelovanje. Zdaj nas je 27. Povečala sta se naša moč in vpliv in povečali sta se naši blaginja in raznolikost. Evropa je postala boljša. Zaradi tega smo tudi bolj opremljeni za izkoriščanje priložnosti globalizacije in spoprijemanje z njenimi izzivi. Skupaj smo močni.

Govorimo o „pogajanjih“ o članstvu. Vendar gre pri članstvu kvečjemu za to, da imamo skupne vrednote in upoštevamo skupna pravila. O tem zdaj razmišljajo tisti, ki so še zunaj – od Reykjavika prek Zahodnega Balkana do Ankare. Voditelja na Cipru imata zgodovinsko priložnost za dogovor o rešitvi, ki bo ponovno združila otok, ki je že odločno predolgo razdeljen.

Tisti znotraj so v skušnjavi, da bi dopustili, da postopek za članstvo postane priložnost za reševanje dolgotrajnih sporov. V takih primerih moramo najti rešitve, ki so v prid obema stranema in odpirajo pot naprej. Sicer ogrožamo naš napredek proti našemu cilju nadaljnjega evropskega združevanja. Švedsko predsedstvo si bo prizadevalo za nadaljevanje postopka širitve v skladu z zavezami EU in zgolj na podlagi meril, ki se uporabljajo. Delovali bomo kot „nepristranski posrednik“.

Gospod predsednik, poslanci, z močjo in vplivom je povezana mednarodna odgovornost, ki se jo še vedno trudimo prevzeti. S tem je povezana dolžnost, da se ta odgovornost uporablja v korist vseh. EU si mora prizadevati za mir, svobodo, demokracijo in človekove pravice. Naša odgovornost je, da podpremo najrevnejše in najranljivejše države sveta, da izpolnimo razvojne cilje tisočletja ZN. Naša odgovornost je tudi, da podpremo delo ZN na drugih področjih, da sodelujemo z našimi strateškimi partnerji, da se ukvarjamo s kriznimi žarišči po svetu – naj gre za mirovni proces na Bližnjem vzhodu, v Iranu, Afganistanu, Pakistanu, Severni Koreji ali velike izzive na afriški celini.

Vendar smo odgovorni tudi za regionalne pobude, kot sta Unija za Sredozemlje in vzhodno partnerstvo, ki vzpostavljajo stabilnost in sodelovanje med sosednjimi državami z različnimi okoliščinami.

Posebej sem hvaležen za to, da je bil Evropski parlament gonilna sila v povezavi s sodelovanjem v regiji Baltskega morja. Parlament je leta 2005 predložil osnutek strategije za regijo. Zdaj upamo, da se bo ta pobuda uspešno končala s sprejetjem strategije za regijo Baltskega morja na oktoborskem zasedanju Evropskega sveta.

Konflikti na Balkanu v devetdesetih letih prejšnjega stoletja so postali izhodišče za vključevanje EU kot kriznega upravitelja – vključevanje, ki zdaj nenehno narašča. Danes je EU vključena v približno 10 pobud za reševanje krize po svetu.

Dandanes svetovni problemi trkajo na vrata EU. Po vsem svetu – in v veliki meri tudi na območjih, ki so nam najbližja – je upanje mnogih ljudi, da bi se lahko samostojno razvijali, povezano z našim sodelovanjem. Skupaj izpolnimo njihova pričakovanja.

(Aplavz)

Gospod predsednik, poslanci, zaradi evropskega sodelovanja naša celina danes živi v miru in blaginji, v svobodi in stabilnosti. Imamo odprte meje in socialni model, ki tržno gospodarstvo združuje z medsebojnim spoštovanjem. To je naša skupna Evropa. Vendar želijo naši državljani vedeti tudi, da so Evropo ustvarile zamisli za prihodnost in da naše sodelovanje nima le zgodovinskega namena, temveč je usmerjeno tudi naprej. Zato imamo mi kot njihovi izvoljeni predstavniki odgovornost, da povemo, kaj želimo narediti z Evropo. Naj vam povem, kako vidim Evropo prihodnosti.

Želim si Evropo, ki si na mednarodnem prizorišču učinkovito prizadeva za demokracijo, mir, svobodo in človekove pravice ter si na zunanje-političnem področju upa ukrepati. Kajti med nami so ljudje, ki so izkusili, kako je živeti brez demokracije in svobode, kar nam daje verodostojnost za ukrepanje.

Želim si Evropo, ki je na čelu boja proti podnebnim grožnjam, ki zavrača skušnjavo, da bi konkurirala na podlagi industrije, ki ne plačuje za emisije, ki uničujejo naše podnebje, in ki zagotavlja spodbude, zaradi katerih se zelena tehnologija izplača, tako da bodo naši otroci in otroci naših otrok lahko doživeli naravo, kakršno poznamo mi.

Želim si Evropo, ki prevzame odgovornost za gospodarstvo. „Posojanje za zapravljanje“ ne more biti edino geslo. Prav tako ne morejo biti „dobički zasebni in izgube državne“. Ponovno vzpostavimo naše javne finance, uredimo zdrave finančne trge in zagotovimo gospodarske reforme, ki jih potrebujemo za rast in industrijo, ki bo konkurenčna tudi v prihodnje.

Želim si Evropo, ki bo še naprej razvijala svoj socialni model, Evropo, ki dobro delujoč socialni sistem združuje z rastjo – s socialno kohezijo, Evropo, ki z delom, podjetnostjo in zdravimi javnimi financami ustvarja prostor za vzdrževanje in razvijanje naših socialnih modelov v korist vseh naših državljanov.

Želim si Evropo, ki si ne dopusti, da bi jo premamili kratkoročni pohodi protekcionizma, Evropo, ki ščiti notranji trg, ki je bil podlaga našega sodelovanja v EU in omogoča prost pretok blaga in storitev prek naših meja v našo korist in korist preostalega sveta.

Želim si Evropo, ki sprejema neenakosti, ki je odprta za argumente drugih in je trdno odločena, da bo našla kompromise, vse z namenom, da bi služila skupnemu interesu. Takšna Evropa bo vedno močna.

(Aplavz)

Gospod predsednik, poslanci, v čast mi je, da sem tukaj z vami in predstavljam evropsko demokracijo. Veliko ljudi mi je reklo, da bo to najtežje predsedovanje v zadnjih letih. Veliko je izzivov in pripraviti se moramo na nepričakovano. Mnogi sprašujejo, ali država v velikosti Švedske lahko prevzame to odgovornost. Sama ne – a skupaj se lahko spoprimemo s temi izzivi. Naredimo to z vizijo in zagonom, s pobudo in pogumom. Evropa to potrebuje. Prebivalci Evrope to potrebujejo. Pri evropskem projektu gre za sanje o skupnem reševanju težav ljudi. Zaradi teh sanj je Evropa močna. To leto, leto 2009, je prelomno leto za evropsko sodelovanje. Imamo možnost narediti naslednji korak. Švedsko predsedstvo je pripravljeno, da se spopriime z izzivom. Spoprimimo se z njim skupaj!

(Glasen aplavz)

**José Manuel Barroso, predsednik Komisije.** – Gospod predsednik, to niso običajni časi in to ne bo običajno predsedovanje. Poleg ustaljenega zakonodajnega dela bo švedsko predsedstvo moralo obravnavati tudi druge vrste zelo političnih izzivov in za reševanje teh izzivov ni nikogar primernejšega od predsednika vlade Reinfeldta in skupine švedskega predsedstva.

Danes želim poudariti dva od največjih političnih izzivov za Evropsko unijo v naslednjih šestih mesecih: reševanje gospodarske krize in ambiciozen mednarodni sporazum o podnebnih spremembah, ki ga je treba doseči na pogajanjih v Københavnu.

Najhujša finančna in gospodarska kriza, kar jih pomnimo, še naprej uničuječe vpliva na naše skupnosti in družine, predvsem zaradi nadaljnjega naraščanja brezposelnosti. Glavna prednostna naloga ostaja to, da se gospodarstvo spravi nazaj na pravo pot. Skupno delovanje Evropske unije je vodilo do edinstvenega prizadevanja davčne politike, ki ima konkretne rezultate.

Prav tako smo pokazali solidarnost med državami članicami, na primer s podvojitvijo zgornje meje za plačilnobilančno podporo za države članice zunaj evrskega območja na 50 milijard EUR. Zdaj moramo v celoti izvajati sveženj za oživitev gospodarstva v vseh njegovih vidikih in zagotoviti, da se pretvori v ustvarjanje delovnih mest in spodbujanje gospodarske dejavnosti v praksi.

Menim, da je zelo pomembno, da se da prednost ukrepom, ki omejujejo brezposelnost in zaradi katerih bodo ljudje spet imeli delo. Tukaj lahko gradimo na rezultatih vrha o zaposlenosti, ki je potekal maja v okviru pobude Komisije s češkim, švedskim in španskim predsedstvom. Uresničiti moramo skupne zaveze do mladih in zaposlenosti.

Seveda so za politike trga dela odgovorne države članice, vendar za pomoč državam članicam pri ohranjanju zaposlenosti ljudi in njihovem usposabljanju za delovna mesta prihodnosti lahko uporabimo in moramo

uporabiti obstoječe evropske instrumente. Zato bo Evropska Komisija v kratkem predlagala poenostavitev postopkov strukturnih skladov in odstopila od potrebe po nacionalnem sofinanciranju iz Evropskega socialnega sklada za leti 2009 in 2010. Prav tako bomo prerazporedili sredstva, tako da bomo financirali novi mikrokredit za zaposlovanje in socialno vključevanje. Upam da bo ta parlament podprl te predloge.

Predlogi Komisije na podlagi de Larosièrovega poročila, ki sem ga naročil oktobra lani, bodo osnova za okrepljeni nadzor in ureditev finančnih trgov. Z že predloženimi predlogi – od katerih sta jih že veliko sprejela ta parlament in Svet, nekateri pa so še v našem postopku odločanja – dejansko prevzemamo vodilno vlogo v svetu pri reformi mednarodnega finančnega sistema. Prepričan sem, da bomo to vlogo imeli tudi na vrhu G20 septembra v Pittsburghu.

Nadaljnji razvoj pri teh vprašanjih v naslednjih šestih mesecih je bistven za vzpostavitev novega gospodarstva, ker – bodimo si na jasnem – gospodarstvo po krizi ne more biti in ne bo tako kot pred krizo.

Preurediti moramo naš gospodarski model in vrniti vrednote v osrčje našega socialnega tržnega gospodarstva, kamor sodijo. Zgraditi moramo gospodarstvo in družbo, ki temeljita na priložnosti, odgovornosti in solidarnosti, gospodarstvo, ki bo moralo ponovno iznajti nove vire rasti, ker se ne moremo večno zanašati na denarno in davčno spodbujanje; Evropo odprtih in dobro delujočih trgov; Evropo pametne, zelene rasti; Evropo z učinkovitejšima ureditvijo in nadzorom finančnih trgov; Evropo, ki pogloblja svoj enotni trg in v celoti izkorišča njegov potencial; Evropo, ki zavrača težnje po drobljenju ali protekcionizmu.

Glede podnebnih sprememb je Evropa že prva regija na svetu, ki izvaja daljnosežne, pravno zavezujoče podnebne in energetske cilje. Ponosen sem na to, kako je Komisija sodelovala s prejšnjima Parlamentom in Svetom pri sprejemanju te zakonodaje, in želim tesno sodelovati z vami in predsedstvom pri pripravah na København.

Naša vodilna vloga je bila zelo cenjena na srečanjih skupine G8 in foruma gospodarskih velesil prejšnji teden v Aquili. Najbrž ste slišali za napredek, ki je bil dosežen na teh srečanjih. Prvič so se vsi udeleženci zavezali, da bodo omejili naraščanje temperature na 2 °C in tako upoštevali znanstvene izsledke o podnebjju. To je vsekakor dobrodošel korak naprej, vendar se ne smemo slepiti: ambicije in zaveze drugih se še ne morejo meriti z našo ambicijo in našo zavezo. Evropa je veliko bolj daljnovidna od preostalega sveta in to me 145 dni pred Københavnom, odkrito povedano, skrbi.

V naslednjih tednih bomo okrepili naše delo z mednarodnimi partnerji, da bomo v Københavnu zagotovili jasne zaveze. Prav tako moramo doseči napredek pri potrebnih sredstvih za podpiranje držav v razvoju in spodbujanje prenosa tehnologije. Septembra bo Komisija predložila svoje predloge za financiranje, tako da bomo lahko oblikovali evropsko soglasje in se pogajali z drugimi.

Program za podnebne spremembe je seveda tesno povezan z drugo prednostno nalogo: varnostjo preskrbe z energijo. Danes bo Komisija sprejela predloge za okrepitev naših predpisov, ki urejajo varnost oskrbe s plinom in krepijo solidarnost med državami članicami, in prepričan sem, da bo švedsko predsedstvo ob vaši podpori nadaljevalo s tem.

To so najpomembnejše prednostne naloge – in to upravičeno. Vendar je še veliko drugega pomembnega dela, ki ga je treba opraviti v naslednjih šestih mesecih. Naj poudarim samo stockholmski program, v zvezi s katerim je Komisija nedavno predložila ambiciozno vizijo, da se v jedro naše politike na področju pravosodja, svobode in varnosti postavi državljani, da se varnost uravnoteži z varstvom državljskih svoboščin in temeljnih pravic.

Evropska unija se je v tem desetletju večino časa ukvarjala z razpravami o notranji institucionalni ureditvi. Našo Pogodbo o ureditvi je nujno treba spremeniti, da se razširjena Evropska unija opremi za demokratično in učinkovito delo. Upam, da bo Lizbonska pogodba ratificirana v naslednjih mesecih, tako da bodo začele veljati njene določbe in se bomo s programom politike, ki sem ga pravkar omenil, lahko premaknili naprej.

Razprava o postopku je pomembna, vendar menim, da je razprava o vsebini še pomembnejša. Švedsko predsedstvo bo tako kot naslednje špansko predsedstvo moralo nadzirati – upajmo – zapleten prehod na novo Pogodbo, pri čemer bosta Komisija in Parlament morala v celoti odigrati svojo vlogo.

Evropska unija je vedno znova opredeljevala samo sebe, od začetnega poslanstva, da pozdravi od vojne razrušeno celino, prek vzpostavitve notranjega trga do ponovne združitve Evrope. V teh zadnjih 50 letih je Evropa vedno znova presegala pričakovanja in preganjala dvome. Prepričan sem, da se bomo spoprijeli tudi z novim izzivom, ki je pred nami: polaganjem temeljev za pametno, zeleno gospodarstvo prihodnosti. Uspelo nam bo, če bomo upoštevali najpomembnejši nauk polstoletnega evropskega združevanja: Evropska

unija napreduje, kadar vsi njeni deli sodelujejo v duhu odprtosti, zaupanja in partnerstva. Program švedskega predsedstva to priznava; Evropska komisija je pripravljena odigrati svojo vlogo in prepričan sem, da je tudi ta parlament pripravljen odigrati svojo.

(Aplavz)

**Joseph Daul**, v imenu skupine PPE. – (FR) Gospod predsednik, običajno se ne obračam na vas, vendar vam bom danes prvič namenil eno minuto.

Prvič, gospod Buzek, klanjam se vam kot članu odporniškega gibanja in enemu od ustanoviteljev Solidarnosti, kot človeku iz Šlezije, ki ni nikoli pozabil svojih korenin, svoje zgodovine ali svojih vrednot. Skupina Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) je ponosna tudi na to, da je prepričala veliko večino poslancev vseh političnih usmeritev – vključno z gospodom Schulzom –, da vas je izvolila za predstavnika 500 milijonov državljanov. Da, gospod predsednik, vaša izvolitev je simbol te odprte Evrope, te strpne Evrope, te politične Evrope, ki jo zagovarjata skupina PPE in večina kolegov poslancev, ki so prisotni tukaj.

Predsednik Sveta, predsednik Komisije, od vas pričakujemo, da bo švedsko predsedstvo v naslednjih šestih mesecih zaznamovalo predvsem ukrepanje – z drugimi besedami, ob soočanju z izzivoma na področju gospodarstva in podnebnih sprememb pravimo, da je treba narediti več in delati hitreje, da bomo prišli iz krize s tem, da bomo v celoti vzpostavili delovanje našega modela socialnega tržnega gospodarstva. Trdno sem prepričan, da nam bo samo vitalnost gospodarstva omogočala izvajati resnično socialno politiko, ki jo potrebujemo.

Če si želimo oživitve gospodarstva in če si želimo, da ta pride iz Evrope in ne iz Azije, kakor se pričakuje, potem moramo vsekakor pospešiti stvari danes. Ko se bo kriza končala, bodo zmagovalci tisti, ki so stavili na inovacije, usposabljanje – na kratko, ukrepanje.

V zvezi s tem skupina PPE med drugim predlaga, da se poveča podpora za mala in srednje velika podjetja, ki so ključnega pomena za ohranjanje in ustvarjanje delovnih mest. Nadalje, gospodarska kriza – pri tem vztrajam – ne zahteva nacionalnega odziva, temveč evropski odziv. Še več, naši sodržavljanji so prepričani o tem, treba je le pogledati javnomnenjske raziskave v različnih državah: prepričanih je več kot 66 % Nemcev in več kot 70 % Evropejcev.

Gospod Reinfeldt, gospod Barroso, skupina PPE od vas pričakuje, da boste naredili več in delali hitreje tudi v zvezi z bojem proti globalnemu segrevanju. Odgovornost Evrope, ki jo vodite, je, da vodi svet pri teh ukrepih, za katere vsi priznavajo, da so nujni in prednostni. In ni boljše priložnosti za ukrepanje in pospešitev stvari, kot je konferenca o podnebnih spremembah, ki bo decembra v Københavnu, z drugimi besedami, na našem terenu!

Pri vprašanju o podnebnih spremembah je Evropa brez vsakršnega dvoma dokazala, da lahko ukrepa, kadar to želi. Zdaj je treba to unovčiti, da se nam bodo druge svetovne sile pridružile. Seveda mislim na Združene države, ki morajo svoje besede spremeniti v dejanja, a v mislih imam tudi države v gospodarskem vzponu, najsi bo to Kitajska, Indija ali Brazilija, ki ne morejo več ignorirati dejstva, da so precej odgovorne za globalno segrevanje. Zato bomo švedsko predsedstvo ocenjevali po tem, kako bo obvladovalo krizo, in ob upoštevanju njegovih rezultatov na področju okolja.

Za konec naj povem, da mora biti Evropa za odločno ukrepanje na teh dveh frontah opremljena z ustreznimi institucijami. Zadnje leto nam je pokazalo, da je bilo z enako pogodbo in enakim zastarelim načelom soglasja mogoče doseči napredek Evrope, da pa je bilo mogoče doseči tudi zastoj. Gre za vprašanje politične volje, gospod Reinfeldt, gospod Barroso. Pospešite stvari: to je tisto, kar od vas v naslednjih šestih mesecih zahtevamo v skupini PPE, v kateri verjamemo v švedsko predsedstvo. Pospešite stvari: to je tisto, kar so Evropejci zahtevali s tem, ko so izvolili ta parlament, in to je tisto, kar jim moramo zagotoviti, če želimo, da jih bo čez pet let na volitve prišlo več.

(Aplavz)

**Martin Schulz**, v imenu skupine S&D. – (DE) Gospod predsednik, predsednik vlade Reinfeldt, gospe in gospodje, švedsko predsedovanje prihaja v času novih začetkov za institucije. Na novo ne začenja le ta parlament; Evropa je v obdobju prehoda med Pogodbo iz Nice in Lizbonsko pogodbo in – kakor vsi vemo – je to čas negotovosti, v katerem vseeno potrebujemo jasnost glede odločitev v Evropski uniji in njenih državah članicah na področju gospodarske politike, finančne politike, politike trga dela in podnebne politike.

O tem ste govorili in strinjam se z veliko tega, kar ste povedali. Podnebne spremembe so seveda najpomembnejše vprašanje in dali ste jim ustrezno prednost. Seveda je tudi tako, da je za krizo zaposlovanja potrebna takojšnja in ustrezna rešitev. Zato od vas zahtevamo, da med predsedovanjem spodbujate države članice k temu, da bodo naložbene načrte in načrte za oživitev gospodarstva jemale bolj resno kot doslej.

Pred vsem potrebujemo zaščito delovnih mest – zdaj, ne naslednje leto, saj je nevarnost za obstoj delovnih mest prisotna tukaj in zdaj. Varnost zaposlitve je ključnega pomena za notranjo stabilnost družbe. Zato pričakujemo, da boste poglobljeno prednost dali delovnim mestom in varnosti zaposlitve v kakršni koli obliki, na primer z združevanjem politike varstva okolja in industrijske politike, kar je zelo inteligentna rešitev.

V zvezi z varnostjo zaposlitve bi vam rad povedal naslednje, gospod Reinfeldt: tisto, kar resno ogroža delovna mesta v Evropi in je celo še večja grožnja socialni koheziji, je sodna praksa Sodišča Evropskih skupnosti. Kakor ste pravkar povedali, veliko potujete po Švedski in Evropi. Mi tudi in od naših državljanov slišimo, da si ne želijo Evrope, v kateri se podjetja selijo iz države v državo in nižajo ravni plač. Zato potrebujemo pobude Evropske unije.

(Aplavz)

Te pobude potrebujemo zaradi odločb Sodišča Evropskih skupnosti v zadevah Laval, Viking, Rüffert in Luksemburg. To so ukrepi, ki jih morate – predvsem vi, ker ta napačna politika, ta napačna sodna praksa zadeva Švedsko – obravnavati med svojim predsedovanjem.

Obravnavati morate tudi drugo institucionalno vprašanje, namreč vprašanje o načinu imenovanja naslednje Komisije. V zvezi s tem moram povedati, da imam do neke mere vtis, da novi institucionalni začetki in negotovost glede tega, katero pogodbo bi pravzaprav morali uporabljati kot podlago za naše delovanje, ne vplivajo samo na vas, temveč tudi na vse vaše kolege v Svetu, in da nihče zares ne ve, kje smo. Nekako tako je kot pri Astrid Lindgren v vili Čira-Čara od Pike Nogavičke – Naredila si bom svet, kakršnega hočem. Čudovito!

Če predsednika Komisije imenujemo na podlagi Pogodbe iz Nice, bomo imeli 20 komisarjev. V tem primeru bi rad vedel, katera država ne bo imela nobenega komisarja. V zvezi s tem bo Svet seveda rekel: „Ne, nikakor ne želimo spodbuditi prelivanja krvi za zaprtimi vrati. Zato imamo čudovito rešitev – zaenkrat bomo komisarja predlagali na podlagi Pogodbe iz Nice. Komisija ne bo sestavljena prej kot v nekaj mesecih, do takrat pa bodo Irci opravili glasovanje in imeli bomo Lizbonsko pogodbo. Potem lahko o vsem drugem glasujemo na podlagi Lizbonske pogodbe. Odlično!“

Smo skupnost, ki temelji na pravu – vsaj tako sem mislil do zdaj – in v kateri je podlaga veljavno pravo. Veljavno pravo je Pogodba iz Nice. Sicer pa obstaja nekdo, ki mora kot varuh pogodb najprej pojasniti, katera pravna podlaga naj se uporablja. To je predsednik Komisije, vendar od njega nisem slišal niti besede o tem.

Zato bi rad natančno pojasnil, kaj pričakujemo. Moj predlog, predsednik vlade, je bil, da odločitve o formalizaciji ne sprejmete takoj, temveč najprej pošljete svojega kandidata v Parlament, da nam pove, kaj namerava narediti za oživitev gospodarstva, zaščito delovnih mest, boj proti podnebnim spremembam, uvedbo pakta o zaposlovanju, pobudo za direktivo o javnih storitvah in pobudo za izboljšanje direktive o napotitvi delavcev na delo ter vzpostavitev jamstva med Komisijo in Parlamentom glede ocenjevanja družbenih posledic pobud Komisije. O vsem tem bi s kandidatom lahko razpravljali že pred tedni, da bi ugotovili, ali bi na podlagi svojih predlogov prejel večino glasov v tem parlamentu. Potem bi vi lahko sprejeli odločitev o formalizaciji.

Vendar ste ubrali drugo pot. Rekli ste: „Ne, najprej bomo sprejeli odločitev o formalizaciji, potem pa bomo poslali kandidata.“ Bojim se, da je bila to še ena napaka, in bojim se tudi, da ta kandidat ne bo prejel večine glasov v tem parlamentu, če se ne bo zelo potrudil.

(Aplavz)

To bi rad natančno pojasnil, tako da si bomo že od začetka popolnoma na jasnem o tem, kar bo verjetno najbolj sporno vprašanje med vašim predsedovanjem. Pričakujemo institucionalno jasnost, pričakujemo družbenopolitično zavezo in menim, da bomo z vami, kar zadeva podnebno politiko.

Gospod predsednik, vam na čast sem natančno upošteval svoj čas za govor. Videli boste, da se bo čez nekaj sekund mojih šest minut izteklo. Ne bo potrebe, da bi me grajali – vedel sem, da to nameravate, in nisem vam privoščil tega veselja.

(Aplavz)

**Guy Verhofstadt**, v imenu skupine ALDE. – (FR) Gospod predsednik, najprej bi gospodu Reinfeldtu rad povedal, da bo naša Skupina zavezništva liberalcev in demokratov za Evropo v celoti podprla prednostne naloge švedskega predsedstva, namreč ratifikacijo Lizbonske pogodbe, za katero seveda pričakujemo, da bo izvedena hitro in v celoti; priprave na vrh o podnebnih spremembah v Københavnu, ki je že bil omenjen in je prednostna naloga, ki jo v celoti podpiramo; in na koncu stockholmski program.

Poleg tega, in to je tema mojega govora, gospod Reinfeldt, bi rad opomnil na vprašanje, ki se omenja v vseh govorih v tem parlamentu – boj proti gospodarski in finančni krizi –, da bi vam povedal, da vodenje Evropskega sveta prevzimate v zelo določenem trenutku. Dobro je, da Svetu predseduje Švedska, ker imate posebne izkušnje na tem področju. V devetdesetih letih prejšnjega stoletja je Švedska doživela povsem enako gospodarsko krizo, kot jo doživljamo zdaj po vsej Evropi in po svetu. Doživeli ste krizo v nepremičninskem sektorju. V devetdesetih letih prejšnjega stoletja ste doživeli tudi finančno krizo in vse te težave ste rešili tako, da ste se neposredno lotili težav v finančnem sektorju.

Moje sporočilo vam je, da morate danes na evropski ravni ukrepati na povsem enak način, ker nam to manjka. Proti gospodarski krizi in finančni krizi se poskušamo borovati s 27 različnimi pristopi v različnih državah in to ne bo nikoli delovalo.

Gospod Reinfeldt, od vas pričakujemo, da boste uporabili izkušnje, ki ste jih pridobili na Švedskem, ker ste bili za razliko od Japonske, ki je dolgo časa gospodarsko stagnirala, uspešni. Švedska se je izvila iz krize, ker ste se takoj lotili težav v finančnem sektorju, to pa se v Evropi za zdaj ne počne. Prevladuje miselnost, da lahko Združeno kraljestvo banke nacionalizira, medtem ko jih lahko drugi – zlasti Francija – dokapitalizirajo. V Nemčiji poteka ustvarjanje „slabih bank“; v državah Beneluksa se istočasno dela vse po malem. Zaradi tega ni enotnega pristopa. Združene države stabilizirajo svoje banke in odstranjujejo okužene naložbe, medtem ko imamo mi še naprej težave.

Zato od vas zahtevam, da izkoristite svoje izkušnje in predložite enoten načrt za reševanje finančnega sektorja Evrope, ki bo podlaga za oživitev gospodarstva. Brez tega načrta gospodarstvo nikoli ne bo oživel; banke ne bodo začele ponovno posojati denarja in tako naprej. To mora biti vaša glavna prednostna naloga.

v imenu skupine ALDE. – Druga točka je, da upamo, da lahko skupaj s Komisijo predložite tudi nov načrt za oživitev gospodarstva, ker 27 različnih načrtov za oživitev gospodarstva v naslednjih letih ne bo doseglo potrebnih rezultatov. Absolutno nujno je, da Svet in Komisija skupaj prevzameta vodenje tega. Vem, da zdaj obstaja 27 načrtov za oživitev gospodarstva na državni ravni, vendar znotraj teh državnih načrtov opazamo številne protekcionistične ukrepe. Vaša odgovornost, gospod Reinfeldt, je, da svojim kolegom poveste, da je to bolje reševati tako, da se skupaj s Komisijo razvije en enoten načrt za oživitev gospodarstva in da se vlaga v trajnostno energijo in novo gospodarstvo.

Menim, da ste s svojimi izkušnjami na Švedskem iz devetdesetih let prejšnjega stoletja pravi človek na pravem mestu za to, da naredite, česar do zdaj še nismo: razvijete enotno strategijo v Evropski uniji za boj proti tej gospodarski in finančni krizi.

(Aplavz)

**Rebecca Harms**, v imenu skupine Verts/ALE. – (DE) Gospod predsednik, gospod Reinfeldt, gospod Barroso, moj kolega poslanec gospod Schulz je povedal vse, kar je za povedati o institucionalnih pomislekih, ki jih ima moja skupina glede prihodnjih volitev predsednika Komisije že dolgo časa. Strinjamo se s tem, kar je povedal. Želimo, da se celotna Komisija in vsi najvišji uradniki Evropske unije volijo v skladu s pogoji Lizbonske pogodbe, in pri tem ne bomo popustili niti za las. Vseeno, gospod Barroso, bi rada izkoristila priložnost, da pojasnim politične razloge za dvome moje skupine in njeno prepričanje, da s političnega vidika niste sposobni narediti tega, kar je po našem mnenju v sedanjih razmerah v Evropi nujno.

Vzemimo na primer pogosto omenjeno potrebo po novi ureditvi finančnih trgov. Imeli smo vrhe G8, vrhe G20, razširjene vrhe G8, evropske vrhe. Kako daleč smo prišli? Če si sliko ogledamo danes in naredimo primerjavo z igro monopolija, ki jo vsi poznamo, so se banke obnovile, šle so mimo mesta „pojdi naprej“ in niso šle v zapor, z javnim odobravanjem so vzele več sto milijonov in potem preprosto začele novo igro. Mislim, da ljudje nikakor ne pretiravajo, ko pravijo, da je zaradi tega naslednji zlom neizogiben. Gospod Barroso, kaj se je zgodilo z vašim učinkovitim posredovanjem? Kje so vaši pravi rezultati? Ne vidimo dokazov zanje.

(Aplavz)

Kar zadeva podnebno politiko, veste, da smo v Skupini Zelenih/Evropske svobodne zveze ves čas naše evropske kampanje zagovarjali zeleni *New Deal*. Trdno smo prepričani, da je popolnoma napačno početi to, kar ste v zadnjih petih letih vedno znova počeli vi, gospod Barroso, namreč izigrali gospodarske strategije proti okoljskim in podnebnim strategijam. Menimo, da to sodi v preteklost in se mora nehati. O gospodarskem razvoju moramo razmišljati na trajnostni način, cilje varstva podnebja pa moramo uskladiti z okoljskimi cilji. To bo v prid gospodarstvu in bo ustvarilo na sto tisoče ali celo na milijone delovnih mest. Gospod Piebalgs je v svoji študiji ponovno potrdil, da to v zadnjih mesecih velja za energetske sektor. Po naših izkušnjah, gospod Barroso, niste v položaju, da bi nadaljevali ta zeleni *New Deal*.

Če povzamem, lahko povem samo, da so Evropejci v zvezi z varstvom podnebja na mednarodnem prizorišču v zadnjih mesecih blesteli zaradi svoje ponovno odkrite obotljivosti – kako daleč res želimo iti s cilji zmanjšanja? – in nove skoposti in slednje na žalost velja tudi za Švedsko. Ustanovitev mednarodnega sklada za varstvo podnebja za revnejše države je potekala izjemno slabo. Dejstvo, da je še vedno skrivnost, da želijo Švedi vzeti denar iz na primer vreče za razvoj in ga dati v to vrečo za varstvo podnebja, je igra ničelne vsote in z vidika revnejših držav je to popolnoma nesprejemljivo. Hitro moramo prenehati s to novo skopostjo in novo obotljivostjo v Evropski uniji.

(Aplavz)

Za konec, gospod Reinfeldt, lahko povem nekaj pozitivnega. Pripravljene smo se pripraviti z vami o novi opredelitvi Lizbonske pogodbe in z vami delati na tem. Rekli ste, da boste to naredili do konca leta. Pri tem vam bomo pomagali. Prav tako vas bomo podprli, če boste želeli narediti več v zvezi z vzhodno Evropo in Rusijo, vendar osredotočenost na pristno podnebno politiko ne sme biti izpostavljena zgolj v naslovu, treba jo je vnesti tudi v drobni tisk švedskega programa.

(Aplavz)

**Michał Tomasz Kamiński**, v imenu skupine ECR. – (PL) Gospod predsednik, najprej bi vam rad iskreno čestital za včerajšnjo izvolitev, izvolitev sijajnega predsednika – novega vodje Parlamenta. Čestitam vam, kakor dobro veste, gospod predsednik, kot poljski politik pa tudi kot človek. Veste, da sem po vaši zaslugi spoznal svojo ženo, in to je še vedno največji dosežek v mojem življenju. Čestitke in želim vam veliko uspeha pri vašem delu.

Skupina Evropskih konzervativcev in reformistov je pozorno poslušala vaš govor, predsednik vlade, in vesel sem, da lahko rečem, da imamo o zelo veliko zadevah enako mnenje kot vi. Menim, da je vaša napoved dejavnega ukrepanja za reševanje krize še posebej pomembna. Gospodarska kriza, ki je najhujša kriza, kar jih je po tridesetih letih prejšnjega stoletja doživela naša civilizacija, povzroča neutemeljeno zaskrbljenost po vsej Evropi – v revnejših in bogatejših državah, v državah na severu in na jugu. Vesel sem, da ste napovedali dejaven boj proti tej krizi, in vesel sem, da podpirate enake prednostne naloge kot mi – več svobode za trg, nižja raven ureditve, več gospodarske svobode, večja odprtost za prosto trgovino. To je recept za gospodarsko rast naše celine, naše Evropske unije.

Predsednik vlade, strinjamo se tudi z vašim prepričanjem, da je obravnavanje podnebnih sprememb pomembna zadeva. Vem, da imate drzne poglede na to temo, in želim vas spodbuditi k drznosti na tem področju. Vprašanje podnebnih sprememb zelo jasno kaže na to, da danes ne živimo samo v eni Evropi, temveč da živimo na enem svetu, kjer grožnje zadevajo vse in jih je treba rešiti učinkovito.

Zelo sem vesel, da ste boj proti kriminalu omenili kot resno težavo naše Evropske unije. Prepričan sem, da bomo zato, ker je Švedska močna na področju kriminalnih romanov, pod vašim vodstvom uspešni tudi na področju boja proti kriminalu.

Izjemno pomembno je, in vesel sem, da ste tako vi kot vaš minister za zunanje zadeve to nedavno omenila, da si nameravate pozorno ogledati naše sosede in sprejeti, upam, naklonjeno stališče do zamisli o širitvi EU. Ne smemo pozabiti, da so za vzhodnimi mejami EU države, ki so upravičene do tega, da so del demokracije in blaginje, v katerih živimo mi danes.

Žal moram reči, da se moja skupina v eni točki ne strinja z vami. To je vprašanje ratifikacije Lizbonske pogodbe. V povezavi z Lizbonsko pogodbo ste govorili o demokraciji – in prav je, da ste. Ne smemo pozabiti, da so prebivalci Irske zavrnilo Lizbonsko pogodbo na demokratičnem referendumu. Ker spoštujemo demokracijo, bi morali spoštovati tudi glas Ircev.

Predsednik vlade, upam, da se bodo vaše prednostne naloge, s katerimi se skupina ECR v zelo veliki meri strinja, izkazale za priložnost, ki vam bo omogočila učinkovito vodenje Evropske unije in učinkovit boj proti krizi, ki je danes naša največja težava.

(Aplavz)

**Lothar Bisky**, v imenu skupine GUE/NGL. – (DE) Gospod predsednik, predsednik vlade Reinfeldt, gospe in gospodje, švedsko predsedstvo je predstavilo ambiciozen program, ki vključuje predlog za več preglednosti. Preglednost je potrebna zlasti v boju proti krizi, ki jo trenutno doživljamo.

Mnogi menijo, da je bila kriza povzročena daleč stran v ZDA in da jo je povzročilo nekaj bankirjev, za katere se govori, da naj bi bili pohlepní. Zdi se, da voditelji vlad v državah članicah EU niso imeli nič s krizo. So nedolžni. Tisti, ki se sončijo v nedolžnosti, ne naredijo ničesar za boj proti krizi. Menim, da bi preglednost morala vključevati tudi razpravo o pomanjkljivostih politike, ki so prispevale h krizi, in seveda tudi o bankirjih. Preglednost je v igralniškem kapitalizmu priljubljena.

Napeto pričakujemo, kaj se bo zgodilo s strategijo za regijo Baltskega morja, in podprl bi predsednika Sveta, če bi se ta osredotočil na dialog z Rusijo. Prav tako si želimo, da bi Evropska unija podprla zaveze predsednika Obame in predsednika Medvedeva glede zmanjšanja jedrskega orožja. Evropska unija bi morala izkoristiti to novo priložnost za razorožitev.

Švedsko predsedstvo si prizadeva, da bi se azilno pravo nadalje uskladilo in da bi Evropska unija postala privlačnejša za delavce migrante. Azilna politika naj bi bila tesno povezana z razvojno politiko. To je po našem mnenju dobro, vendar na strogo varovanih zunanjih mejah Evropske unije, predvsem v Sredozemlju, vsako leto med iskanjem zatočišča pred pregonom, revščino, naravnimi nesrečami in vojnami umre na tisoče ljudi. Kljub dragim sistemom za kontrolo mej, nadzor in zbiranje podatkov, s katerimi se preprečuje nezakonito priseljevanje, Konfederalna skupina Evropske združene levice/Zelene nordijske levice poziva k človeškemu ravnanju z begunci in priseljenci ter k spremembi gospodarske in trgovinske politike, da se zagotovi učinkovit boj proti vzroku, zaradi katerih ljudje sploh postanejo begunci.

Švedsko predsedstvo se osredotoča na bolj vključujoče trge dela, da bi zagotovilo polno zaposlenost, zato se želi lotiti reform trga dela in ukrepov za enakost spolov. Tudi mi smo naklonjeni strategiji za dobre delovne prakse, ki bo podprla zvišanje plač in uvedla splošno zakonsko določeno minimalno plačo v vseh 27 državah. Želimo, da se EU dogovori o ciljih za minimalno plačo, katere raven znaša najmanj 60 % povprečne nacionalne plače, da se prepreči, da bi ljudje kljub redni zaposlitvi postali revni.

Še posebej pozdravljam tisto, kar ste rekli o Cipru, in želim vam veliko uspeha pri izvajanju vaših ambicioznih podnebnih ciljev.

**Francesco Enrico Speroni**, v imenu skupine EFD. – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, cenim dejstvo, da je švedsko predsedstvo poudarilo vprašanja, ki zadevajo naše sodržavljanke, naše volivce, namreč spremembe okolja in podnebja, finančno krizo, zaščito delovnih mest in boj proti kriminalu, ker moramo biti za to, da bomo dobro opravili delo, usklajeni s tistimi, ki so nas izglasovali. Nič boljši ali slabši nismo od naših volivcev, vendar sem prepričan, da je pomembno, da delujemo v skladu s tem, kar od nas zahtevajo, in zdi se mi, da so te točke v skladu z usmeritvami, ki sem jih omenil.

Nadalje, predloge moramo seveda pretvoriti v konkretno ukrepanje in tu se bomo sporekli drug z drugim predvsem v postopku soodločanja, saj bomo mi kot Parlament in vi kot Svet določili predpise, ki bodo urejali življenja, zadeve in interese naših volivcev, in menim, da je to temeljna naloga nas zakonodajalcev.

Premagati moramo krizo zaupanja, ki nedvomno obstaja. Na to kaže slaba udeležba na volitvah za ta parlament in da bi to premagali, moramo delovati povsem v skladu z voljo naših volivcev. Morda bi se celo morali izogibati primerjavam: vaša država meji na Norveško; jaz živim blizu Švice. Ti državi sta zunaj Evropske unije, pa vseeno dobro živita; imata enake težave, vendar jima ne gre slabše kot nam, in tu je pomembno, da se opazi in pokaže, da se splača imeti Evropsko unijo.

Menim, da je to velik izziv, vendar menim tudi, da lahko s pomočjo vseh pokažemo, da naj Evropa ne bi bila breme, temveč priložnost za tiste, ki živijo v njej in so njeni državljani.

**Barry Madlener (NI)**. – (NL) Nizozemska Stranka za svobodo je prišla v ta parlament, da bi zastopala nizozemske državljane in izterjala nazaj denar, ki ga je Nizozemska preplačala tej potratni in birokratski Evropi. Nizozemski volivci so Stranko za svobodo izvolili v ta parlament, da bi pojasnila, da nizozemski državljani menijo, da je šla širitev Evropske unije že odločno predaleč.



Gospod predsednik, ta parlament zapravlja svoj čas z urejanjem zadev, ki bi jih morale določati države članice same. Kar zadeva našo stranko, bi se smela Evropska unija ukvarjati le z zadevami, ki so povezane z gospodarskim in monetarnim sodelovanjem. Predvsem zaradi nizozemskih interesov bomo spremljali, kako švedsko predsedstvo ne dela nič za nizozemske državljane. Preprosto želite nadaljevati z Evropsko ustavo, ki so jo nizozemski volivci zavrnil in je v 99 % enaka Lizbonski pogodbi. Prav tako vam ne uspe narediti ničesar v zvezi s silno drago vsakomesečno selitvijo iz Bruslja v Strasbourg. Še več, te zadeve sploh niste uvrstili na dnevni red. Zakaj ne? To stane na milijone evrov in edina, ki ji je ta zamisel všeč, je morda Ikea, ki ima možnost prodajati selitvene škatle in dodatne omare.

Prav tako želimo, da se pogajanja s Turčijo takoj prekinejo. Turčija je islamska država in islamska ideologija je popolnoma v nasprotju z našo zahodno kulturo. Poleg tega Turčija nikakor ni evropska, ampak azijska država, turško članstvo pa bi nizozemske državljane spet stalo na kupe denarja. Turčija je lahko dobra sosed, vendar ne sodi v evropsko družino. Stranka za svobodo se zavzema za Evropo samostojnih držav, pod švedskim predsedstvom pa se nadaljuje gradnja zvezne naddržave, v kateri lahko države članice v čedalje manjši meri odločajo o svojih lastnih zadevah. Zato upamo, da bodo Irci dovolj pogumni, da bodo ponovno glasovali proti Lizbonski pogodbi. Prebivalci Irske imajo pri tem priložnost biti glas prebivalcev Evrope in v imenu Stranke za svobodo bi vas rad vprašal, kakšni bodo sklepi švedskega predsedstva v zvezi z rezultatom irskega referendum.

**Fredrik Reinfeldt, predsednik Sveta.** – (SV) Gospod predsednik, dovolite mi, da vam vsem skupaj najprej čestitam za to, da ste bili izvoljeni za vodje skupin. Vem, da ste bili mnogi izvoljeni z zelo veliko podporo. Vem na primer, da je bil Martin Schulz ponovno izvoljen z zelo veliko podporo v skupini socialdemokratov. Pomembno je, da lahko odločno predstavljate svoje zadevne skupine.

Toplo sem pozdravil dialog, ki smo ga imeli, in posvetovanja, h katerim me je junija pozval Evropski svet. S tem se je ukvarjala ministrica za evropske zadeve Cecilia Malmström. Tudi sam sem se ukvarjal s tem prek telefonskih stikov in na srečanju, ki smo ga imeli na ladji za prevoze med otoki, medtem ko smo pluli po vodah pred Stockholmom in sedeli in razpravljali o nastalem položaju. Pozvali ste me, naj preučim možnost izvolitve Joséja Manuela Barrosa, ki ga je imenoval Evropski svet, za predsednika Komisije v drugem mandatu.

Številne zadeve, ki ste se jih dotaknili, so glavna vprašanja, ki jih želim obravnavati med švedskim predsedovanjem. Naj povem, da so za nas delovna mesta najpomembnejša. Želimo si Evropo, v kateri ima delo več ljudi. Razprava se mora začeti z vprašanjem, kako naj to dosežemo. Kakor je poudaril Joseph Daul, menim, da prek inovacij in usposabljanja; z drugimi besedami, stvari, ki v bistvu poganjajo podjetja in zaradi katerih so ljudje zaposljivi. Menim, da ima Martin Schulz prav, da moramo paziti, da se ne znajdemo v Evropi, v kateri bi konkurirali na podlagi slabih pogojev. To razpravo imamo na Švedskem, poteka pa tudi drugod po Evropi. Imeti nizko plačo ali je sploh ne imeti, to ni dobro izhodišče za spoprijemanje s konkurenco; nasprotno, samo z dobrimi pogoji se lahko spoprimemo s konkurenco prihodnosti.

Dovolite mi, da omenim nekatere druge stvari, ki so po mojem mnenju zelo pomembne za vodenje Evrope v krizi. Videl sem, kako je Komisiji – in sam menim, da je to pomembno – uspelo ubraniti načelo notranjega trga v času, ko ga številni poskušajo ogroziti in vpeljati protekcionizem. Zelo lahko je poslušati tiste, ki govorijo: „Zakaj niste rešili delovnih mest v tej državi?“, ne da bi se zavedali, kaj bi se zgodilo, če bi vsi ravnali tako. Če bi jih rešili, bi v bistvu odpravili prosto trgovino in možnost za čezmejno trgovino. Tisto, kar je v osnovi ustvarilo bogastvo in blaginjo, bi se zelo hitro izgubilo, če se ne bi uprli pozivu k protekcionizmu. Menim, da sta zaščita notranjega trga in prosti pretok pomembno izhodišče za zaščito delovnih mest.

Trdno verjamem tudi v druge stvari, ki ste jih nekateri omenili, kot sta vlaganje v spretnosti in znanja ljudi in zagotavljanje mobilnosti na trgu dela. Menim, da je na primer eden od načinov, da se to doseže, ravno prosti pretok – tudi čez meje.

Kakor so omenili Martin Schultz, Rebecca Harms in Joseph Daul, menim, da je to tudi priložnost, da se proti temu borimo z zelenim trendom, da uvedemo gospodarstva z nizkimi emisijami, o katerih po vsem svetu govorimo kot o drugi poti za izhod iz krize. Pomembno je, kako upravljamo financiranje in kako vlagamo. Prav tako želim povedati – v tej točki se strinjam z Guyjem Verhofstadtom –, da je po švedskih izkušnjah z obvladovanjem krize v devetdesetih letih prejšnjega stoletja to mogoče le z obvladovanjem javnih financ. Izučilo me je, da se, kadar so primanjkljaji veliki in se poziva k racionalizaciji, zapostavijo ljudje z majhnimi prihodki in tisti, ki so najbolj odvisni od socialnih institucij. Zato je politika, ki previdno ravna z javnimi financami, dobra za ljudi, ki so revni ali živijo z majhnimi prihodki.

V zvezi z vprašanjem podnebja – kar bo glavno vprašanje, ki ga bomo obravnavali pred vrhom v Københavnu – bi rad povedal, da je res treba še veliko narediti. Čas se izteka.

Rebeci Harms bi rad povedal, da je za nas na Švedskem nenavadno, da se nas kritizira zaradi naših zavez pomoči. Povprečna vsota, porabljena za take zaveze v Evropi, znaša 0,4 odstotka bruto domačega proizvoda. Švedska je precej edinstvena, saj razvojni pomoči namenjamo en odstotek našega bruto domačega proizvoda. Zame sta ti zadevi povezani. Pod vodstvom našega ministra za pomoč smo opravili svojo revizijo v okviru pobud ZN. Med revizijo smo natančno analizirali, kako moramo pri našem razvojnem delu upoštevati podnebne spremembe. Z razvojnim delom ne morete nadaljevati, ne da bi obenem spremljali podnebne spremembe in njihovo vplivanje na revne predele zemlje. Zato teh vprašanj ne moremo ločiti in reči, da je to razvojna politika, tisto pa podnebna politika – nasprotno, ti vprašanji sta povezani in morata delovati skupaj.

V zvezi s Pogodbo bi Martinu Schulzu rad povedal, da je moja vloga zagotoviti učinkovito evropsko vodenje v težavnem obdobju. Državljanom, ki od nas zahtevajo ukrepanje v boju proti finančni krizi in v zvezi s podnebnimi vprašanji, moramo biti sposobni dati odgovore. Vsi smo politično dejavni in vemo, da je na področju politike tako, da naši državljani, kadar se zazremo vase in razpravljamo o imenih in vodenju, to dojamajo tako, kot da smo jim obrnili hrbet. Zazrti smo vase.

Zato bom naredil, kar v svoji vlogi lahko naredim. Evropski svet me je zadolžil, da dosežem jasen dogovor o našem sodelovanju in našem spoštovanju celovitosti Evropskega parlamenta – v skladu s Pogodbo iz Nice ali Lizbonsko pogodbo – pri našem predlaganju kandidata za mesto predsednika Komisije. V zvezi s Joséjem Manuelom Barroso je treba povedati, da je bil v Evropskem svetu soglasno podprt, da je bil splošno znan kot kandidat in se je volivcem predstavil že pred volitvami. Seveda je to olajšalo moje delo – seveda ob upoštevanju dejstva, da bo Evropski parlament, ko boste pripravljeni sprejeti odločitev, imel priložnost, da podpre ali zavrne kandidata, ki ga je predlagal Evropski svet. Do takrat je čas za razprave, kar je, kakor vem, rekel tudi José Manuel Barroso, in za tovrsten dialog glede tega, kako naj se evropska politika razvija v prihodnjih letih. Upam, da se je o tem zdaj mogoče dogovoriti v skladu z doseženim dogovorom. To zdaj pričakujejo volivci Evrope in to nam bo omogočilo, da bomo učinkovito delovali skupaj.

**José Manuel Barroso, predsednik Komisije.** – (FR) Gospod predsednik, zastavljenih je bilo nekaj pomembnih vprašanj; poskusil bom zelo na kratko odgovoriti nanje.

Prvič, pomembno vprašanje gospoda Schulza glede pogodb. Posebej je omenil vlogo Komisije kot varuha pogodb. V Komisiji menimo, da je treba spoštovati veljavne pogodbe. Veljavna pogodba je Pogodba iz Nice. Vsi, ki tukaj sedite, ste bili izvoljeni v skladu s Pogodbo iz Nice. Če se predsednik Komisije izvoli zdaj, bo seveda izvoljen tako, kot ste bili izvoljeni vi, v skladu s Pogodbo iz Nice.

Vendar upam, da bomo imeli Lizbonsko pogodbo. Treba bo opraviti potrebne prilagoditve v zvezi s sestavo Parlamenta, ki po uvedbi Lizbonske pogodbe ne bo več enaka, saj bodo določene spremembe, in enako bo treba opraviti pri Komisiji. Vendar je Evropski svet upošteval vse vidike vašega poročila – poročila gospoda Dehaena –, ki je bilo sprejeto z veliko večino. Kar zadeva Evropski svet, je Svet pred formalizacijo svoje odločitve opravil posvetovanja, pri katerih se je upošteval tudi – in to dejansko prvič – rezultat evropskih volitev, da ne omenjam dejstva, da je obstajal kandidat, ki ga je podpirala politična sila.

Zdaj je treba pridobiti odobritev Evropskega parlamenta. Naj danes ponovim, kar sem povedal že v pismu, ki sem ga poslal predsedniku Evropskega parlamenta: o vsebini smernic za naslednjo Komisijo sem pripravljen razpravljati s katero koli skupino, ki želi o njih razpravljati. Kakor koli že, to je moje stališče do institucionalnih zadev.

Na politični ravni bi rad poudaril nekaj zelo pomembnega. Menim, da je pomembno, da se volitve predsednika Komisije povežejo z demokratičnimi volitvami, ki so že bile izvedene, vašimi volitvami. Izvoljeni ste bili na podlagi Pogodbe iz Nice in menim, da bi tudi predsednik Komisije moral imeti to legitimnost, ki naj bi nekako izhajala iz teh demokratičnih volitev.

Nadalje, glede na gospodarsko in finančno krizo – in menim, da se bodo tisti, ki podpirajo močno Evropo in želijo močno Komisijo, nedvomno strinjali – vprašanja predsedstva Komisije ne smemo pustiti nerešenega zdaj, pred dokončno ratifikacijo Lizbonske pogodbe, ki si jo vsi želimo – vsaj večina si nas jo –, ko ne vemo, kdaj bo ta pogodba začela veljati. Ne zdi se mi preveč modro, da bi Evropsko komisijo in njeno predsedstvo pustili obviseti v zraku, medtem ko doživljamo gospodarsko krizo, finančno krizo in socialno krizo in ko so pred nami zelo pomembna pogajanja v Københavnu. Kakor koli že, odločitev je odvisna od Evropskega parlamenta, jaz pa sem se pripravljen udeležiti demokratične razprave, kakor sem se je udeležil pred petimi leti.

*predsednik Komisije.* – Glede drugega vprašanja o financah in gospodarstvu ter o tem, kar je povedal gospod Verhofstadt: vsi smo lahko bolj ambiciozni in v zvezi s tem naj vam povem, da se strinjam z vašo ambicijo. Vendar ne moremo reči, da nismo sprejeli Evropskega načrta za oživitev gospodarstva, to pa je bilo največ, kar so naše države članice sprejele.

Evropska komisija je predlagala več, vendar so naše države članice sprejele to. Rad bi vas opozoril na dejstvo, da so nekatere države članice – nič manj vplivne na začetku te krize – predlagale, da ne bi imeli načrta za usklajevanje. Druge so predlagale davčno spodbudo v višini 1 % in Evropska komisija je nemudoma predlagala spodbudo v višini 1,5 %, avtomatični stabilizatorji pa so dejansko znašali približno 5 %. Poleg tega smo sprejeli tiste pomembne odločitve v zvezi s plačilnobilančno podporo za nekatere članice zunaj evrskega območja ter dali nekaj pobud na svetovni ravni.

Zato se lahko zanesete, da bo Komisija naredila vse, kar lahko naredimo za okrepitev evropske ravni in skupnega pristopa, glede tega si bodimo na jasnem. A bodimo tudi pošteno do sebe: nismo Združene države Amerike – nismo združena nacionalna država –, zato smo seveda v različnih položajih. Ne morete od Nemčije in Latvije zahtevati, da ukrepata na enak način. V Evropi so države, ki prejemajo plačilnobilančno podporo, zato seveda ne moremo imeti enega pristopa, ki bi ustrezal vsem. Imeti moramo skupen pristop, vendar s posebnimi nacionalnimi odzivi, ker je to resničnost, s katero se soočamo v Evropi in s katero se bomo soočali v bližnji prihodnosti.

V glavnem imamo državne proračune. Zato se strinjam z vašim pristopom, da bi imeli bolj usklajen evropski načrt, namreč da se izvijemo iz te krize in vzpostavimo to vrsto pametne zelene rasti, ki si jo želimo; vendar moramo obenem sprejeti, da imamo 27 državnih proračunov, da imamo 27 ministrov za finance, da imamo poleg naše Evropske centralne banke 27 nacionalnih bank, in zelo pomembno je, da okrepimo evro in da imamo gospodarske politike in finančne politike, ki so trajnostne. Sicer bomo ogrozili evro, enega velikih uspehov evropskega združevanja.

Za konec, tudi v zvezi z vprašanjem podnebnih sprememb smo vedno lahko bolj ambiciozni. Vendar je bilo zame zelo pomembno, da je bil predsednik vlade Reinfeldt nedavno z menoj v Aquili, ko je generalni sekretar Združenih narodov rekel: „Vi ste lokomotiva sveta.“ Vedno smo lahko bolj ambiciozni, vendar Evropska unija vodi boj proti globalnim spremembam podnebja.

Nihče ni bolj ambiciozen od nas, zato bi seveda pričakoval vsaj priznanje za delo, ki ga je opravila ta Komisija skupaj z našimi državami članicami, da bi predložila ambiciozne predloge. Poskusimo zdaj prepričati druge, ker jih potrebujemo – ker problem podnebnih sprememb ni samo evropski problem, ampak je problem za naš planet. Menim, da z vašo podporo lahko dosežemo uspeh na konferenci v Københavnu.

(Aplavz)

**Gunnar Hökmark (PPE).** - (SV) Gospod predsednik, kot Šved s ponosom prislunem prednostnim nalogam švedskega predsedstva, ponosen pa sem tudi, da lahko tukaj spet pozdravim predsednika vlade Švedske.

Izzivi, s katerimi se soočamo, so zelo pomembni. Za nami je 20 let sijajnih, čudovitih sprememb v Evropi, zaradi česar je eden od prvih predstavnikov gibanja za svobodo Solidarnost zdaj predsednik Evropskega parlamenta. 20 let sijajnega razvoja so nam omogočili ideali, kot so demokracija, svoboda, pravna država in tržno gospodarstvo.

Zdaj živimo v času sprememb z novo pogodbo, podnebnim vprašanjem, zaradi katerega je potrebna dosledna politika, ki je sposobna vplivati na ves svet, in gospodarsko krizo. Zato je pomembno, da imamo predsedstvo, pa tudi parlament, ki nam je sposobno zagotoviti stabilnost v zvezi z javnimi financami, stabilnost v zvezi z notranjim trgov in stabilnost v zvezi z odprtostjo za čezmejno trgovino in pretok, kar nam lahko pomaga priti iz krize.

Ta vidik bi rad premaknil še za en korak. Odločitve, za katere zdaj tlakujemo pot prek švedskega predsedstva in v tem parlamentu, bodo določile tudi obliko, ki jo bosta po krizi imeli Evropa in Evropska unija – kakšno dinamiko bomo imeli na finančnih trgih ter kakšno zaupanje in verodostojnost bodo imeli ti trgi, kakšen bo prostor za inovacije in podjetja, za naložbe in nova delovna mesta.

Če so volitve v Evropski parlament kaj pokazale, so pokazale, da si državljani Evrope želijo manj birokracije in ureditve ter več odprtosti – prek meja in proti svetu. Ta odprtost bo ključna za to, da bo Evropa lahko postala vodilna sila za vrednote, ki so pred 20 leti začele spreminjati Evropo in h katerim lahko prispevamo tudi po svetu.

(Aplavz)

**Marita Ulvskog (S&D).** - (SV) Gospod predsednik, najprej bi se rada zahvalila švedskemu predsedniku vlade za njegovo predstavitev tega, kar on in njegova vlada nameravata narediti v prihodnjih šestih mesecih.

Vemo, da smo v težkem izhodiščnem položaju; kriza je globoka. Gre za delovna mesta, gre za dramatično naraščajoče razlike, gre za generacijo mladih ljudi, ki gredo naravnost v brezposelnost, in seveda gre za okoljsko in podnebno krizo.

To je opisal tudi predsednik vlade Reinfeldt, a presenetljivi so sklepi. Kot osrednje vprašanje za švedsko predsedstvo niso bila izpostavljena delovna mesta ali naložbe, temveč sposobnost držav članic, da ohranijo proračunsko disciplino. Medtem ko se približujemo 27 milijonom brezposelnih v EU, je najjasnejše sporočilo švedskega predsedstva: proračunska disciplina. To ni samo napačno, temveč tudi zaskrbljujoče.

Na tem področju ima stranka gospoda Reinfeldta – v nasprotju s tem, kar je bilo prej povedano tukaj – tudi nekaj črnih madežev iz notranje politike v preteklosti. Zadnja konzervativna švedska vlada je gospodarstvo na Švedskem vodila v razpad in socialdemokratska vlada je morala urejanju naših javnih financ nameniti 10 let. Vendar ne moremo dovoliti, da bi stare pomanjkljivosti v notranji politiki v času resne krize določale program za vso EU. Kar potrebujemo, je obsežno vlaganje v delovna mesta, usposabljanje in zeleno spremembo – ne pa da se s proračunsko disciplino anoreksičnim gospodarstvom predpiše dieta.

Tudi John Monks, generalni sekretar Evropske konfederacije sindikatov, je izrazil pomislek glede tega, da je socialni razsežnosti švedskega predsedstva namenjene tako malo pozornosti. Večinoma leporečje, pravi gospod Monks, zelo malo v smeri realnih načrtov. Moja skupina se strinja s temi pomisleki, ki vključujejo tudi sindikalne pravice delavcev, kakor je v svojem govoru omenil Martin Schulz. Pogoji delavcev so se po sodbi v zadevi Laval in po sodbah v zadevah Viking, Rüffert in Luksemburg poslabšali. Njihove pravice so se zmanjšale.

Jaz in moja skupina od švedskega predsedstva zahtevamo jasno zavezo, da se bodo delavcem EU vrnila vse sindikalne pravice. Sindikalne pravice morajo imeti prednost pred prostim pretokom. To mora biti zelo jasno. Nočemo živeti v Evropi, v kateri se kriza rešuje s proračunsko disciplino in konfrontacijo. Novega predsednika, predsednika vlade Reinfeldta bi rada vprašala, ali je to sploh v programu.

**Marielle De Sarnez (ALDE).** - (FR) Gospod predsednik, soočeni smo z dvema vprašanjema. Prvo vprašanje je kriza. Kakor vsi vemo, potrebujemo dosleden in skupen odziv na gospodarsko in socialno krizo, torej Evropski načrt za oživitev gospodarstva, da se poveča vlaganje in podpre zaposlovanje. Evropa mora danes res pokazati, da je bolj pozorna do naših državljani in da jim je bližje, ko gre za težave, s katerimi se ti soočajo. Bolj mora pomagati tistim, ki so prizadeti zaradi krize. S tega vidika je položaj nujen.

Drugo vprašanje je vprašanje novega razvojnega modela, ki se mora oblikovati po koncu krize. To mora biti enostavnejši, bolj pošten in bolj trajnosten model, ki zagotavlja, da finance služijo realnemu gospodarstvu, ki razvija nove oblike solidarnosti med Evropejci, ki upošteva družbene in okoljske izzive v mednarodni trgovini in ki temeljito spreminja naše odnose z najrevnejšimi državami sveta, in tu imam v mislih predvsem Afriko.

Tema dvema glavnima vprašanjema se pridružuje tudi demokratična zahteva, ki zadeva postopek, za katerega ste odgovorni vi, švedsko predsedstvo. Cecilia Malmström – ki jo danes z veseljem pozdravljam – bolje kot kdor koli ve, da je v zvezi s postopkom imenovanja nekaj zelo pomembnih razlik med Pogodbo iz Nice in Lizbonsko pogodbo: navadna večina na eni strani in kvalificirana večina na drugi; imenovanje na eni strani in predlaganje na drugi; in različno število komisarjev, odvisno od pogodbe. Kar zadeva mene, dejansko zahtevam, da zagotovite spoštovanje duha in črke pogodb. To sodi na vaše področje in je zelo pomembno za verodostojnost naših institucij. Vnaprej se vam zahvaljujem.

**Carl Schlyter (Verts/ALE).** - (SV) Gospod predsednik, čestitke za vaše imenovanje. Najprej bi rad pohvalil vlado za njeno odkrito zavezo do regije Baltskega morja in upam, da bomo pri tem dosegli napredek. Izredno dobro tudi izbirate besede o podnebnih spremembah. Zdaj bi seveda rad videl, da se te besede uresničijo. Pogosto pravite, da Evropa in Švedska prispevata samo majhen delež k svetovnim emisijam, ampak če v državah članicah EU prebiva zgolj osem odstotkov svetovnega prebivalstva, te države pa prispevajo 30 odstotkov emisij, potem je naša odgovornost tudi to, da velik delež dela v zvezi s podnebjem vzamemo resno. Tukaj pogrešam konkretne informacije.

Kako boste ravnali v zvezi z direktivo IPPC o industrijskih emisijah? Kako boste ravnali v zvezi z nezakonito sečnjo? Kako boste ravnali v zvezi z standardi za energetske učinkovitost stavb in kako boste ravnali v zvezi

z dejstvom, da letala ne morejo nadaljevati z izpuščanjem emisij in se obenem izogibati plačevanju 14 milijard EUR davka na energijo, ki bi ga morala plačati?

Potem bi rad omenil tudi stockholmski program in sporazum Acta. V zvezi s sporazumom Acta moramo zagotoviti odprtost. Nemško ustavno sodišče je povedalo, da morajo države imeti več vpliva, da morajo parlamenti imeti več vpliva. V pogajanjih o sporazumu Acta potrebujemo odprtost. Nadzora se ne moremo lotiti enostransko. Enako velja za moj domači kraj in stockholmski program. Naj to postane ime, ki se povezuje s preходом EU s preganjavice pred teroristi na človekove svoboščine in pravice ter s krepitvijo azilnega prava in varstva zasebnosti. Potem bomo dosegli napredek.

**Vicky Ford (ECR).** - Gospod predsednik, rada bi čestitala švedskemu predsedstvu za to, da je dalo prednost gospodarskim izzivom. V času gospodarske negotovosti je naša sposobnost, da se soočimo s katerim koli drugim našim izzivom, očitno manjša. Prav imate, da dajete prednost potrebi po ponovni vzpostavitvi javnih financ: izredno visoke ravni javnega dolga predstavljajo velike in dolgotrajne grožnje, ki nas utegnejo spremljati še desetletja, če se z njimi ne bomo spoprijeli zdaj. Vendar je sanacija finančnih institucij ključna tudi za to, da se ponovno vzpostavi zaupanje potrošnikov in povrne gospodarska rast, kaj šele denar davkoplačevalcev.

V svojih prednostnih nalogah razpravljate o pomembnosti nadzornega okvira. Dodala bi, da je nujna regulativna jasnost. Te dejavnosti so, kakor dobro vemo, globalne dejavnosti. Kapital, nadarjenost in posamezna podjetja se z lahkoto selijo. Potrebujemo izvedljive in opredeljene zakonodajne časovne razporede, dajanje prednosti zakonodaji in ustrezno posvetovanje.

Pozdravljam vašo zavezo do dela z G20, ker če v EU ne bomo usklajeni in bomo delovali enostransko, ne tvegamo samo tega, da bomo posojilojemalce in vlagatelje postavili v slabši konkurenčni položaj, temveč tudi, da bomo povzročili selitev dejavnosti iz ...

*(Predsednik je prekinil govornico.)*

**Eva-Britt Svensson (GUE/NGL).** - (SV) Gospod predsednik, najprej bi vam seveda rada čestitala za vaše imenovanje za predsednika in se vam obenem zahvalila za zanimivo izmenjavo mnenj, ki smo jo imeli v volilnem obdobju. Predsednik vlade in kolegi poslanci, zahvaljujem se vam za vaše poročilo o programu predsedstva. Prepričana sem, da bo švedsko predsedovanje z organizacijskega vidika zelo uspešno in da bo usposobljena švedska državna uprava predsedovanje opravila zares odlično.

Politično se seveda strinjam z mnenjem predsedstva o dveh velikih krizah – gospodarski krizi in podnebni krizi – in seveda sta to prednostni vprašanji. Vendar, kje je analiza? Gospodarske krize in podnebne krize ni vnaprej določila usoda. Krizi izvirata iz političnih odločitev, ki so bile sprejete. To je dobro, ker pomeni, da s političnimi odločitvami krizi lahko tudi rešimo – vendar ne vidim nobenega znaka, da bi se predsedstvo odločilo za drugačne politike. To je ista gospodarska politika, ki ne upošteva družbenih ali okoljskih pomislekov.

Jaz in veliko naših državljanov v programu pogrešamo pravice delavcev, ki so se v središču pozornosti znašle po sodnih odločbah, in socialna vprašanja, na katera ne dobimo odgovorov. Prav tako nismo slišali ničesar o splošno znani napredni politiki enakosti. V zvezi s stockholmskim programom se govori, da naj bi vzpostavil varnost, vendar v praksi nastaja država „velikega brata“, ki ogroža človekovo zasebnost. Nikakor ne moremo sprejeti omejitev pravic do azila ali omejitev pravic, ki jih imamo kot svobodni državljani, v tem programu. Potrebujemo človeško azilno politiko in politiko priseljevanja.

**Timo Soini (EFD).** - (FI) Gospod predsednik, gospe in gospodje, Švedska je vedno spoštovala človekove pravice in demokracijo.

Pred časom so Švedi glasovali proti evru in to odločitev ste spoštovali, čeprav ste sami močno podpirali uvedbo evra. Zato je dokaj nenavadno, da mora Irska zdaj nemudoma ponovno glasovati o popolnoma enaki pogodbi.

V nordijski in švedski navadi je, da se spoštuje glas ljudstva. Želim vam veliko sreče in uspeha pri izzivu, pred katerim ste. Upam, da boste spoštovali vrednote najboljše vrste nordijske demokracije: ne s prisilo, temveč prek sodelovanja.

Zelo sem zadovoljen, da ste omenili Baltsko morje, in pri tem vprašanju vas v celoti podpiram. Baltsko morje je v težavah; umira in treba ga je rešiti. Vendar pri vsem tem manjka severna dimenzija in upam, da boste naredili veliko za to, da jo boste spodbudili, čeprav je niste omenili.

**Hans-Peter Martin (NI).** – (DE) Gospod predsednik, potrebujemo revolucijo v demokraciji. Potrebujemo drzne demokrate in v tem novem obdobju nujno potrebujemo vznemirljivo, demokratično in resnično učinkovito Evropo.

Ustvarjalni umetniki in zlasti svobodni pisatelji bodo imeli vlogo pri opredeljevanju vrednot te nove Evrope. Njihova necenzurirana domišljija bo sposobna zapreti birokratskega duha, ki namerava uničiti demokracijo, nazaj v njegovo steklenico. Konec koncev, ob rojstvu družbene spremembe so prisotne vznemirljive zamisli. Tisti, ki lahko ponudijo vizije upanja, s katerimi lahko prodrejo v misli ljudi – Švedi so bili v preteklosti pri tem še posebej dobri in v zvezi s tem popolnoma zaupam moji nekdanji kolegici Cecilii Malmström –, lahko tudi spodbudijo zanimanje ljudi za družbenopolitične zadeve.

Tako sem se namerno izrazil v zadnjem odstavku svoje nove knjige na začetku te zadnje volilne kampanje, ki je s seboj prinesla velike spremembe in je povezana s precejšnjo mero upanja, da boste predvsem vi s Švedske s svojo čudovito demokratično tradicijo in preglednostjo zdaj prepoznali znamenja časa. Ne samo, da se soočamo z gospodarsko krizo – in tu so se Švedi izkazali za preudarne s tem, da so jo v veliki meri preprečili –, temveč imamo opraviti tudi z dokaj zlovesčim premikom v desno. Zato sem trdno prepričan, da se moramo demokrati družno zavzeti za resnično preglednost in da moramo zlasti držati skupaj v boju proti skrajni desnici.

### **PRESEDSTVO: GOSPOD PITTELLA**

*podpredsednik*

**Corien Wortmann-Kool (PPE).** – (NL) Prisrčna hvala za ambiciozne načrte, ki ste jih pripravili za naslednjih šest mesecev. Lahko vam povem, da veliko pričakujemo od vas, saj že od samega začetka slovite po tem, da se zavzimate za evropsko združevanje in naše evropske vrednote. Pomembno je, da rešitve, ki jih za izhod iz te gospodarske krize predložimo mi in na katerih delate vi, krepijo naše socialno tržno gospodarstvo.

Pomembno je tudi, da te rešitve niso v prid našim državljanom samo danes in jutri, temveč da zagotavljajo tudi prihodnost naših otrok. Zato je tako zelo pomembno, da še naprej gradimo na trajnostnem gospodarstvu in preprečevanju sprememb podnebja. Dobro je, da temu dajete tolikšno prednost v svojem programu. Iskreno upam, da bodo vaša prizadevanja na teh področjih pomagala zblížati države članice in da vam bo pri pripravi na konferenco v Københavnu uspelo prepričati tudi največje akterje na svetovnem prizorišču, da dejansko prevzamejo svojo vlogo pri iskanju rešitve za spremembe podnebja.

Gospod predsednik, socialno tržno gospodarstvo je pomembno tudi v zvezi s trajnostnimi javnimi financami, saj so javnofinančni primanjkljaji breme za naslednje generacije. Zato je pomembno, da se upošteva Pakt za stabilnost in rast, dobro pa je tudi, da ste to izrecno omenili.

Gospod predsednik, sicer je ironično, ampak finančna kriza je Islandijo približala Evropski uniji. Upam, da je švedsko predsedstvo naklonjeno Islandiji, da pa je tudi strogo pri zagotavljanju, da Islandija izpolnjuje pristopne zahteve ter obveznosti v zvezi z evropsko zakonodajo in obveznosti do držav članic.

**Hannes Swoboda (S&D).** – (DE) Gospod predsednik, predsednik vlade, upam, da mi dovolite, da se v zvezi s tem obrnem predvsem na Carla Bildta, ker bi se najprej rad dotaknil vprašanja širitve, predvsem na Balkanu.

Omenili ste, da bo ta postopek širitve počasnejši, kot bi si številni na obeh straneh želeli. Vendar je zelo pomembno, da se dajo jasni znaki. Od švedskega predsedstva pričakujem predvsem pomoč ljudem v jugovzhodni Evropi pri odpravljanju težav, s katerimi se soočajo tam – vključno z medvladnimi težavami –, tako da bodo ti ljudje imeli upanje, da pot v Evropo ne bo prekinjena, temveč da je še naprej mogoče napredovati, čeprav utegne trajati nekoliko dlje. Vendar morajo te države seveda opraviti ustrezne priprave.

Drugič, rad bi se dotaknil še ene teme, ki ste jo omenili, namreč vprašanja prestrukturiranja gospodarstva ter povezovanja gospodarske politike in okolja. Povedano je že bilo, da vas pri tem v celoti podpiramo. Menim, da je to pomembna naloga za Evropo. Res je, da smo v zvezi s tem daleč spredaj, vendar moramo še veliko narediti. Obenem narašča tudi brezposelnost. Raven brezposelnosti, ki jo vidimo danes v Evropi, še ni dosegla svojega vrhunca. Na žalost bo še slabše.

Zato je izjemno pomembno, da se omeni druga razsežnost, socialna razsežnost, saj bomo široko podporo zelenemu prestrukturiranju gospodarstva dobili samo, če bodo ljudje menili, da se resno jemljejo tudi njihove socialne potrebe in zahteve.

Predvsem nordijske države imajo veliko dobrih primerov aktivne politike trga dela. Ne kot EU ne kot posamezne države članice ne moremo ustvarjati delovnih mest, lahko pa pomagamo ljudem, ki so izgubili svoja delovna mesta, da čim prej ponovno najdejo delo. To je tisto, kar razumemo pod socialno Evropo – ta aktivna politika trga dela, ki jo potrebujemo v posameznih državah članicah in o kateri morata Evropska unija in zlasti Svet poslati jasno sporočilo. Končni rezultat zelenega prestrukturiranja gospodarstva bo nižja, ne višja brezposelnost. To je tisto, kar zahtevamo.

**Olle Schmidt (ALDE).** – (SV) Gospod predsednik, predsednik Sveta, lepo vas je videti tukaj! V teh nemirnih časih je veliko izzivov: huda gospodarska recesija, negotovost glede Lizbonske pogodbe in pogajanja pred konferenco o podnebjju v Københavnu. Veliko dela imate.

Predsednik sveta, nekaj pomembnih točk. Tudi svoje kolege v Svetu morate prepričati, da je protekcionizem vreden zgražanja. Moč EU je v njenih odprtih mejah in prosti trgovini. Državne subvencije za reševanje avtomobilске industrije niso rešitev. Finančna kriza zahteva nov svetovni red, vendar morajo biti predpisi uravnoteženi in ne smejo biti prekomerni. To jesen mora EU, kakor so omenili nekateri tukaj, priti nekoliko bližje spodobni azilni politiki. Energetska politika zahteva, kakor so povedali nekateri, tako realizem kot solidarnost. Nobenih novih plinskih kriz, nobene enostranske odvisnosti. Internet je bil pomembna tema v volilni kampanji. Tukaj ima Švedska veliko odgovornost, da uspešno dokonča tako imenovani telekomunikacijski sveženj. Pravna država mora veljati tudi v virtualnem svetu.

Upal sem, da bo Parlament med tem zasedanjem odobril imenovanje Joséja Manuela Barrosa za predsednika Komisije v novem petletnem obdobju. Vendar ga ne bo in to obžalujem. Zdaj ni primeren čas, da bi se EU zapletala v boje za oblast v institucijah. Zdaj je čas za politično vodenje in ukrepanje.

Evro je dokazal svojo moč. Kdaj bomo po mnenju predsednika vlade tudi na Švedskem pripravljeni postati polnopravni člani EU in imeti evre v svojih žepih? Hvala, in kakor pravimo v moji stranki: vso srečo!

**Satu Hassi (Verts/ALE).** – (FI) Gospod predsednik, gospe in gospodje, Švedska ima zdaj veliko odgovornost za prihodnost človeštva. Predsednik vlade Reinfeldt, povsem upravičeno ste govorili o podnebni krizi.

Vemo, da tehnologija, ki jo potrebujemo v naslednjih desetletjih, obstaja in da je na voljo po zmerni ceni, vendar je najbolj težavno to, da je varstvo podnebja velikanski izziv za sodelovanje ljudi. Žal so pogajanja, ki trenutno potekajo, bolj podobna kombinaciji skrivalnic in tekmovanja v samohvali.

Evropska unija mora biti dovolj pogumna za to, da predloži predlog ne samo o zmanjšanju emisij v EU, temveč tudi o načelu porazdelitve bremena, v skladu s katerim morajo vse industrijske države zmanjšati emisije v skladu s smernicami Medvladnega foruma o podnebnih spremembah (IPCC). Najpomembnejše je, da dosežemo cilje zmanjšanja emisij za leto 2020. Drugič, treba je spoznati, da se države v razvoju ne bodo mogle prilagoditi sistemu ustreznih mejnih vrednosti emisij, če jim ne bomo finančno pomagali na povsem novi ravni, EU pa bi morala imeti možnost, da predlaga tudi to.

**Ryszard Antoni Legutko (ECR).** – (PL) Predsednik vlade, zelo pozorno smo poslušali vaš govor in radi bi izrazili upanje, da bodo najpomembnejše točke programa uspešno uresničene.

Vseeno bi rad opozoril na tri izzive. Prvi od njih je evropska solidarnost, ki je še posebej pomembna v času finančne krize. Ne moremo dopustiti razmer, v katerih se določene evropske države obravnavajo neenako. Ne moremo sprejeti položaja, v katerem je nekaterim dovoljeno subvencionirati bančni sektor, drugi pa so obsojeni za poskus krepitve ladjedelniškega sektorja. To ni solidarnost, to je hinavščina.

Drugič, veseli nas, da je strategija za regijo Baltskega morja ena od prednostnih nalog švedskega predsedstva. To je pomembno področje makroregionalnega sodelovanja. Baltski ekosistem je treba zaščititi pred nevarnostmi, kot je zelo nevaren in tudi finančno nesmiseln projekt Severni tok. Omeniti je treba tudi potrebo po povečanju raznolikosti virov energije.

Tretjič, ne pozabimo, da se Moskva ne omejuje na zapiranje pipe, o čemer se je prepričala Gruzija. Upam, da bo Švedska, ki prevzema krmilo Evropske unije za naslednjih šest mesecev, tako odločna, kot je bil minister Carl Bildt, ki je obsodil rusko agresijo proti Gruziji. Prepričan sem, da bo švedsko predsedstvo kos tem izzivom. Lahko se zanese na našo podporo.

**Morten Messerschmidt (EFD).** – (DA) Gospod predsednik, pri branju programa švedskega predsedstva sta mojo pozornost vzbudili dve stvari. Prva stvar so vse obljube o tem, da bo EU uporabljena za to, da se bo ustvarilo boljše gospodarstvo za reševanje podnebnih in drugih težav, ni pa niti ene same besede o težavah, ki jih ustvarja EU – težavah, ki jih je EU povzročila na naših trgih dela, težavah, ki jih je EU povzročila v

našem ribiškem sektorju, v našem gospodarstvu, v povezavi z bojem proti kriminalu in še bi lahko našteval. To je prva pomembna ugotovitev, do katere lahko pridemo med branjem programa švedskega predsedstva – da EU predstavlja samo rešitve in da EU ni težava. To pove več o švedskem predsedstvu kot o EU. Druga stvar je, da ni nikjer omenjeno, da bo 2. oktober eden najpomembnejših dni v vsej zgodovini EU in da bo to v času švedskega predsedovanja. Seveda mislim na drugi referendum. Niti besede ni o tem, kako bo švedsko predsedstvo zagotovilo, da se bodo tako imenovana jamstva, dana Ircem, tudi obravnavala kot taka. Že pred tem smo videli, kako so bili ljudje prevarani – prevarani v zvezi z referendummi in prevarani v zvezi z demokracijo. Kako bo švedsko predsedstvo zagotovilo, da se to ne bo ponovilo?

**Werner Langen (PPE).** – (DE) Gospod predsednik, predsednik Sveta, predsednik Komisije, rad bi pozdravil Švede in jim tudi čestital, da so – kakor je rekel predsednik vlade – po dolgem postopku končno našli svojo pot v Evropo. Zelo smo veseli, da so Švedi danes med najboljšimi Evropejci.

Predstavili ste svoj program, ki je zelo ambiciozen. Vendar bi vas rad pozval k premisleku, ali bi bila Švedska dovolj pogumna, da bi se, predvsem po izkušnji s krizo na finančnih trgih, odločila za prevzem evra – še posebej, ker ste rekli, da je treba upoštevati Pakt za stabilnost in rast. Vi seveda nimate klavzule o izvzetju kot na primer Združeno kraljestvo in Danska in vse pogoje izpolnujete že zdaj. Ali boste med svojim predsedovanjem dovolj pogumni, da boste nadalje stabilizirali Evropo in postali članica evrskega območja?

Predsednik vlade, strinjam se z vašim dajanjem prednosti podnebni politiki in strategiji za regijo Baltskega morja, vendar imam v zvezi z vašim programom v pisni obliki prošnjo: prosim, boju proti krizi na finančnih trgih namenite več pozornosti, kot je predlagate. Noben od drugih projektov ne bo imel možnosti, če kriza na finančnih trgih in v gospodarstvu ne bo čim prej rešena. Za to potrebujemo jasna pravila. Ne zadostuje, če londonski City ponovno določi smer. V socialnem tržnem gospodarstvu potrebujemo jasna pravila, ker tržno gospodarstvo brez pravil ne more delovati in ne bo prejelo večinske podpore. Zato bi morali ponovno premisliti – čeprav v celoti podpiramo vaš program –, ali premagovanju krize na finančnih trgih ne bi dali več prednosti, kot ste je do zdaj. Najlepša hvala in vso srečo v težkih prelomnih časih.

(Aplavz)

**Juan Fernando López Aguilar (S&D).** – (ES) Gospod predsednik, predsednik Sveta, vsi smo z velikim zanimanjem in spoštovanjem prisluhnili programu švedskega predsedstva. Jasni prednostni nalogi predsedstva sta gospodarstvo in energetika, ker je prednostna naloga Evropske unije pomagati, da se ponovno zažene gospodarstvo in spodbudi zaposlovanje, obrzda nezaposlenost in zagotovi, da bo srečanje v Københavnu decembra 2009 uspešno.

Vendar bi rad opozoril na politični, civilni in demokratični cilj, ki je nadomestitev haaškega programa s programom, ki bo poimenovan po švedskem glavnem mestu: Stockholmu. Program združuje dosežke območja svobode, varnosti in pravice v zadnjih petih letih, ki so bili zelo pomembni za usklajevanje, vzajemno priznavanje in načelo zaupanja v povezavi s temeljnimi pravicami in pravnim varstvom pa tudi v povezavi z aktivnim sodelovanjem.

Pozivam vas, da bodite ambiciozni na tem področju: prvič, z vsebinskega vidika se tako kot na vseh področjih, povezanih z upravljanjem zunanjih mej, priseljevanjem, azilom, begunci in bojem proti nezakonitemu trgovanju, organiziranim kriminalom in terorizmom, zlahka zdrsne proti nazadnjaškim stališčem, ki so v nasprotju s pravnim redom temeljnih pravic, po katerem naj bi se odlikovala Evropska unija in s katerim se Švedska kot država, ki spoštuje preglednost in demokratična načela, tako zelo identificira.

Drugič, pozivam vas, da bodite ambiciozni tudi glede oblike, ker bo švedsko predsedstvo najverjetneje utrlo pot za Lizbono, kar pomeni predvsem to, da ne bo več tistega dvojnega postopkovnega okvira tretjega in prvega stebra, ki je pogosto nejasen. Vendar, in to je najpomembnejše, bo to pomenilo tudi, da bo imel Parlament več možnosti za spremljanje zakonodajnih pobud, ki jih švedsko predsedstvo izvaja kot del stockholmskega programa.

To pomeni, da bo za tisto, kar se je do zdaj pogosto štel za pomanjkljivost Bruslja ali Sveta, odgovoren tudi Parlament.

**Lena Ek (ALDE).** – (SV) Gospod predsednik, seveda sem zelo vesela in ponosna, da je moja vlada v švedskem predsedstvu, menim pa tudi, da program vsebuje veliko dobrega, kar zadeva rešitve za podnebje, delovna mesta, finančno krizo, konferenco v Københavnu, strategijo za regijo Baltskega morja, politiko Skupnosti, širitev, Islandijo, Hrvaško, Turčijo itd. Vendar vidim še eno zadevo, ki je pomembna za prihodnost: namreč odprto Evropo, zasebnost in svobodo izražanja.



Danes poteka srečanje ministrov v Stockholmu, na katerem ministri razpravljajo o stockholmskem programu. Dobro je to, da je to strategija za zakonodajo, ki naj bi se zdaj pripravila. Dele predloga smo dolgo pričakovali. Upam, da se bo končno ratificirala Evropska konvencija o človekovih pravicah – otrokovih pravicah in pravicah žrtev kaznivih dejanj. Iz tega lahko naredimo nekaj resnično dobrega, vendar ima to tudi slabe strani; namreč grožnjo odprti družbi, ki jo vsebuje stockholmski program.

Pred grožnjami naši odprti družbi se je treba ubraniti z metodami odprte družbe. Del vsebine stockholmskega programa ni liberalen in ni človeški ali daljnoviden. Evidentiranje naših potovanj, množično shranjevanje osebnih podatkov in sistematično spremljanje gospodarskih transakcij, to ni liberalno in ni strpno ali daljnovidno. Naj Stockholm pomeni odprtost, svobodo in strpnost, ne pa evidentiranje, nadzor in nestrpnost. Sicer pa menim, da moramo prenehati opravljati naše delo v Strasbourg.

**Predsednik.** – Preden predam besedo gospodu Stolojanu bi rad pozdravil našega gosta, otroka, ki sedi na sedežu 505. Zelo sem zadovoljen, da otroke zanimajo evropska vprašanja in naše institucije, ker je pomembno, da že od mladih let odraščajo kot Evropejci.

**Theodor Dumitru Stolojan (PPE).** – (RO) Švedskemu predsedstvu želim veliko uspeha in menim, da so določene prednostne naloge tiste, ki smo jih pričakovali. Naslednjih šest mesecev je ključnih za državljane Evrope in Evropsko unijo. Ključnih za to, ali se bodo naše države naslednje leto izvile iz gospodarske krize ali pa bo po drugi strani gospodarstvo še eno leto v negotovem položaju.

Predloženih je veliko predlogov in novih programov. Vendar menim, da je prišel čas, da ocenimo učinek, ki ga ima, če ga sploh ima, program za oživitve gospodarstva, ki ga je Evropska komisija začela izvajati na začetku leta, in da pozorno preučimo letošnji proračun Evropske unije, da ugotovimo, katere dejavnosti so se prenehale izvajati in katera sredstva lahko še naprej uporabljamo za uvedbo novih ukrepov.

Prav tako načrtujemo naložbene projekte za energetski sektor, ki so že bili odobreni iz te vsote približno 3 milijard EUR. Za izvajanje teh projektov bomo morali sprejeti posebne ukrepe. Predsedniku Barrosu bi se rad zahvalil za njegov prispevek k zagonu projekta Nabucco.

Na koncu bi vas rad pozval, da ne pozabite na zavezo Evropske unije, da se bodo Evropski uniji uspešno pridružile tudi druge države.

**Proinsias De Rossa (S&D).** - Gospod predsednik, te globoke finančne in gospodarske krize in krize zaposlovanja – ali sprememb podnebja – ne bomo odpravili kot neodvisne, protekcionistične nacionalne države. Brez Evrope in evra bomo propadli kot celina, prav tako pa ne moremo nadaljevati kot unija, kot da ni bilo narobe nič drugega kot nekaj pohlepnih bankirjev: proračunska disciplina ne bo rešila težave.

Sistem je razpadel in treba ga je temeljito reformirati. Finančne institucije že zavračajo predpise, ki jih potrebujemo za to, da preprečimo zlom v prihodnosti. Potrebujemo več združevanja naših socialnih in gospodarskih, podnebnih in energetskih politik z namenom, da se ohranijo in ustvarijo delovna mesta in zagotovijo dostojni življenjski in delovni pogoji. Potrebujemo napredek na decembrskem vrhu o podnebnih spremembah. Potrebujemo, zdaj bolj kot kdaj koli prej, ponovno zavezo razvojnim ciljem tisočletja in, še bolj neodložljivo, gospod predsednik Sveta, obžalujem, da niste pozvali k takojšnjemu prenehanju obleganja Gaze ali pokazali nobene želje, da bi ponovno okrepili prizadevanja za mir skupaj s predsednikom Obamo.

Kot poslanec z Irske bi Parlament rad opomnil, da je politična ironija lastnost, ki se na Irskem zelo ceni. Jonathan Swift, avtor *Guliverjevih potovanj*, je britanski vladi nekoč predlagal, naj revščino na Irskem odpravi tako, da nas spodbudi k temu, da jemo lastne otroke. No, mislim, da Irci zgodovinske ironije Stranke za neodvisnost Združenega kraljestva, ki predlaga, da bi prišla na Irsko podpret kampanjo za neodvisnost Združenega kraljestva od Evropske unije, ne bodo dojeli kot nekaj, čemur bi se ravno krohotali. To bo prizor, gospod Nigel Farage, oblečen v svojo zastavo Združenega kraljestva in s škratovskim klobukom, z roko v roki z Gerryjem Adamsom, nekdanjim voditeljem IRE, in Joem Higginsom, mojim kolegom nekje tu zadaj, bodo skupaj pozivali, naj glasujemo proti Lizbonski pogodbi, vsak s svojim spornim programom, ki so ga prepisali drug od drugega. Prepričan sem, da bodo Irci temu cirkusu povedali isto, kot so Libertas: poberite se!

(Aplavz)

**Marietta Giannakou (PPE).** - (EL) Gospod predsednik, program švedskega predsedstva resnično vključuje vsa pomembna vprašanja, ki zadevajo naš čas, tako sedanji kot prihodnji.

Začela bom z recesijo. Domnevam, da se bo švedsko predsedstvo moralo bolj poglobiti v to vprašanje. Socialno tržno gospodarstvo potrebuje naložbe v realno gospodarstvo in ne zgolj v finančne produkte, kot so tisti, zaradi katerih smo se znašli v položaju, v katerem smo danes.

Vprašanje podnebja in trajnostnega razvoja, ki vključuje tudi družbeni razvoj, in vprašanje dela sta očitno zelo pomembni vprašanji. Vendar je tudi tu potrebno realno vlaganje v gospodarstvo, vključno z več nadzora. Tržnega gospodarstva, ki se poskuša približati pristopu *laissez faire – laissez passer*, v Evropi ne potrebujemo.

Vprašanja kriminala, notranjih zadev in pravosodja dejansko zadevajo vse nas. Organizirani kriminal gotovo ni več tisto, kar je bil nekoč, in je nedvomno povezan s terorizmom in vsemi oblikami nezakonite dejavnosti. Zato je potreben drugačen pristop.

Menim, da je najpomembnejše, da v povezavi z velikim številom priseljencev iz tretjih držav preučimo tudi, ali je bila razvojna politika Evropske unije res uspešna in pri katerih točkah; z drugimi besedami, potrebujemo realno oceno in preučiti moramo, kaj bi lahko spremenili ali morali spremeniti, da bi se nezakonito priseljevanje lahko obravnavalo na pravi način, saj imamo dejansko opraviti z ljudmi in ne samo političnimi ali upravnimi akti.

Program švedskega predsedstva je resnično zelo ambiciozen, med drugim še posebej v zvezi s čezatlantskim dialogom. Vendar moramo tudi pri tem vprašanju preučiti, ali je koristno, da se Evropska unija ukvarja zgolj z razvojem, Združene države pa zgolj z varnostjo.

**Ivari Padar (S&D).** - (ET) Gospe in gospodje, kot predstavnik Estonije, ene od sosed Švedske, s katero je Estonija povezana prek Baltskega morja, bi rad opozoril na eno od prednostnih nalog predsedstva, namreč strategijo za regijo Baltskega morja. Strategija, ki se je začela ob dejavnem sodelovanju mojega kolega socialnega demokrata iz prejšnjega parlamenta, sedanjega estonskega predsednika Toomasa Hendrika Ilvesa, je zelo pomembna za vso Evropo in rad bi se zahvalil predsedstvu za to, da jo je vključil med prednostne naloge.

To je tudi dober primer za to, kako lahko pobude, ki jih predlagajo poslanci Parlamenta, dosežejo konkretne rezultate. Švedsko predsedstvo bi rad pozval k izvajanju strategije za regijo Baltskega morja, za kar je zdaj redka priložnost. V ta namen moramo zagotoviti sredstva za trenutno prazno proračunsko vrstico v proračunu EU. Upam, da bo strategija potrjena v Evropskem svetu med švedskim predsedovanjem. Zame sta pomembni še dve drugi področji: kot nekdanji minister za finance menim, da sta reševanje gospodarske krize in izvajanje preglednosti v finančnem sektorju zelo pomembna ... (*Govor je bil prekinjen*)

#### **PRESEDSTVO: GOSPOD BUZEK**

*predsednik*

**Arturs Krišjānis Kariņš (PPE).** – (LV) Gospod predsednik, gospod Barroso, gospod Reinfeldt, najprej bi rad čestital švedski vladi za cilje, ki jih je določila za svoje predsedstvo. To ni enostavno obdobje za Evropo; polno je izzivov. Od številnih pomembnih prednostnih nalog, ki jih je Švedska določila za svoje predsedstvo, bi rad opozoril na strategijo Evropske unije za regijo Baltskega morja in zlasti na tisti del strategije, ki je povezan z varnostjo na energetske trgu. Skupna varnost za energetske trg v Evropi ne bo mogoča, dokler v Evropi obstajajo razdeljeni in med seboj ločeni trgi tako z električno energijo kot s plinom. Iz zgodovinskih razlogov je ta težava še posebej izrazita v regiji Baltskega morja. Za rešitev te težave in razpršitev tveganja, povezanega z oskrbo z energijo, potrebujemo skupno energetske politiko Evropske unije. Taka politika ne sme temeljiti samo na energetske učinkovitosti in obnovljivih virih, temveč tudi na vzpostavitvi skupnega trga z električno energijo in plinom z delujočimi medsebojnimi povezavami. Strategija Evropske unije za regijo Baltskega morja je korak v pravo smer. Njen cilj je postopno povezati energetske trge v regiji, odpraviti pomanjkljivosti v medsebojnih povezavah in vzpostaviti skupne tržne mehanizme. Zapuščina zasedbe Sovjetske unije v regiji Baltskega morja je razdeljen in delno ločen trg, ki povečuje naše tveganje pri oskrbi z energijo. Naš izziv za prihodnost je spremeniti te razmere in s tem spodbuditi našo skupno varnost preskrbe z energijo. Švedskemu predsedstvu želim vso srečo pri odločnem začetku opravljanja te pomembne naloge. Zahvaljujem se vam za pozornost.

**Åsa Westlund (S&D).** - (SV) Gospod predsednik, predsednik vlade, če naj dosežemo dober mednarodni sporazum o podnebj, moramo prisluhniti tudi drugim državam. Če jim bomo prisluhnili, bomo ugotovili, prvič, da morajo EU in druge države prevzeti večjo odgovornost za zmanjšanje naših emisij doma in, drugič, da morajo EU in druge industrijske države natančno navesti, kako bomo gospodarsko prispevali k delu revnejših držav na področju podnebja.

Dejstvo, da je švedska vlada do zdaj delala proti temu, je žal spodkopalo priložnosti, da bi dosegli dober sporazum v Københavnu. Tudi Svet ministrov se mora tega zavedeti, zato bom zastavila dve vprašanji. Ali je švedsko predsedstvo pripravljeno prispevati k dobremu mednarodnemu sporazumu o podnebjju s tem, da poveča delež zmanjšanja emisij EU na domačih tleh? Kdaj namerava predstaviti konkretne predloge za financiranje dela revnejših držav na področju podnebjja?

**Tunne Kelam (PPE).** - Gospod predsednik, rad bi čestital švedskemu predsedstvu za zgodovinsko priložnost, da vodi EU proti izvajanju Lizbonske pogodbe.

Izpostaviti bi želel tri točke. Prvič, izjemno pomembno je, da nova Komisija začne čim prej delovati. Institucionalna negotovost ne more biti izgovor za to, da se odlaša z oblikovanjem nove Komisije. Ti argumenti zvenijo resnično hinavsko. Za to, da bi prišli iz krize in ustvarili nova delovna mesta, bolj kot kdaj koli potrebujemo močno, neodvisno in inovativno Komisijo.

Drugič, rad bi pohvalil švedsko predsedstvo za to, da je prevzelo pobudo pri izvajanju strategije za regijo Baltskega morja, ki jo je začel Evropski parlament. Vendar za to strategijo obstaja tudi posebna proračunska vrstica, ki je še vedno prazna. Ne moremo pričakovati pozitivne spremembe v okoljskih razmerah v Baltskem morju, če se zanašamo zgolj na *ad hoc* projekte. Vsekakor potrebujemo tudi usklajeno podporo iz proračuna EU.

Tretjič, za Estonijo je stockholmski program pomemben. Vključevati bi moral tudi program za uporabo sodobne informacijske tehnologije. Sprašujem se, ali bi ustanovitev agencije za operativno upravljanje velikih sistemov informacijske tehnologije na območju svobode, varnosti in pravice pripomogla k izvajanju te strategije.

**Alf Svensson (PPE).** - (SV) Gospod predsednik, čestitke za vaše imenovanje. Prav tako bi se rad zahvalil Fredriku Reinfeldtu za odličen pregled in poročilo. Zdaj vsi pričakujemo velike dosežke v Københavnu, čeprav je treba poudariti tudi to, da naj bi bil to mednarodni dogodek. Pričakovanja so resnično velika, vendar si upam reči, da ne bo konec sveta, če vse skupine ne bodo zadovoljne z rezultatom.

Seveda je bila tukaj izpostavljena gospodarska kriza. Velike poslovne skupine, velike družbe vedno dobijo pozornost. Rad bi poudaril, da se je treba med razpravljanjem o finančnih zadevah spomniti tudi na majhne zveste izvajalce. Prav tako bi rad izpostavil posebne vrednote strategije za regijo Baltskega morja. Menim, da bi strategija za regijo Baltskega morja lahko povečala legitimnost celotne EU. Največje celinsko morje v Evropi je mogoče rešiti in ga je treba rešiti. Strategija za regijo Baltskega morja lahko pomaga tudi pri preverjanju trendov na področju kriminala in trgovanja. Tudi to je pomembno okoljsko vprašanje, za katerega bi lahko rekli, da zahteva svojo konferenco v Københavnu.

Vesel sem, da je v program vključeno delo za rešitev mejnega vprašanja med Hrvaško in Slovenijo in da se rešuje tudi vprašanje Cipra. Vsi napeto pričakujemo to. Menim, da se bo tudi nordijska regija tu v EU postopoma povečala in bo vključevala Islandijo in, predpostavljam, v ne preveč daljni prihodnosti tudi Norveško.

Predsednik Barack Obama je imel pred kratkim v Afriki odličen govor o Afriki. Imam razlog za to, da poudarim, da je Švedska lahko ponosna na svoje delo, in upam, da bomo tudi v prihodnosti lahko nosili zastavo solidarnosti.

**Ivo Belet (PPE).** - (NL) Menim, da smo mi in evropski projekt na pravih razpotjih. Lizbonska pogodba, konferenca o podnebjju v Københavnu in odločen pristop k reševanju finančne in gospodarske krize so tri velika vprašanja, ki jih boste morali obravnavati v naslednjih šestih mesecih, in če jih bomo lahko uspešno končali, bo Evropa dejansko lahko naredila velikanski korak naprej.

Nedvomno se zavedate, da je velika večina poslancev pripravljena podpreti to pot, in malce zbadljivo bi vas rad pozval, da pustite kritike in lajajoče pse razgrajati na stranskih tirih. Ne dovolite jim, da bi vas odvrnili od vaše naloge, vašega cilja. Menim, da se moramo osredotočiti na bistvo.

Dovolite mi, da poudarim samo eno zadevo, predsednik vlade Reinfeldt. Nujno se moramo osredotočiti na eno od glavnih prednostnih nalog, namreč na agresiven načrt za prihodnost avtomobilske industrije v Evropski uniji. Po mojem mnenju takšnega načrta do zdaj nismo imeli ali pa vsaj ni zadostoval in menim, da se boste o tem strinjali z nami. Vsekakor ni prepozno. Načrt za reševanje Opla je v polnem teku, svet in celo Evropa pa se nista znebila demonov protekcionizma. Demoni dremajo pod površjem in švedska družba je prav toliko prizadeta, kot smo mi v Belgiji, prav toliko kot so v Franciji, Nemčiji in na Slovaškem. Vsi smo v istem čolnu.

K temu moramo pristopiti s solidarnostjo drug do drugega, usklajeno in ne vsak zase ter brez poskusov, da bi drug drugemu pristigli peruti. Gospod predsednik, menim, da imate tukaj edinstveno priložnost za sodelovanje s predsednikom Komisije – to je tudi jasen signal za Komisijo – pri pripravi skupnega načrta, skupnega načrta, gospod Barroso, za prihodnost naših tovarn avtomobilov, s katerim boste te tovarne pripeljali v 21. stoletje.

Menimo, da je v obstoječih evropskih tovarnah, ki sestavljajo avtomobile, mogoče izdelati energetske učinkovite in okolju prijazen avtomobil, in zanašamo se na to, da bosta, gospod Barroso in gospod Reinfeldt, na naši strani.

**Csaba Sógor (PPE).** – (HU) Naše mnenje je, da je Švedska sopomenka za Evropo. Ta država je dom blaginje, varnosti in svobode, kjer so vprašanja človekovih pravic in svoboščin prav toliko pomembna kot gospodarska vprašanja in vprašanja sprememb podnebja. Potem pa imamo parlament države članice EU, ki je 30. junija 2009 sprejel zakon o jeziku, ki določa, da bo kdor koli, vključno z vsemi vami, najverjetneje plačal globo v višini 5 000 EUR, če glavnega mesta te države ne bo imenoval z njegovim imenom v uradnem jeziku te države, Bratislava, ampak bo uporabil njegovo nemško ime, Presburg, ali madžarsko ime, Pozsony. V obrazložitvenem memorandumu k spremembi zakona o jeziku je navedeno, da ima varstvo nacionalnega jezika v določenih primerih prednost pred svobodo govora in pravico do zasebnosti. Evropska unija, ki sprejme tak zakon, ni več Evropa svobode. Švedsko predsedstvo pozivam, naj naredi vse, kar je v njegovi moči, da zagotovi, da se ta zakon razveljavi in da ga slovaški voditelj države ne podpiše.

**Kinga Göncz (S&D).** – (HU) Rada bi vas opozorila na dve prednostni nalogi švedskega predsedstva, za kateri sem vesela, da sta na tem seznamu. Prva od teh prednostnih nalog je jasno nasprotovanje diskriminaciji, rasizmu, antisemitizmu, ksenofobiji in homofobiji. Menim, da pomen tega vprašanja še posebej poudarja dejstvo, da smo videli, kako očitna je bila raven podpore skrajni desnici v več evropskih državah med volitvami v Evropski parlament. Zaradi tega je odgovornost vsakega od nas, vključno s Parlamentom in sedanjim predsedstvom, da zagotovi, da se najranljivejši ne znajdejo v negotovem položaju. Predvsem moramo narediti vse, da zagotovimo, da ne bo sodelovanja med strankami, ki se izrekajo za demokratične, in strankami skrajnežev. Zelo dober primer tega je danes že večkrat omenjeni slovaški zakon o jeziku, ki je skrajno diskriminatoren, kakor je bilo opisano. Druga prednostna naloga, ki bi jo rada pozdravila, je niz evropskih ukrepov, ki naj bi se sprejeli in so namenjeni vključevanju romskih skupnosti.

**Mirosław Piotrowski (ECR).** – (PL) Gospod predsednik, nadaljevanje širitve Evropske unije in prihodnost Lizbonske pogodbe sta med cilji švedskega predsedstva. Nemško ustavno sodišče je nedavno razsodilo, da se Lizbonska pogodba lahko sprejme samo pod pogojem, da se zaščiti nadrejenost nemškega zveznega parlamenta in nemškega zveznega sveta, kar postavlja pod vprašaj zamisel o evropskem federalizmu. Lizbonska pogodba se je torej izkazala za pravno pošast, česar niso opazili samo Nemci, ampak tudi Irci na referendumu ter predsednika Češke in Poljske. V zvezi s tem bi švedsko predsedstvo moralo sprožiti vseevropsko razpravo o vlogi nacionalnih parlamentov vseh 27 držav članic in razviti nov model sodelovanja med samostojnimi evropskimi narodi.

Zato je treba upati, da bo švedsko predsedstvo, ki mu želim veliko uspeha, bolj pozorno prisluhnilo glasu državljanov.

**Simon Busuttil (PPE).** – (MT) Tudi jaz bi se predsedniku vlade Reinfeldtu rad zahvalil, ker ostaja z nami čisto do konca te razprave. Od predsedstva pričakujemo izvajanje treh pomembnih prednostnih nalog. Prva je stockholmski program o območju pravice, svobode in varnosti. Zagotoviti moramo, da se čim prej doseže sporazum o tem programu. Druga prednostna naloga je izvajanje Pakta o priseljevanju in azilu. Od vas, predsednik vlade, pričakujemo, da boste zagotovili izvajanje Pakta, ki je bil dogovorjen lani. Tretjič, prejšnji mesec je bil med zasedanjem Evropskega sveta dosežen sporazum glede pilotnega projekta za porazdelitev bremena na področju priseljevanja. Pred vami je veliko dela, predsednik vlade, in mi, skupaj z našim predsednikom, vas bomo pozorno spremljali, da bomo zagotovili, da bo to delo opravljeno.

**Ana Gomes (S&D).** – (PT) Že od Daga Hammarskjölda je Švedska članica Združenih narodov (ZN). Zato ve, da brez organov s splošno priznano legitimnostjo in reprezentativnostjo ne bo politične moči, da bi se sklenil Kjotski protokol 2, končal krog pogajanj v Dohi, dosegli razvojni cilji tisočletja ali uredilo svetovno gospodarstvo, da ne omenjam zaščite človekovih pravic.

Obžalovanja vredno je, da se švedsko predsedstvo umika v neformalen in sporen okvir skupine G20. Žalostno je, da je EU – ta lokomotiva sveta, kakor pravi gospod Barroso, ki je navedel generalnega sekretarja ZN – brez vodstva in da nima nobene strateške vizije na tem področju v času, ko predsednik Obama razglša svojo

zavezo globalnemu upravljanju. Namesto tega smo na naši strani slišali le papeža, ki vztraja pri tem, da je treba nujno reorganizirati Varnostni svet ZN in institucije Bretton Woods.

Gospod predsednik, zakaj švedsko predsedstvo noče voditi Evrope v to, da bi izsilila reformo Varnostnega sveta ZN s tem, da bi zahtevala sedež za mizo za Evropsko unijo z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe?

**Pat the Cope Gallagher (ALDE).** – (GA) Gospod predsednik, referendum o Lizbonski pogodbi, ki bo potekal na Irskem drugega oktobra letos, bo eden najpomembnejših dogodkov med švedskim predsedovanjem.

Irsko je dobila pravna jamstva na številnih političnih področjih in to zelo pomaga pri razblinjanju pomislekov, ki so jih imeli Irski na lanskem referendumu. Zdaj je dolžnost vseh nas, ki smo prepričani, da bo glasovanje za Pogodbo koristilo Irski, da z delom dosežemo napredek pri tej novi ureditvi v moji državi.

Če bo Lizbonska pogodba dosegla uspeh – in upam, da bo potrjena na referendumu –, bodo številne države lahko predlagale člana Komisije. Tisti, ki podpiramo Pogodbo, si ne moremo privoščiti, da bi bili na kakršen koli način nezavzeti. Dati moramo vse od sebe, da zagotovimo njen uspeh.

*(Predsednik je prekinil govornika)*

**Jacek Protasiewicz (PPE).** – (PL) Gospod predsednik, zelo rad bi se zahvali predsedniku vlade Reinfeldtu, ker je med svoje prednostne naloge vključil potrebo po razvoju sodelovanja z našimi vzhodnimi sosedi. Prav tako bi se mu rad zahvalil za zavzemanje Švedske pri razvoju vzhodnega partnerstva.

V zvezi s tem bi rad poudaril, da se bomo mi kot Evropska unija in Švedska kot predsedstvo v naslednjih šestih mesecih morali spoprijeti s težavami v zvezi z nespoštovanjem človekovih pravic v Belorusiji. Trije podjetniki, gospod Awtuchowicz, gospod Leonov in gospod Osipienko, so zdaj že šest mesecev pridržani in niso mogli doseči pravične sodbe. Od 12 mladih aktivistov, ki so se udeležili demonstracij januarja 2008, jih je 11 dobilo zaporne kazni, eden pa je bil pred nekaj dnevi obsojen na leto zapor. Predsednik vlade, v naslednjih šestih mesecih, prosim, namenite pozornost vprašanju kršitev človekovih pravic v Belorusiji.

**Fredrik Reinfeldt, predsednik Sveta.** – (SV) Gospod predsednik, upam, da lahko vrnem malo časa, ki sem si ga sposodil prej.

*(Predsednik je na kratko prekinil govornika)*

Vem, da čakate na glasovanje. Dovolite mi, da se vam zahvalim za to, da ste zelo dobro predstavljali svoje zadevne strankarske skupine. Seznanil sem se z vašo vnemo in pričakovanji, ki jih imate v zvezi s švedskim predsedstvom, vašo željo, da bi bilo predsedstvo večja gonilna sila pri pogajanjih v zvezi s podnebjem in da bi sprejelo ukrepe za boj proti finančni krizi in gospodarski recesiji. Vi ste se seznanili z našo strategijo za regijo Baltskega morja, našim stockholmskim programom, našimi nadaljnjimi prizadevanji, da se doseže napredek pri vprašanju širitve, in rad bi se vam vsem zahvalil za podporo, ki jo uživamo pri tem.

Vem tudi, da bo prehod na Lizbonsko pogodbo pomenil, da se bomo ponovno srečali, in da bomo skupaj imeli veliko dela to jesen. Številni ministri iz mojega kabineta so danes tukaj z menoj. Seznanili smo se z vašimi vprašanji in mnenji ter jih pozorno spremljali. Upam, da bomo tesno sodelovali, in upam, da se jeseni spet vidimo.

**Predsednik.** – Tudi mi računamo na redne razprave in to, da bomo v stiku s predsedstvom. To je zelo pomembno za Evropski parlament. To je začetek našega mandata in veliko moramo narediti, zelo dobro izhodišče pa je: švedsko predsedstvo. Najlepša hvala, predsednik vlade.

Zahvaliti se želim tudi predsedniku Evropske komisije.

*(Aplavz)*

*Razprava je zaključena.*

#### **Pisne izjave (člen 149)**

**Bairbre de Brún (GUE/NGL), v pisni obliki.** – (GA) Pozdravljam predlog švedskega predsedstva, da se med svojim predsedovanjem osredotoči na vprašanja politike in ne na ustavna vprašanja.

Vendar se je Svet odločil, da ne bo upošteval demokratično izražene volje irskega ljudstva in da bo izsilil Lizbonsko pogodbo.

Na žalost je okvir politike, ki ga izvajajo, prav tisti načrt deregulacije in liberalizacije, ki je bil neuspešen. To ni primeren odziv na gospodarsko krizo. Ravno nasprotno, gre za nadaljevanje istih politik, ki so sprožile krizo, in ravno te politike se dodatno krepijo z Lizbonsko pogodbo.

Rečeno nam je bilo, da potrebujemo Lizbonsko pogodbo, ker se je pripravljala dolga leta. Toda Lizbonska pogodba je bila sestavljena in dogovorjena pred gospodarsko krizo in temelji na politikah, ki so pomagale zanetiti krizo. Izsiljeno sprejetje teh zastarelih politik bi bilo zdaj katastrofalno, saj bi krizo še poslabšalo.

Za novo obdobje so potrebne nove politike. Za novo obdobje je potrebna nova pogodba.

Kar zadeva podnebne spremembe, je pomembno, da si švedsko predsedstvo po najboljših močeh prizadeva doseči trden dogovor v Københavnu.

**Diane Dodds (NI)**, v pisni obliki. – Prihajajoče švedsko predsedstvo ima pred seboj številne izzive, največji pa je potreba po zagotovitvi, da EU spoštuje suverenost držav članic in da ne potepta demokratičnih pravic ljudstev Evrope.

Vse prebogosto se skrbi in interesi naših ljudstev prezrejo v nepremišljeni naglici, da bi pospešili federalistično agendo, ki jo ponazarja Lizbonska pogodba.

Če gledamo spremembe v prihodnosti, bodo priprave na reformo skupne kmetijske politike leta 2013 predmet razprave med tem predsedstvom. Med temi razpravami in v razpravi o reformi ribiške politike je treba prisluhniti glasu območij, ki so zelo odvisna od kmetijstva, kot je Severna Irska.

Naša velika dolžnost je pomagati in zaščititi naše volivce v teh izjemno nemirnih časih s finančnega stališča. EU ne sme postavljati dodatnih ovir za gospodarsko rast in stabilnost.

**Ilda Figueiredo (GUE/NGL)**, v pisni obliki. – (PT) Protidružbeni program švedskega predsedstva Sveta Evropske unije predstavlja nevaren korak k širjenju neoliberalnih politik. Odraža, da kljub vsem dokazom voditelji kapitalizma v Evropski uniji vztrajno izvajajo te politike in pozabljajo, da so njihove politike poglaviti razlog za gospodarsko in socialno krizo.

Čeprav je švedsko predsedstvo pri predstavitvi svojega programa omenilo ljudstvo in težave brezposelnosti, ni omenilo niti enega ukrepa, s katerim bi spremenilo obstoječe politike, ki so te težave povzročile. Ravno nasprotno. Poudarilo je zlasti politiko svobodne konkurence na najširšem obsegu področij, vključno s storitvami in zunanjo trgovino. Vse je stavilo na oživitve finančnih trgov, nadaljevanje vzorcev Pakta za stabilnost in obrambo neoliberalizma, kar bo zagotovo privedlo do novih napadov na socialne pravice in pravice delavcev.

Prav tako ni pozabilo vztrajati na novem referendumu na Irskem o osnutku Lizbonske pogodbe, ki je že predviden za 2. oktober, kar predstavlja nadaljnje izsiljevanje irskega ljudstva z namenom pospešenega uničenja javnih storitev in krčenja socialnih pravic, vključno s področji socialne varnosti, zdravja, vode, socialne zaščite in pravic delavcev. Ni težko predvideti, da bo predložilo nove predloge direktiv, ki bodo skušale povzeti enaka načela kot predlogi, ki so bili zavrnjeni v prejšnjem parlamentarnem obdobju.

**Livia Járóka (PPE)**, v pisni obliki. – (HU) Pozdravljam prihajajoče predsedstvo in želim izraziti upanje, da bo Švedska kot tretja članica trojke Sveta nadaljevala z delom, ki je bilo začeto med češkim in francoskim predsedstvom na področju socialnega vključevanja Romov. Delo odhajajočega češkega predsedstva so ovirali številni dejavniki, toda kar zadeva vprašanja Romov, je celotna slika kljub vsemu pozitivna. Pravzaprav se je romska platforma prvič sestala aprila v Pragi, junija pa je Evropski Svet okrepil svoje splošne cilje in Romom ponudil enake možnosti, ko je Komisijo in države članice pozval k boju proti revščini in socialni izključenosti, ki jo Romi doživljajo.

V istem dokumentu je Svet sprejel osnovna skupna načela, opredeljena v Pragi, za doseganje socialne vključenosti Romov in pozval oblikovalce javne politike, da ta načela upoštevajo in ravnajo skladno z njimi. Na podlagi rezultatov, ki jih je trojka dosegla do zdaj, upam, da bo švedsko predsedstvo vprašanjem Romov posvetilo večjo pozornost, kot so je bila deležna prej. Na primer, upam, da bosta prihajajoča konferenca o vključujočem trgu dela, ki bo oktobra, in vrh o enakih možnostih, predviden za november, obravnavala vprašanje največje manjšine v Evropi kot najbolj prednostno. Po številu prebivalcev je dejansko veliko večja kot populacija, ki živi v baltski regiji in jo to predsedstvo šteje za prednostno. Upam tudi, da bo šlo švedsko predsedstvo dlje od teoretičnih pristopov, ki so že sprejeti, in preko organizacijskih vprašanj, ki so že odločena, ter začelo uvajati konkretne ukrepe, s katerimi bo te okvire dejansko spremenilo v prakso.

**Marian-Jean Marinescu (PPE)**, v pisni obliki. – (RO) Stockholmski program, ki je prednostna naloga švedskega predsedstva, mora zagotoviti podporo krepitvi področja svobode, varnosti in pravice kot tudi spodbujati gospodarsko dejavnost med obstoječo krizo, zlasti ob upoštevanju možnosti, da stopi v veljavo Lizbonska pogodba.

Uspeh stockholmskega programa bo pripomogel k temu, da bo Evropa dostopnejša svojim državljanom. Ta uspeh se bo odražal v uveljavitvi pravice do prostega gibanja za vse evropske državljane in celovitem izvajanju načela vzajemnega priznavanja v civilnih in kazenskih zadevah na ravni EU.

Švedsko predsedstvo mora nadaljevati s prizadevanji francoskega in češkega predsedstva, katerih prednostna naloga je bila zagotoviti vsem delavcem v EU popoln dostop do trga dela Skupnosti, tj. svobodo, ki je najbolj simbolična za evropsko državljanstvo.

Da bi države članice to dosegle, morajo sodelovati skozi dejanske ukrepe za ukinitve virtualnih meja znotraj EU, ki škodijo prostemu gibanju državljanov, saj se slednji soočajo z upravnimi in pravnimi težavami, če delajo in živijo v drugi državi članici.

Prosto gibanje mora biti realnost za vse državljane EU, predvsem v času gospodarske krize, ki poudarja potrebo po spodbujanju neomejene mobilnosti delovne sile. Ta mobilnost je lahko samourejevalna in zagotavlja prožnost, obenem pa lahko zmanjša količino neprijavljenega dela in naravno stopnjo nezaposlenosti.

**Silvia-Adriana Țicău (S&D)**, v pisni obliki. – (RO) EU se danes sooča z ogromnimi izzivi: gospodarska in finančna kriza, zaskrbljujoče povečanje brezposelnosti in podnebne spremembe. Stopnja brezposelnosti v EU je trenutno 8,9 %, tveganju revščine pa je izpostavljenih 19 % mlajših od 16 let in 19 % starejših ljudi. Ljudje izgubljajo zaposlitev, številna podjetja gredo v stečaj, nacionalni proračuni pa beležijo ogromen primanjkljaj. Švedsko predsedstvo EU ima izjemno veliko odgovornost do svojih državljanov. Povrniti mora njihovo upanje v dostojno življenje in postaviti temelje za oživitev gospodarstva tako, da poskrbi, da napnemo sile vsi skupaj. Ukrepi, kot so povečanje energetske učinkovitosti, uporaba energije iz obnovljivih virov in izboljšanje energetske varnosti EU, sodijo med prednostne naloge švedskega predsedstva. Upam, da bo švedsko predsedstvo EU zaznamovalo dobo blaginje in zagotovilo obdobje gospodarske rasti za naslednjih 40–50 let. Verjamem, da moramo zdaj bolj kot kdaj koli prej vlagati v izobraževanje, raziskave, energetske učinkovitost in predvsem ljudi. Švedska slovi po svojih socialnih politikah in visokem življenjskem standardu. Zato vam želim skupaj s kolegi poslanci v Evropskem parlamentu in vsemi državljani Evrope zaželeli veliko uspeha. Upamo, da bo ta mandat odskočna deska za novo prihodnost.

**Georgios Toussas (GUE/NGL)**, v pisni obliki. – (EL) Prednostne naloge švedskega predsedstva zaznamujejo stopnjevanje protiljudskega napada EU, katerega cilj je zavarovati neprekinjeno dobičkonosnost poenotenja kapitala na ravni EU tako, da breme kapitalistične recesije preložijo na delavski razred in običajne ljudi. Švedsko predsedstvo želi pospešiti kapitalistična prestrukturiranja v okviru Lizbonske pogodbe. V samem središču tega napada proti delavcem so zmanjšanja plač in pokojnin, popolno uničenje delovnih odnosov, pravic delavcev, socialne zaščite in zavarovalnih sistemov ter še večja komercializacija zdravja in izobraževanja.

„Zeleno gospodarstvo“ se načrtuje tako, da se bodo lahko pod pretvezo boja proti podnebnim spremembam odpirali za kapital novi donosni sektorji dejavnosti.

Stockholmski program si v imenu boja proti terorizmu in organiziranemu kriminalu prizadeva še bolj okrepiti meščanski politični sistem, da se bodo lahko borili proti ljudskim reakcijam in pospešili represivne ukrepe proti priseljencem.

Strategija baltske regije je tlakovala pot za agresivnejši pristop poenotenih evromonopolov v državah na vzhodnih mejah EU s povabilom, da okrepijo svoj položaj v imperialistični konkurenci.

„Jamstva“ uporabljajo kot dimno zaveso in očitno izsiljevanje, s čimer si poskušajo prisvojiti irski glas, da bi uvedli Lizbonsko pogodbo, ki je naravnana proti navadnim ljudem.

## **PREDSEDSTVO: GOSPOD PITTELLA**

*podpredsednik*

## **6. Čas glasovanja**

**Predsednik.** – Naslednja točka je glasovanje.

(Za podrobnosti o izidu glasovanja: glej zapisnik)

## 6.1. Izvolitev kvestorjev Evropskega parlamenta (prvo, drugo in tretje glasovanje)

- Pred glasovanjem

**Martin Schulz (S&D).** – (DE) Gospod predsednik, mislim, da morate nekaj pojasniti. Trenutno izvajamo preizkus. V tem preizkusu lahko glasujemo le za dve osebi – na primer, Pavarottija in Montserrat Caballé. Kasneje, v glasovanju za kvestorje, pa bomo lahko glasovali za pet ljudi. To sem želel ponoviti, ker je begalo mnoge poslance. Samo v tem preizkusu lahko glasujemo za dve osebi, kasneje v pravem glasovanju bomo lahko glasovali za pet.

**Sergio Paolo Francesco Silvestris (PPE).** – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, poleg zahvale, da ste postavili Pavarottija na prvo mesto, bi rad še nekaj povedal. Ko smo s križcem označili dva, o katerih naj bi glasovali, ali moramo svoj glas potrditi ali pustimo, kot je?

**Carlo Casini (PPE).** – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, ker niso vsi razumeli ustnega pojasnila pred glasovanjem, bi bilo smiselno ponovno jasno razložiti, kako glasujemo.

**Predsednik.** – Mislim, da izid glasovanja kaže, kako hitro smo se naučili postopka.

- Po glasovanju

V skladu s členom 16 in členom 15(2) Poslovnika se prednostni vrstni red kvestorjev določi glede na vrsti red, v katerem so bili izvoljeni. Sestava novega predsedstva se bo priglasila predsednikom ustanov Evropskih skupnosti.

## 6.2. Število parlamentarnih odborov

**Predsednik.** – S tem se glasovanje zaključí.

(Seja je bila prekinjena ob 13.45 in se je nadaljevala ob 15.00)

**PRESEDSTVO: GOSPOD PITTELLA**

*podpredsednik*

## 7. Sprejetje zapisnika predhodne seje: glej zapisnik

## 8. Iran (razprava)

**Predsednik.** – Naslednja točka sta izjavi Sveta in Komisije o Iranu.

**Carl Bildt, predsednik Sveta.** – Gospod predsednik, v čast mi je, da lahko prvič stojim tukaj. Pričakujem, da bom v prihodnjih šestih mesecih pogosto tu obravnaval različna vprašanja.

Na dnevnem redu imamo tokrat Iran. Preden se posvetimo vsebini tega vprašanja, mi dovolite, da izrazim globoko sožalje Iranu ob tragični nesreči, ki se je zgodila danes. Iskreno obžalujemo izgubo življenj in izražamo naše sožalje vsem, ki jih je ta tragedija prizadela.

Vprašanje Irana je očitno zelo visoko na dnevnem redu švedskega predsedstva. To je povezano z izidom volitev in dvomi – če se izrazim milo –, ki so bili izraženi po teh volitvah, kot tudi s političnimi dogodki, ki smo jim bili priča od takrat.

Mislim, da vsi veste, da je Evropska unija zavzela zelo trdno in načelno stališče v zvezi s temi dogodki. Ponovili smo, da je izvajanje volitev vprašanje, ki ga morajo iranske oblasti zares raziskati in razjasniti. Prav tako smo podali zelo jasen odgovor na to, kar smo videli, da se dogaja na ulicah Teherana. Obsodili smo represivne vladne ukrepe, nasilje in uporabo sile proti mirnim demonstracijam, ki smo jih videli; obsojamo represivne vladne ukrepe proti novinarjem, medijem, komunikacijam in protestnikom. Ti so v nasprotju ne le z normami in vrednotami, ki jih zastopamo, temveč seveda tudi z željami po bolj odprti in k reformam usmerjeni družbi, ki so jih izrazili številni Iranci.



Glede na povedano vztrajamo pri naši načelni politiki, skladno s katero želimo drugačen, boljši, nov odnos z iranskim narodom. To je bogat narod, ki lahko veliko prispeva k razvoju sveta in lastne regije, in upamo, da bo nekoč – upamo, da ne čez dolgo tega – obstajala možnost za resnično nov odnos.

Preden zaključim, mi dovolite, da omenim samo eno vprašanje, s katerim se kar veliko ukvarjamo, namreč iranske oblasti so pridržale več oseb, ki so člani evropskih misij, kot tudi nekaj evropskih državljanov. V zvezi s tem smo v stalnem stiku z iranskimi oblastmi. Po našem mnenju so možne obtožbe proti njim brez osnove in lahko vam zagotovim, da bomo še naprej na vse mogoče načine sodelovali z iranskimi oblastmi, dokler se ta vprašanja ne rešijo zadovoljivo – to pomeni, dokler se te osebe ne izpustijo.

**Catherine Ashton**, *članica Komisije*. – Gospod predsednik, tokrat imam prvo priložnost, da čestitam vsem poslancem za njihovo izvolitev v novi Evropski parlament. V imenu Komisije lahko povem, da se zelo veselimo tvornega sodelovanja z vami, med drugim tudi pri nekaterih najbolj perečih mednarodnih izzivih, s katerimi se soočamo, med katere nedvomno sodi tudi tema današnje razprave. Moja kolegica Benita Ferrero-Waldner je ta teden na poti, zato sem se ponudila in z veseljem sprejela priložnost, da danes spregovorim pred Parlamentom v njenem imenu.

Ta Parlament igra pomembno vlogo pri ohranjanju in razvijanju odnosov med Evropsko unijo in Islamsko republiko Iranom. Izmenjava obiskov med iransko delegacijo Parlamenta in člani iranskega parlamenta je že odigrala pomembno vlogo pri boljšem medsebojnem razumevanju. Parlament je sodeloval tudi pri uvedbi nekaj instrumentov, ki predstavljajo pomembno podlago za dejavnosti EU v Iranu, v Komisiji pa upamo, da jih bomo v prihodnjih letih še naprej dobro izkoriščali.

Današnjo razpravo so sprožile nedavne predsedniške volitve v Iranu in dogodki, ki so sledili. Medtem ko je razvoj iranske politike in politik predvsem stvar iranskih državljanov, kot je povedalo predsedstvo, ni nobenega dvoma, da ima širši pomen, in prav je, da te dogodke pozorno spremljamo.

Evropska unija je zavzela zelo jasna stališča o razmerah v Iranu po predsedniških volitvah in pri njih ostaja enotna. Izrazili smo vse spoštovanje suverenosti Irana, a smo poudarili, da smo zelo zaskrbljeni zaradi nasilja po volitvah, kot bi bili v primeru žrtev ali ogrožanja pravic v kateri koli državi.

Obtožbe evropskega vmešavanja v iranske volitve ali kakršnega koli sodelovanja v protestih, ki so sledili, so neutemeljene. Toda zadušitev mirnih demonstracij, samovoljna pridržanja in huda cenzura medijev predstavljajo kršitev človekovih pravic, ki se ne more šteti za omejeno na notranje zadeve katere koli države. Kljub obstoječi občutljivi situaciji v Iranu Komisija trdno verjame v ohranjanje dialoga. Tako je bilo pred volitvami in tako ostaja še danes.

Evropska unija in Iran imata mnogo skupnih in nujnih interesov, vključno z bojem proti trgovini s prepovedanimi drogami in podporo afganistanskim beguncem. Ti terjajo našo neprekinjeno pozornost in sodelovanje. Upamo, da se bo Iran s tem strinjal.

Komisija še naprej išče načine, da bi razporedila instrumente Skupnosti v konstruktivne dejavnosti v Iranu. Medsebojno razumevanje lahko izboljšamo, na primer z nadaljnjim sodelovanjem prek akademskih izmenjav Erasmus Mundus.

Prepričani smo, da mora Evropska unija ohraniti odprte vse komunikacijske kanale z Iranom. Stremeti moramo k sodelovanju z Iranom na vseh ravneh. Pripravljeni smo na nadaljevanje in širitev sodelovanja v prihodnosti, ko bo to mogoče in smiselno.

Trenutno se z iransko vlado v marsičem razhajamo; v nekaterih primerih zelo resno. Iransko vlado pozivamo, da se nam pridruži v prizadevanjih, da najdemo rešitve za naša razhajanja prek dialoga. Samo z razpravo v duhu medsebojnega spoštovanja o izzivih, ki nas čakajo, lahko upamo, da jih bomo premagali. Evropa ni nikoli zaprla vrat pred takšnimi razpravami niti niso vrata zaprta zdaj.

Za konec se pridružujem predsedstvu pri izrekanju sožalja družinam Irancev in Armencev, ki so bili vpleteni v današnje tragično strmoglavljenje letala.

**Jacek Saryusz-Wolski**, *v imenu skupine PPE*. – Gospod predsednik, rad bi razmislil o tonu razprave, ki je potekala na izredni seji odhajajočega Odbora za zunanje zadeve, ki se je sestal prejšnjo sredo, ker ni bilo časa za sklic novega odbora.

Vsi še predobro poznajo dejstva, zato se pri njih ne bom zadrževal. Unija je dolžna poudariti univerzalnost človekovih pravic, zelo pozorno spremljati kršitve človekovih pravic v Iranu in Iran pozvati k odgovornosti

za brutalnost in nasilje. Prejšnji teden sta se Odbor za zunanje zadeve in delegacija za odnose z Iranom sestala s predstavniki civilne družbe Irana in ti vidiki se nam zdijo izredno pomembni.

Povsem podpiramo izjave in stališča, ki so jih do zdaj zavzeli predsedstvo, Svet in Komisija, toda Svet prosimo tudi, da zagotovi, da države članice EU in njihovi veleposlaniki v Teheranu ravnaajo povsem skladno s smernicami EU o zagovornikih človekovih pravic in preprečevanju mučenja. Komisiji moramo pokazati tudi, da vztrajamo pri tem, da se uporabijo vsa sredstva, ki so na voljo. Podpreti in okrepiti moramo organizacije civilne družbe v Iranu, predvsem prek evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice, in napeti vse sile, da obnovimo sodelovanje z iransko civilno družbo na nespornih področjih, kot so boj proti trgovini s prepovedanimi drogami, vprašanja beguncev, akademske izmenjave in obiski novinarjev v Evropi, če omenim le nekatere. Lahko bi pomagale spodbujati stike med ljudmi in privedle do večje svobode izražanja v državi. Pritisk na človekove pravice, da, vendar ne osamitev! Dialog, četudi zelo težaven dialog.

Preživljamo zelo težko in napeto obdobje z Iranom. Ključno jedrsko vprašanje je odloženo in postavljamo vprašanje: kakšna je pot naprej? Sankcije so eden izmed možnih ukrepov, ki se preučujejo. Resnično verjamemo, da mora Unija najti način, da ponovno vzpostavi dialog z Iranom o vseh teh vprašanjih. Še nikoli ni bilo tako nujno najti načine za vzpostavitev svežega zaupanja in ustvariti močne diplomatske procese. Svetu in Komisiji moramo pri njunih prizadevanjih nuditi vso podporo. V Evropskem parlamentu pa moramo nadaljevati s prizadevanji za krepitev parlamentarno diplomatskega vidika naših odnosov z Iranom prek okrepljenih povezav z iranskim parlamentom.

**Richard Howitt**, v imenu skupine S&D. – Gospod predsednik, kakršno koli je že mnenje ljudi o izidu iranskih volitev, ni dvoma, da je bilo na desetine – stotine – ljudi ranjenih, na desetine ubitih v protestih, ki so se odvijali po volitvah v tej državi, in kaže, da so na tisoče ljudi pridržali kot politične zapornike. Celoten Parlament bi moral zato brez oklevanja obsoditi te zlorabe človekovih pravic, kot bi moral obsoditi oviranje svobodnega novinarstva, ki je prisotno od volitev.

Kot je omenil gospod Saryusz-Wolski v zvezi s sejo Odbora za zunanje zadeve prejšnji teden, moramo priznati tudi, da je eden izmed najboljših načinov, da ugotovimo, ali so bile volitve svobodne in poštene, ta, da povabimo nadzornike volitev k spremljanju procesa. Evropska unija je to v preteklosti dobro počela. Danes moramo v tem Parlamentu povedati, da Komisija, ki nas zastopa, ni verjela, da bi lahko opravili samostojno, pošteno in nepristransko delo, zato lahko utemeljeno rečemo, da ne zaupamo v rezultate volitev.

Sočustvujemo z Iranci, ki so bili ranjeni, pridržani ali katerih človekove pravice so bile zlorabljene. Naše misli so predvsem pri njih, vendar ta Parlament naprošam tudi, da ne pozabi Iranca, ki je bil zaposlen pri britanski ambasadi. Pridržali so ga in ga povsem neutemeljeno obtožili, da je podpihoval proteste. Sočustvujemo tudi s francoskim študentom, ki so ga pridržale iranske oblasti. Pohvaliti moramo naše kolege iz švedskega predsedstva, ki so stali ob strani tem državam in zagotovili usklajeno ukrepanje Evropske unije v njenem odzivu, ter jih prosimo, naj z njim nadaljujejo.

Na koncu naj povem, da me je sram, ker bo Britanska nacionalna stranka v tej razpravi govorila prvič, njen poslanec pa je prejšnji petek opisal islam kot „raka, ki bi ga bilo treba iz Evrope odstraniti s kemoterapijo“. To ne predstavlja mnenja Britancev; to ni odnos Evrope do islama. Proti temu se moramo upreti, kot se upremo proti nepoštenosti na svetovni ravni.

**Annemie Neyts-Uyttebroeck**, v imenu skupine ALDE. – (NL) Iran je velika država s številnim in večinoma mladim prebivalstvom, dolgo in raznoliko zgodovino ter izjemno kulturo. Še več, Iran se nahaja na enem izmed najobčutljivejših območij na zemlji. Iz vseh teh razlogov pa tudi zaradi sočutja do soljudi pokažimo, da nam ni vseeno, kaj se dogaja v Iranu. Skupina zavezništva liberalcev in demokratov za Evropo ni pristaš spremembe režima na silo. Verjamemo pa, da morajo imeti vsi narodi na svetu, vključno z iranskim, pravico, da izberejo lastne voditelje in jih zamenjajo, ko ne izpolnjujejo več pričakovanj.

Volitve v obstoječem iranskem režimu niso skladne z mednarodnimi standardi svobodnih in poštenih volitev, enako pa velja tudi za zadnje predsedniške volitve. Toda kljub strogim omejitvam, ki veljajo v Iranu, so številni odklonili uradne rezultate in se podali na ulice v znak protesta. Iranskega naroda ni prepričalo izjemno omejeno preverjanje rezultatov, zato so se protesti nadaljevali.

Zatrli so jih zelo nasilno in pregoni se še nadaljujejo. Te pregone odločno obsojamo in iranske oblasti pozivamo, da jih takoj končajo ter izpustijo vse, ki so pripti. Prav tako je treba nemudoma končati pregon tujih novinarjev, delavcev nevladnih organizacij in iranskega osebja tujih veleposlaništev v Teheranu.

Gospe in gospodje, gospod predsednik, predsednik Sveta, Komisija, režim, ki se obrne proti lastnemu ljudstvu in mladim na tak način, izgubi vso legitimnost, ne le doma, temveč tudi mednarodno. Zato je še posebej tragično, da je do teh dramatičnih dogodkov prišlo v času, ko je predsednik Združenih držav izrazil svojo pripravljenost, da vzpostavi dialog z Iranom. Iran je tik pred tem, da zamudi zgodovinsko priložnost, da zavzame mesto na svetovnem odru, ki si ga njegova zgodovina in kultura zaslužita.

**Daniel Cohn-Bendit**, v imenu skupine Verts/ALE. – (FR) Komisar, predsednik Sveta, predsednik Komisije, gospe in gospodje, ko se želi narod osvoboditi, zbudi naše občudovanje in solidarnost. To velja za iranski narod. Res je, da so se te volitve dejansko zaključile, še preden so se začele, toda tudi pri teh volitvah smo videli, da je iranski narod znal najti Ahilovo peto, tako da je izrazil svojo željo po svobodi in demokraciji.

Res je, da nam je v interesu, da se ohrani dialog z iransko – teroristično – oblastjo; temu nihče ne oporeka. Obenem pa ne moremo enostavno preiti na druge zadeve. Kar se je zgodilo v Teheranu, je nadvse grozljivo. Mučenje je v iranskih zaporih nekaj vsakodnevnega, toda ne za državljane ZK. V teh zaporih vsak dan mučijo tudi iranske moške in ženske.

Zato mora Evropa povzdigniti glas. Vem, da je težko vzpostaviti razmerje med interesi in zaščito Irancev ter lastnimi interesi, ki niso vedno enaki. Toda četudi je zapleteno, je treba poudariti, da iranskemu narodu vsak dan izkazujemo solidarnost. Komisijo in Svet pozivam, da analizirata vlogo Nokie in Simensa ter odgovornost evropskega orožja pri zatiranju iranskega naroda. Konec koncev je nepredstavljivo, da so ravno velika evropska podjetja omogočila iranski vladi, da zatre svobodo in željo po svobodi iranskega ljudstva.

(Aplavz)

**Struan Stevenson**, v imenu skupine ECR. – Gospod predsednik, ali vemo, da so medtem, ko sedimo tu in razpravljamo o nedavni vstaji v Iranu, več kot 50 študentskih voditeljev, protestnikov, ki so bili aretirani, iranske oblasti pripeljale ven in jih obesile, da je bilo na ulicah ubitih več kot 200 ljudi, vključno z Nedo, ki je postala mednarodni in zelo močan simbol brutalnosti fašističnega režima proti iranskemu ljudstvu? Ali medtem ko še kar uživamo v vlogi največje trgovinske partnerice iranske vlade, resnično mislimo, da je denar pomembnejši od življenj?

Zakaj nismo pripravljeni uvesti strožjih sankcij? Zakaj kot Parlament ne ukinemo naše delegacije za odnose z Iranom, ki je tako ali tako v zadnjih petih letih postala nič drugega kot pokoren govornik iranskega veleposlaništva v Bruslju in je ustanovam EU nakopala sramoto? Ukinite jo in začnimo s ostrimi pogovori z iranskimi oblastmi. Samo tak jezik razumejo.

**Helmut Scholz**, v imenu skupine GUE/NGL. – (DE) Gospod predsednik, Komisar, minister, gospe in gospodje, skupina Evropske združene leve/Zelene nordijske leve je zelo zaskrbljena zaradi neprekinjenega nasilja v Iranu. Tudi mi kar najstrožje obsojamo brutalno grdo ravnanje s protestniki. Izjemno zaskrbljeni smo zaradi usode številnih ljudi, ki so pridržani, in pozivamo k njihovem takojšnjemu izpustu, prav tako pa verjamemo, da bi to moral storiti ves Evropski parlament.

Kritični smo tudi do komentarjev v medijih in vladnih krogih drugih držav, ki izkoriščajo zakonite proteste iranskih državljanov. Niti najnovejši dogodki v Iranu ne opravičujejo načrtov za vojaške ukrepe proti iranskim jedrskim objektom. Moja skupina zavrača takšne strategije. Zato pozdravljamo jasno izjavo predsednika Obame, ki Izraelu ni dal zelene luči za napad na Iran. Predsednik ZDA tudi verjame v diplomacijo. Iran je suverena država. Samo njegovo ljudstvo ima pravico odločati o spremembah svoje družbe. Vlada suverene države mora odprto sprejeti željo po spremembah in uresničiti politično rešitev.

**Fiorello Provera**, v imenu skupine EFD. – (IT) Gospod predsednik, čestitke za vašo izvolitev. Zatiranje državljanov, ki izpodbijajo rezultate volitev, cenzura medijev in pregon opozicije potrjujejo, da v Iranu ni demokracije. Podobne razmere najdemo tudi v drugih državah, na primer na Kitajskem, toda v primeru Irana obstaja dodaten razlog za skrb.

Prvič, zaradi njegovih nagnjenj k nadvladi, ki se izražajo v njegovem poseganju v sosedne države, kot je regija Basre v Iraku, in njegovi podpori Hezbolahu v Libanonu. Drugič, zaradi močnega vpliva, ki ga ima verski ekstremizem na politično oblast Islamske republike. Pred nekaj urami je bil pevec – iranski pevec – obsojen na pet let zaporne kazni zaradi obrekovanja vere, 12 sunitov pa je bilo obsojenih na smrt.

Predsednik Ahmadinedžad je ob številnih priložnostih povedal, da je uničenje Države Izrael njegov glavni politični cilj. Poleg tega je zaskrbljujoča želja Irana po razvoju jedrskega programa zunaj mednarodnega nadzora.

Glede na to, da je Iran eden izmed največjih proizvajalcev plina in nafte, se zdi, da je njegov pravi cilj razvoj jedrskega orožja za očiten namen izsiljevanja držav v regiji in celotne mednarodne skupnosti. Zato se mora vsa evropska politična skupnost nadvse potruditi, da vzpostavi pravo ravnovesje med nasprotovanjem režimu ajatol in podporo zmernega in reformističnega iranskega elementa, ki obstaja in je aktiven.

V tem smislu bi lahko sredstva evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice uporabili za podporo vseh žrtev obstoječega zatiranja. Toda noben politični poseg ne more biti učinkovit brez enotnosti in složnega delovanja vseh držav v Evropi.

**Krisztina Morvai (NI).** - Gospod predsednik, kot odvetnica za področje človekovih pravic z 20-letnimi izkušnjami na mednarodni ravni prosim ta Parlament, če naj bo legitimen in verodostojen, da podrobno preuči stanje na področju človekovih pravic v tretjem svetu in drugih državah izven EU, pa tudi, da si precej bolj od blizu pogleda stanje demokracije, pravne države in človekovih pravic v EU, zlasti v moji državi, Madžarski. Naj vam povem nekaj dejstev.

Dne 23. oktobra 2006 je potekala velika demonstracija, katere se je udeležilo okoli 100 000 ljudi v spomin revolucije leta 1956. Organizirala jo je največja opozicijska stranka, Fidesz, ki je dobro zastopana v tem Parlamentu in je pravzaprav zmagala na letošnjih volitvah na Madžarskem. Demonstranti so bili družine srednjega razreda, starejši ljudje in otroci, brutalna madžarska policija pa je to množico brezobzirno napadla s solzivcem, gumijastimi krogli in policisti konjeniki ter resno poškodovala več sto ljudi. Ob tem dogodku je bilo več sto ljudi nezakonito pridržanih in mučenih v zaporu.

Vse od takrat, skozi cela zadnja tri leta in do nedavnega, ko je bilo nezakonito pridržanih 216 mirnih demonstrantov, s katerimi je policija surovo ravnala, se je ob vsakem protivladnem protestu, a ne v Iranu, na Kitajskem ali v Hondurasu, temveč v državi EU, na Madžarskem, zgodilo isto: masovna brutalnost policije, nezakonita pridržanja.

Vas lahko prosim, da z menoj združite sile in mi ne glede na politično pripadnost pomagate ugotoviti, kaj se je zgodilo, kdo je bil odgovoren, da bi poskusili doseči pravico za žrtve in da bi kot Evropska unija poskusili narediti konec takšnim masovnim kršitvam človekovih pravic v EU ter si s tem zagotovili verodostojnost in legitimnost, da bi lahko podrobno preučili razmere na področju človekovih pravic v Iranu ali kateri koli državi zunaj Unije.

**Francisco José Millán Mon (PPE).** – (ES) Gospod predsednik, gospe in gospodje. Tu sem, da bi govoril o Iranu. Najprej bi se rad pridružil pri izrekanju sožalja zaradi žrtev jutranjega strmogavljenja letala.

Gospe in gospodje, strinjam se z mnogimi zamislimi, ki so bile izražene v zvezi z razmerami v Iranu po postopku volitev. Ta postopek ni bil ne svoboden ne pošten in je predsedniku Ahmadinedžadu in najbolj radikalnim sektorjem režima omogočil, da ostanejo na oblasti in nasilno zatirajo demonstrante, preprečujejo novinarjem, da bi opravljali svoje delo, in se trudijo krivdo za notranje nemire preložiti na domnevno zunanjo zaroto, obenem pa z lažnimi informacijami prikrivajo resnico.

Gotovo je, da je bil iranski režim hudo prizadet, tako navznoter kot v smislu zunanje podobe. Poleg tega je oligarhija, ki je bila v zadnjih desetletjih na oblasti, zdaj razdeljena, kar bo vplivalo na stabilnost režima. Obenem bo naraščalo nezadovoljstvo med ljudmi, zlasti če se cene nafte ne bodo spet dvignile in posledično gospodarske razmere izboljšale.

Evropska unija mora ostati enotna in še naprej obsojati zlorabe v Iranu. Zahtevati mora, da se človekove pravice bolj spoštujejo, in preučiti, kako lahko pomagamo civilni družbi, predvsem tistim sektorjem, ki želijo demokratičen pluralizem in spoštovanje človekovih pravic v svoji državi. Teh sektorjev, ki se obračajo na zahod, tudi Evropsko unijo, ne smemo razočarati.

Toda kar zadeva Iran, prav tako ne smemo pozabiti grožnje, ki jo predstavlja njegov jedrski program, saj ima destabilizacijski vpliv na regijo in neširjenje orožja na sploh. Ključno je, da Evropska unija in Združene države nadaljujejo s sodelovanjem na tem področju, in prepričan sem, da bo to prednostna naloga švedskega predsedstva.

Povsem moramo vključiti Rusijo in Kitajsko, ki sta stalni članici Varnostnega sveta. Njuna podpora je bistvena, če želimo najti sporazumno rešitev za to resno grožnjo, ki zahteva enotnost in trdnost mednarodne skupnosti. Zato pozdravljam resolucijo, ki je bila v zvezi s tem sprejeta prejšnji teden na vrhu G8.

Gospe in gospodje, dogodki v zadnjih nekaj tednih so nazorno pokazali skrajnost in radikalen značaj obstoječih iranskih voditeljev; jasno je, da si mednarodna skupnost ne more privoščiti, da bi pridobili jedrsko orožje.

**María Paloma Muñiz de Urquiza (S&D).** – (ES) Gospod predsednik, predsednik Sveta, predsednik Komisije, v svojem prvem govoru pred tem Parlamentom sem želela najprej pozdraviti dejstvo, da razprave o razmerah v Iranu ni sprožilo to, da je Iran v središču medijskega poročanja, medtem ko so ga nasledile Kitajska, Honduras, G20 itd.

Na žalost so nedavne usmrtitve sunitskih bojnikov v Iranu to državo in kršitve človekovih pravic v njej ponovno spravile na naslovnice časopisov. Vendar mislim, da se pri sestavljanju dnevnega reda Parlamenta v zvezi z zunanjo politiko ne bi smeli zgledovati po tem, kaj poročajo mediji, temveč po lastnem čutu za odgovornost ter premišljenem in skladnem odzivu v skladu z vse večjo vlogo v zunanji politiki Evropske unije, zlasti na področju človekovih pravic.

Ta vloga, gospod predsednik, zajema spremljanje dosledne uporabe vseh instrumentov, ki so Evropski uniji na tem področju na voljo, in v primeru Irana ne smemo voditi dialoga o jedrskem orožju povsem ločeno od popolnega neobstoja političnega dialoga o človekovih pravicah.

Strukturirani dialog o človekovih pravicah je bil prekinjen leta 2004. Nimamo sporazuma o sodelovanju in trgovini, kateremu bi pripisali demokratično klavzulo, nismo uspeli poslati misije za opazovanje volitev, sredstva instrumenta za demokracijo in človekove pravice pa so neznatna.

V Parlamentu in v celotni Evropski uniji moramo učinkoviteje uporabljati instrumente, ki so nam na voljo in s katerimi smo se opremili. Nekateri v tem Parlamentu in iranski opoziciji so pozivali k popolni prekinitvi odnosov z iranskim režimom in nepriznavanju nove vlade.

Ostro obsojamo politično zatiranje in potlačitev svobode izražanja v Iranu, vendar mislimo, da se ne smemo odreči položaju sile, ki brani in ščiti človekove pravice in demokracijo ter se bori proti revščini na svetu. Da bi to dosegli, gospod predsednik, potrebujemo dialog, pogajanja in diplomacijo ter moramo poiskati skupne interese in zgraditi zaveznitvo civilizacij. Predsedstvo Sveta pozivam, da to stori.

**Anna Rosbach (EFD).** – (DA) Gospod predsednik, gospe in gospodje, Evropski parlament je velikokrat razpravljal o kršitvah človekovih pravic v Iranu in prav to počnemo tudi danes. Zgolj z besedami ne bomo spremenili grozljivega vedenja diktatorjev. Čas je za oprijemljive ukrepe. Brutalen pokol ljudi, ki so lačni svobode in so pogumno zavzeli ulice, nas mora prisiliti, da prevzamemo določeno odgovornost za strmoglavljenje tega zločinskega režima. Ta režim ne sodi v 21. stoletje. Evropske vlade morajo o iranskem režimu poročati Varnostnemu svetu ZN in zahtevati, da se storilci, predvsem Ali Hamenei in Mahmud Ahmadinedžad, pripeljejo pred mednarodno sodišče.

Iransko ljudstvo želi svobodo in mi moramo podpreti poziv k svobodnim volitvam pod nadzorom ZN. Parlament ne more obdržati svoje delegacije v Iranu, ki so jo na zadnjem sestanku spremenili v orodje diktatorskega režima z namenom, da bi vplivala na naš Parlament. Dokazati moramo, da ne sodelujemo z diktatorstvi.

**Nick Griffin (NI).** – Gospod predsednik, lani sem kot nadzornik spremljal slovesnost v spomin revolucije v Budimpešti leta 1956. Lahko potrdim, da ima dr. Morvai prav, ko graja tiste, ki se razburjajo zaradi Irana, obenem pa zanemarjajo zlorabe človekovih pravic tu v Evropi.

Prepričan sem, da nobeden izmed članov skupine ECR tukaj ne bo tako hinavski, da bi obsodil Iran zaradi uporabe nasilja pri volitvah, medtem ko je David Cameron eden od pokroviteljev organizacije Unite Against Fascism, sestavljene iz skrajnih levičarskih zločincev, ki rutinsko uporabljajo zastraševanje in nasilje proti nacionalističnim disidentom v Britaniji. Enako velja za pet laburističnih, liberalno-demokratskih in torijskih poslancev, ki jih zaznamuje sramota, ker podpirajo porabo sredstev britanskih davkoplačevalcev za podporo lastne milice, ki prekinja seje opozicije in svoje nasprotnike napada z opekami, sulicami in kladivi.

Toda bistvo, ki bi ga rad povedal, je: še tako dobronamerne in celo utemeljene kritike Irana, izražene tukaj, bodo tisti, ki jim je to res v interesu in bi imeli korist od vojaškega napada na to državo, izkoristili kot vojno propagando. Neokonzervativci, naftne družbe, gradbena podjetja in vahabijske mule iz Savdske Arabije želijo, da suvereno državo Iran uniči agresivna vojna. Cel evropski liberalci niso tako naivni, da bi nasledili ponovnim lažem o orožju za množično uničevanje, zato so človekove pravice izbrali za nov *casus belli*.

Ne dajte glasu tega Parlamenta vojnim hujskačem za tretji nezakonit in kontraproduktiven napad zahoda na muslimanski svet. Če pa že morate, ne prepustite vojne – ki jo bo hinavsko govorjenje opravičevalo in povzročilo, da se razplamti – običajnim pogumnim britanskim vojakom, ki so hrana za topove: 18-letnim fantom iz Merseyja in Thamesja in Tynea. Namesto njih pošljite lastne sinove, da se vrnejo domov v krstah ali brez nog, rok in razuma – ali pa se brigajte zase.

**Filip Kaczmarek (PPE).** – (PL) Gospod predsednik, smrt nedolžnih ljudi je vedno tragedija. Toda če umrejo zato, ker so branili vrednote, kot sta svoboda in resnica, lahko rečemo, da njihovo trpljenje ni bilo zaman – kar velja za nedavne žrtve v Iranu. Zadeve so postale zelo slabe, če režim strelja na demonstrante, pošilja nasprotnike v zapor ter jih muči in pobija. Edini vir upanja in optimizma pri teh dogodkih je v tem, da se bodo morda politiki in javno mnenje po vsem svetu zavedli prave narave iranskega režima, ki je sposoben dejanj, ki so zelo daleč od minimalnih standardov sodobnega sveta. Ta režim ima krvave roke. Tega ne smemo pozabiti in truditi se moramo, da bi spremenili razmere, ki jih ne moremo sprejeti. V takih situacijah se vedno pojavi isto vprašanje: kaj lahko storimo? Lahko recimo podpremo zahteve in predloge, ki so bili že izraženi.

Najprej morajo iranske oblasti prenehati z nasiljem do tistih, katerih mnenje se razlikuje od mnenja režima. Pri državah, kot je Iran, mora mednarodna skupnost opazovati in jamčiti spoštovanje osnovnih človekovih pravic.

Drugič, v Iranu je treba organizirati svobodne in poštene volitve, na katerih lahko kandidirajo vsi kandidati in ne le tisti, ki so za to dobili dovoljenje. Mimogrede, tisti, ki odločajo o tem, kdo sme sodelovati na volitvah, sami nimajo demokratičnega mandata. Poštenost volitev morajo potrditi neodvisni zunanji opazovalci – sicer bodo volitve nesmiselne.

Tretjič, storiti moramo vse, da bi zagotovili mirne in politične rešitve za Iran, kar pomeni, da moramo podpreti tiste Irance, ki želijo korenite spremembe v svoji državi, namreč spremembe, ki bodo pomenile, da bodo Iran vodili tisti, ki bodo zmagali na poštenih volitvah, in Iran sam ne bo več predstavljal grožnje za svetovno varnost.

Voditeljica iranske opozicije v izgnanstvu, gospa Rajavi, je dejala, da so dogodki v Iranu začetek konca režima. Srčno upam, da ima gospa Rajavi prav.

**Mario Mauro (PPE).** – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, hvaležen sem švedskemu predsedstvu za njegova opažanja pred razpravo, ki so bila po mojem mnenju uravnotežena in so nam omogočila, da razumemo odgovornost, za katero se pričakuje, da jo bomo izpolnili. V tem smislu bi rad podal opažanje, ki izhaja iz tega, kar sem kot mnogi drugi tukaj videl na televizijskih zaslonih povsod, namreč množice, ki so nekako zanetile protest v zadnjih nekaj dnevih.

Drži, da je Iran teokracija, v kateri je fundamentalizem izoblikoval svoj načrt za uveljavljanje oblasti pod pretvezo, da to počne v imenu boga. V zadnjih dneh smo videli tudi ljudi, ki so šli na ulice in dejansko vzklikali „bog je velik“. Kakšna razlika! Zaradi razlike v videzu in volji, ki so jo ti ljudje izrazili, ter v odločnosti, da ne bodo nasilni, smo sprevideli, da v Iranu ljubezen do svobode in resnice, ljubezen do lastnega ljudstva ter ljubezen in spoštovanje do vseh nista mrtva.

Trideset let teokracije, trideset let sistematičnega uničevanja ljudi ni bilo dovolj, da bi izbrisali ta spomin iz src vsakega izmed nas. Temu dolgujemo zvestobo. Temu dejstvu, tej ljubezni do resnice in tej ljubezni do svobode dolgujemo brezpogojno predanost in to bi moralo okrepiti odgovornost vseh, kajti prošnja, da naj bodo evropske institucije močne, odločne in da naj se njihov glas sliši, ni v prvi vrsti zahteva Parlamenta zaradi geopolitične vidnosti, temveč kaže na to, da v kolikor zastopa politični projekt, ki ga imenujemo enotna Evropa, evropske institucije ne smejo pustiti na cedilu ljubezni do svobode in resnice, ki jo gojijo vsi tisti, ki so demonstrirali v zadnjih dneh.

**Tunne Kelam (PPE).** - Gospod predsednik, v Iranu se je zgodila ključna sprememba. Naš prvi zaključek bi moral torej biti, da Iran ni in ne bo več enak kot prej. Zato, ker so se milijoni Iračanov uprli temu, da bi bili talci svojih klerikalnih vladarjev. Pokazali so neverjeten pogum, ko so kljubovali diktatorstvu.

Vprašanje torej ne zadeva prirejanja tako imenovanih volitev bolj kot ponavadi. Tokrat so očitno prirejeni glasovi delovali kot ventil za ljudski protest, ki ga strokovnjaki zunaj Irana niso mogli ali niso želeli pričakovati.

To me spominja na razmere v vzhodni Evropi pred 20 leti: medtem ko so bile zahodne vlade pripravljene na dolgoročno spravo in pragmatično sobivanje s sovjetskim totalitarnim sistemom, so naenkrat postali aktivni milijoni talcev komunističnega režima: izpodbijali so sistem, ki se je nenadoma končal.

Zato je pomembno, da se zavedamo, da evropski pristop k Iranu ne more ostati nespremenjen – ne moremo se kar narediti slepe za rutinsko prirejene volitve in sistematično zatiranje. Po ocenah naj bi v 30 letih diktatorstva poslali v zapor več kot pet milijonov ljudi, več kot 200 000 naj bi bilo mučenih do smrti in nedavno več kot 200 ubitih.

Vlade EU so se preveč obotavljale pri obsojanju teh okrutnih zločinov in nalaganju odgovornosti režimu za njegovo vedenje. Če mislimo resno zaščititi pravice iranskih državljanov, moramo biti pripravljeni diktatorjem zadati resnično bolečino. Kaj to pomeni? Na primer, morali bi prepovedati potovanja v EU vsem voditeljem režima; morali bi odpoklicati naše veleposlanike iz Irana v znak našega ogorčenja; in svobodne volitve se lahko v Iranu odvijajo samo pod nadzorom ZN.

**Lena Barbara Kolarska-Bobinska (PPE).** – Gospod predsednik, medtem ko se razmere v Iranu stopnjujejo in kršenje demokracije predstavlja nevarnost tudi za stabilnost celotne regije, moramo izraziti svojo skrb in obsodbo – toda izjave ne smejo biti le simbolične in prazne. Nekateri evropski voditelji govorijo o novih sankcijah za Iran, toda ravno zdaj je treba razpravljati o spodbujanju demokracije med ljudstvom v tej državi.

Sem Poljakinja in mi v vzhodni Evropi vemo, kako pomembni so takšni ukrepi za vzpostavitev demokracije. Spodbujanje mora biti prilagojeno političnemu in gospodarskemu stanju v določeni državi, preučiti in oceniti pa je treba tudi pretekle izkušnje EU pri spodbujanju demokracije v Severni Afriki, na Bližnjem vzhodu in v vzhodni Evropi, da bi ugotovili, kaj je treba narediti v Iranu, kaj je mogoče narediti v Iranu in kaj je učinkovito glede na dane razmere v tej državi.

Rada bi vas opomnila, da mora EU, če želi biti verodostojna, uvesti tudi nekatere ukrepe v Moldaviji. Kmalu bomo pred novim preizkusom – 29. julija – ob volitvah v Moldaviji. EU mora storiti vse, kar je v njeni moči, da zagotovi svobodne in poštene demokratične volitve v tej državi. Ni dovolj le govoriti o podpori demokraciji: mi v Evropskem parlamentu in evropskih institucijah moramo biti aktivnejši v tem pogledu.

**Bogusław Sonik (PPE).** – (PL) Gospod predsednik, vsekakor je nujno spremljati napredek volilnega postopka v Iranu, čeprav bi bil lahko začetek rešitve spora izjava iranskih oblasti, da bodo prenehale uporabljati silo in da bodo spustile na prostost zaprte opozicijske aktiviste, zagovornike človekovih pravic, novinarje, demonstrante in državljane drugih držav, ki jih trenutno krivijo za obstoječe razmere v Iranu. Seveda moramo absolutno spoštovati suverenost Irana, toda moramo tudi opomniti Teheran, da je dolžan spoštovati Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah.

Želim tudi izraziti skrb zaradi iranskega jedrskega programa. Teheran ima pravico do jedrskega programa za miroljubne namene, obenem pa je obvezan povrniti zaupanje mednarodne skupnosti v to, da je iranska jedrska dejavnost izključno miroljubne narave.

**Maria Eleni Koppa (S&D).** – (EL) Gospod predsednik, rada bi izrazila globoko obžalovanje zaradi tragične letalske nesreče, ki se je zgodila danes v provinci Qazvin v Iranu.

Današnja razprava je nujna zaradi dogodkov, ki so sledili volitvam 12. junija. Toda mislim, da mora ostati v pravem okviru. Ne smemo poslati napačnega sporočila. Vsaka neposredna ali posredna povezava med temu dogodki in vprašanjem jedrskega programa je zavajajoča. Jasno nam mora biti, da je današnja tema stanje na področju demokracije in človekovih pravic v Iranu.

Govorjenje o novih sankcijah ne bo v nobenih okoliščinah pomagalo rešiti resnih težav iranskega naroda. Demokracije ni mogoče tako vsiliti. V Evropski uniji moramo pospešiti prizadevanja za demokratizacijo in spoštovanje temeljnih svoboščin, vendar moramo to vprašanje urediti v okviru obsežnega političnega dialoga in s krepitvijo naših stikov s civilno družbo.

Pozvati moramo tudi k nadaljnji preiskavi pritožb o goljufiji v volilnem postopku in ponovno poudariti, da je pravica do mirnih protestov neodtujljiva pravica ljudstva vseh držav.

Zato moramo danes s tega govorniškega mesta odločno obsoditi nasilje in pozvati k spoštovanju svobode govora in izražanja v praksi v Iranu kot tudi v vseh drugih državah sveta.

**Michael Gahler (PPE).** – (DE) Gospod predsednik, mislim, da je dobro, da imamo to razpravo v prvem tednu novega Parlamenta. Žal so naši predsedniki skupin zavrnil predlog resolucije. Sprašujem se, komu dejansko namenjamo pozornost.

Resolucija bi bila koristna za disidente v Iranu, če bi jim v oprijemljivi izjavi potrdili, da kar je bilo uradno opisano kot predsedniške volitve, ni v nobenem pogledu izpolnjevalo mednarodnih standardov demokracije,

saj je večino kandidatov zavrnil svet varuhov in celo tisti, ki so lahko kandidirali, niso imeli zagotovljenih enakih pogojev. S političnega vidika lahko torej brez zadržka zaključimo, da objavljeni rezultati volitev niso predstavljali volje iranskega ljudstva.

Kot EU uporabimo naše instrumente za demokracijo in človekove pravice, podprimo živo civilno družbo ali celo odvetnike, kot je na primer Širin Ebadi, ki se tam zavzema za bahajske pripornike. Mislim, da je to politika, ki bi lahko bila v tem trenutku uspešna, celo kratkoročno.

(Aplavz)

**Ulrike Lunacek (Verts/ALE).** - (DE) Gospod predsednik, predsednik Sveta, gospe in gospodje, prejšnji teden smo na sestanku Odbora za zunanjo politiko – na moje veliko veselje kot nove poslanke – slišali govor gospoda Makhmalbafa, iranskega filmskega režiserja, ki nam je zelo jasno povedal, da je bilo pred temi volitvami v Iranu 20 % demokracije, po volitvah, ki so bile po njegovem mnenju lažne, pa demokracije sploh ni več.

Tudi jaz se strinjam s tem opisom – nedvomno je šlo za lažne volitve, ki so prek obsežne volilne prevare oropale te pravice večino Irancev, ki so pozivali k spremembi. Predsednik Sveta, nekaj me še posebej zanima: sredi avgusta bo potekala inavguracija „ponovno izvoljenega“ gospoda Ahmadinedžada. O čem se trenutno razpravlja v Svetu in tudi v državah članicah? Ali bodo Evropska unija in države članice uradno zastopane na tej inavguraciji? Srčno upam, da ne, saj mislim, da Evropska unija ali države članice ne bi smele biti uradno zastopane po teh lažnih volitvah, in naj še tako zagovarjam nadaljnji dialog, na tej inavguraciji ne bi smel nihče uradno zastopati Evropske unije. Kakšno je vaše stališče o tem? Kako to trenutno obravnavate?

**Pier Antonio Panzeri (S&D).** - (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, pri razpravi o vprašanih zunanje politike, kot je današnje glede Irana, kot vemo, vedno obstaja tveganje majhnega zaostanka za tekočimi dogodki. Vendar ni dvoma, da lahko Evropski parlament, če to želi, igra pomembno vlogo pri spodbujanju Evrope in mednarodne skupnosti, da vzameta tekoče dogodke resno in izvedeta vse pobude, ki so potrebne, da se dejansko izvrši postopek uvedbe demokratičnega sistema v Iranu.

Po tem, ko je mednarodna skupnost pozorno spremljala obdobje po volitvah v Iranu in ulične demonstracije, ki jih je iranski režim želel zatreti z uporabo nasilja, je pomembno zagotoviti, da se ne preneha govoriti o razmerah v državi. Biti realen glede zadev ne pomeni umakniti vprašanja Irana z dnevnega reda. Na nas je tudi, da ohranimo to veliko pozornost in na švedskem predsedstvu – ki se mu zahvaljujem za danes izpostavljene točke – je tudi, da spodbuja močno pobudo skupaj z Združenimi državami, Rusijo in drugimi državami, da bi spremenilo razvoj problematičnih vprašanj v Iranu, od demokratičnih pravic do samega jedrskega vprašanja.

**Alejo Vidal-Quadras (PPE).** - (ES) Gospod predsednik, v zadnjih nekaj tednih smo bili ganjeni zaradi znova in znova dokazanega junaštva in poguma ljudstva Irana, ki se je z golimi rokami soočilo z avtomatskimi puškami in pendreki svojih tiranov. Veliko število žensk na čelu demonstracij nezmotljivo izraža, kako odločni so Iranci v želji, da bi živeli v pravi demokraciji.

Predsednik Sveta, odziv Evropske unije je bil prešibak in preveč malodušen. Poslati moramo zelo močan političen signal, da izrazimo naše absolutno zavračanje tega nevzdržnega teokratičnega diktatorstva.

Rešitev je zelo dobro ubesedil vodja odpora v izgonu, Massoud Rajavi: vrhovnega voditelja je treba odstaviti, začasen zbor strokovnjakov pa mora sklicati svobodne volitve pod mednarodnim nadzorom. Vse drugo bo potrata časa in bo podaljšalo to sramoto.

**Ria Oomen-Ruijten (PPE).** - (NL) Dovolite mi, da najprej pozdravim novega predsednika Sveta, gospoda Bildta. Vsekakor vem, da ga čaka nekaj zelo delavnih mesecev, saj bodo težave sveta padle v največji meri na njegova velika in široka ramena.

Gospod predsednik, v zvezi z Iranom bi rada povedala naslednje. Prvič, iranski režim je nepredvidljiv. Drugič, opažam, da se v režimu pojavljajo drobne razpoke, zlasti v verskih krogih. Tretjič, ugotavljam, da režim podpira vse, kar je pokvarjeno ali vključuje korupcijo v tem svetu – bodisi na Bližnjem vzhodu ali v Pakistanu. Četrto, rada bi izpostavila, da dialog resnično ni v pomoč, in na koncu naj omenim, da državljani upravičeno želijo več svobode in pri tem jim moramo mi – Evropejci – zagotoviti podporo.

Zatem bi vas rada vprašala, gospod Bildt, zakaj Svet ni mogel pripraviti ostrejšje izjave in zakaj smo prisluhnili le nekaj državam, ki želijo vedno ravnati v nasprotju z razmerami na področju človekovih pravic?



**Enrique Guerrero Salom (S&D).** – (ES) Gospod predsednik, najprej bi rad seveda obsodil dogodke v Iranu in zatiranje s strani iranske vlade, vendar se želim pridružiti tistim, ki zagovarjajo pristop, pri katerem bi pritisk evropskih institucij združili z nadaljnjim dialogom in pogajalskim postopkom.

Zgodovina in izkušnje so nam pokazale, da prekinitev vseh odnosov z avtoritarnimi režimi nikakor ne izboljša življenjskih pogojev ljudi, ki trpijo pod takšnimi režimi, obenem pa še oslabi položaj tistih izmed nas, ki zagovarjamo spoštovanje demokracije in človekovih pravic v takšnih državah.

Zato mislim, da bi morali uporabiti vsa sredstva, ki jih ima Evropska unija, da bi vršili pritisk na iranski režim, začeni s tem Parlamentom, obenem pa bi morali ohraniti pogajanja in dialog – dialog, ki vrši pritisk na režim – zlasti prek visokega predstavnika, gospoda Solane.

**Magdi Cristiano Allam (PPE).** – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, Iran danes predstavlja glavno grožnjo mednarodni varnosti in stabilnosti: po eni strani s kršenjem resolucij Združenih narodov sledi cilju, da se opreми z jedrskim orožjem, po drugi strani pa ponavlja svojo željo po fizičnem uničenju Države Izrael.

Upam, da lahko Evropa s švedskim predsedstvom na čelu pošlje jasno sporočilo Iranu na splošno, kjer bo navedeno, da se vrednot pravice do življenja, človeškega dostojanstva in svobodne izbire, o katerih se ni mogoče pogajati, ne more ločiti od razvoja dvostranskih odnosov, in kjer bo zlasti nedvoumno navedeno, da se o pravici obstoja Države Izrael ni mogoče pogajati in da Evropa, ki je preživela holokavst na lastnem ozemlju, ne bo dopustila še enega holokavsta države in ljudstva Izraela.

**Philippe Juvin (PPE).** – (FR) Gospod predsednik, rad bi prevzel besedo, da naš Parlament pozovem, da se jasno izreče za finančne in tehnične sankcije proti Iranu.

Seveda obstajajo številni argumenti proti sankcijam, saj bodo imele posledice za življenje iranskih državljanov. Vendar, gospod predsednik, najhujše za iranske državljane ne bi bilo pomanjkanje kot posledica teh sankcij, najhujši bi bil naš molk, naše neukrepanje. Sankcije, gospod predsednik, bi pokazale, da nam ni vseeno, in mislim, da je to ključno.

Zato, gospod predsednik, mora naš Parlament zahtevati finančne sankcije proti Iranu.

**Charles Tannock (ECR).** – Gospod predsednik, grozljivo iransko teokratično diktatorstvo je že zakrivilo številne zločine proti lastnemu ljudstvu: od obešanja bahajev do obešanja homoseksualcev in zdaj očitno obešanja 50 nedolžnih protestnikov. Zato nas zgolj potvorjene volitve s popolno volilno prevaro ne bi smele presenetiti. Mislim, da bosta ta razpoka v režimu in pogum mladine, ki protestira – ki jo pozdravljam –, sčasoma privedla do padca celotne pokvarjene vlade.

Pred kratkim je gospod Howitt na enem od zasedanj predlagal, da bi morali poslati opazovalce volitev EU iz našega Parlamenta, da bi potrdili, ali je dejansko prišlo do goljufije. Ne, nikoli ne smemo upravičiti nobenih lažnih volitev, kjer so kandidati omejeni na podlagi njihove verske čistosti in kjer se štetje odvija za zaprtimi vrati.

**Carl Bildt, predsednik Sveta.** – Gospod predsednik, zelo pozorno sem poslušal različne ocene in mnenja, ki so bila izražena. Kot je bilo poudarjeno, je to zelo pomembna razprava o zelo pomembni temi.

Mislim, da lahko mirno rečemo, da smo enotni v naši oceni dogajanj, tega, kar smo videli na televizijskih zaslonih, in, kar je pomembneje, kar smo slišali od ljudi, ki vedo celo več, kot je bilo mogoče videti na televizijskih zaslonih.

Rad bi oporekal nekomu, ki je dejal, da nismo bili dovolj jasni. Če naredimo primerjavo s tem, kar je rekla Evropska unija, in kar so rekli vsi drugi pomembni svetovni organi akterjev, ni vprašanja, da smo mi tisti, ki smo bili najbolj jasni, najskladnejši, najmočnejši v besedah, ki smo jih uporabili.

Želimo, da bi imele te besede večji učinek, kot so ga že imele, toda pogosto je tako. Besede so resda pomembne – o tem ni dvoma –, toda razpravljamo predvsem o dogodkih v Iranu po volitvah 12. junija.

Mislim, da je pomembno, da se osredotočimo tudi na to, kar smo videli na televizijskih zaslonih pred 12. junijem, kajti to je bil nenadoma nekoliko drugačen Iran, kot smo ga vajeni. Znotraj meja režima je bil nedvomno element vitalnosti, pluralnosti, očitna želja po spremembi, odprtosti in reformi. Od zunaj je zelo težko presoditi, ali je to predstavljalo večino Irancev ali ne, toda da je bilo pomembno, dokazuje med drugim to, kako siloviti so bili represivni vladni ukrepi, ki smo jim bili priča po 12. juniju. Ko obsojamo, kar smo videli potem, ne smemo pozabiti na tisto, kar smo videli prej, in na dolgoročen pomen tega.

Mislim, da smo si enotni v tem, kar smo videli in kar mislimo. Gospod Saryusz-Wolski, gospod Cohn-Bendit in gospod Mauro: tako rekoč enako, če upoštevamo, kaj ocenjujemo. Toda najtežje ni to, kar rečemo; najtežje je to, kar storimo, ko smo soočeni s to situacijo. Mislim, da moramo delovati v dveh smereh.

Prva je precej očitna. Evropska unija mora biti jasen glas človekovih pravic in demokracije povsod in v vseh okoliščinah. Pri politiki se lahko upoštevajo tudi drugi dejavniki, vendar naše skladno varstvo človekovih pravic ne sme nikakor zvođeneti. Zato moramo obsoditi poboje, uporabo smrtnih kazni. Pozvati moramo k izpustitvi pripornikov. Jasno moramo pozvati k popolnemu spoštovanju svobode in pravic, ki so namenjene vsem ljudem na našem svetu.

Drugič, – in mislim, da so tu morda mnjenja nekoliko drugačna – pripravljeni moramo biti, da se vpletemo. To pravim, ker se zavedam, da je to daleč težja politika, kot samo stati in opazovati ter ne storiti ničesar ali se poskusiti osamiti: to je enostavno; vplesti se je težko. Gospod Kelam je namigoval na nekatere naše zgodovinske izkušnje, skupaj z doseganjem uravnoveženosti, ki to zajema. Toda dejstvo, da imamo določene zgodovinske izkušnje v Evropi – ki se nenazadnje odražajo tukaj –, nam morda omogoča, da se odpravimo po tej poti.

Nikoli ne smemo verjeti, da lahko samo diplomatski dialog razreši vsa vprašanja, ki se jih lotevamo tu: ne more. V to enačbo bodo vključeni drugi dejavniki. Ne smemo pa tudi pozabiti, da obstajajo določena vprašanja, ki jih moramo po dolžnosti poskusiti rešiti z diplomatskim dialogom. V mislih imam posameznike, zaposlene na britanskem veleposlaništvu ali francoskega študenta in druge, ki jih moramo zdaj obravnavati v dialogu.

Prihajam iz države, kjer 1 % državljanov izvira iz Irana. Premikajo se sem in tja. Imamo konzularna vprašanja, ki so tako številna, da je to težko dojeti. Pripravljeni se moramo biti vplesti, pomagati posameznikom v različnih primerih, ne smemo pa misliti, da se bo s tem uredilo vse naenkrat.

Imamo jedrski dokument, ki se ga je omenjalo. Morda obstajajo drugi, ki verjamejo, da obstajajo mnogo preprostejše rešitve. Mislim, da ne obstaja nobena rešitev, če ne vzpostavimo pravega diplomatskega dialoga v zvezi s tem. To so druga vprašanja, ki se jih moramo lotiti.

Kot kaže, bo to zahtevnejše in težje v okoliščinah, kot so zdajšnje, o tem ni dvoma, in mislim, da je razprava v Odboru za zunanje zadeve prejšnji teden izpostavila nekaj težkih izbir in nekaj težkih presoj, ki jih moramo sprejeti ne le v naslednjih tednih, temveč mesecih – vendar ne mnogo kasneje. Na tem področju moramo sodelovati – vi, mi in Svet ter mi kot Evropejci – z drugimi pomembnimi mednarodnimi akterji, ne samo z Američani, ki z Obamino administracijo prinašajo nov in dober pristop, temveč tudi z drugimi – Varnostim svetom ZN, Rusijo, Kitajsko in širšo svetovno skupnostjo. Le takrat lahko upamo, da bomo lahko začeli reševati ne le najnujnejša vprašanja, temveč tudi druga vprašanja, ki se jim je treba posvetiti.

Hvaležen sem za to razpravo. Mislim, da je poudarila naše jasno soglasje, kar zadeva zagovarjanje naših vrednot, pa tudi nekatere težke izbire in uskladitve, ki se jih moramo lotiti v prihodnjih mesecih in letih. Vemo, kaj želimo doseči; k temu moramo stremeti. Toda nikar ne mislite, da bo enostavno. Zagotavljam vam, da bo Svet še naprej zelo aktiven na področju vseh vidikov tega dokumenta.

(Aplavz)

## **PREDSEDSTVO: GOSPOD LAMBRINIDIS**

*podpredsednik*

**Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE).** – (FR) Gospod predsednik, prosim, oprostite mi, toda ravno sem prejel informacije in rad bi jih delil s Svetom in vsemi mojimi kolegi poslanci.

Natalija Estemirova, ki se je potegovala za nagrado Saharova Evropskega parlamenta, je bila danes zjutraj ugrabljen v Groznom in jo zadržujejo neznani ugrabitelji. Pozivam Svet, Komisijo in poslance Parlamenta, da protestirajo, tako da bo Moskva vedela, da mislimo na Natalijo Estemirovo.

**Predsednik.** - Razprava je zaključena.

**Richard Howitt (S&D).** - Gospod predsednik, samo toliko, da razjasnimo, ker je moje ime omenil moj kolega, gospod Tannock.

Prejšnji teden nisem zahteval opazovalcev EU in prej v razpravi sem zelo jasno povedal, da če bi okoliščine to opravičevale, bi Evropska unija lahko poslala opazovalno misijo na iranske volitve. Toda ravno zato, ker si Komisija tega ni upala storiti, imamo prave, utemeljene in objektivne pomisleke o izvedbi teh volitev.

Žal mi je, da gospod Tannock ni bil v sejni dvorani, da bi to slišal prej v razpravi, in upam, da sem uspel zadevo razjasniti.

**Predsednik.** – Razprava je zaključena.

## 9. Kitajska (razprava)

**Predsednik.** - Naslednja točka sta izjavi Sveta in Komisije o Kitajski.

**Carl Bildt, predsednik Sveta.** – Gospod predsednik, še ena razprava, ki je seveda pomembna. Čeprav je tema Kitajska, se seveda odvija v luči nekaterih pomembnih dogodkov v Xinjangu in zahodnem delu Kitajske. Vem, da so te dogodke spremljali številni poslanci tega Parlamenta kot tudi nacionalni parlamenti v Evropi.

Kot Svet smo izrazili tudi našo zaskrbljenost zaradi poročil o tamkajšnjih nemirih in pozvali vse strani k zadržanosti in k mirni ureditvi razmer. Mislim, da je čas, da povemo, da veliko pozornost pripisujemo človekovim pravicam. Globoko obžalujemo ne le izgubo življenj, temveč tudi uničenje lastnine in vse drugo, čemur smo bili priča, in lahko le obsodimo tiste, ki so za to odgovorni, kdor koli že so.

Dovolite mi, da ob tej priložnosti nekoliko širše povzamem naš odnos s Kitajsko, državo, s katero imamo izjemno obsežen razpon zapletenih odnosov. Ko smo se leta 2003 odločili, da bomo vzpostavili te odnose v okviru celovitega strateškega partnerstva, smo se zavezali k izjemno ambiciozni pobudi, in to se v veliki meri odraža v širokem in obsežnem odnosu, ki ga imamo danes s Kitajsko.

Zapletenost naše poti prinaša priložnosti. Prav tako prinaša izzive različnih vrst. Ta odnos smo poskusili odpreti do točke, ko lahko odkrito in iskreno razpravljamo o vseh skrbih ene ali druge strani. Osnova za tako odprt dialog je skupni interes, ki ga imamo za razvoj našega odnosa, naš skupni interes za svetovni mir in stabilnost.

To poskušamo uresničiti z dialogom in večstranskostjo. Imamo letna srečanja na vrhu in razmeroma pogosta srečanja na ravni zunanjih ministrov. Prav tako imamo intenziven dvoletni dialog o človekovih pravicah in nato seveda sektorske dialoge o različnih vprašanjih, med katerimi je jasno še posebej pomembna trgovina. Prav tako vodimo letni dialog na visoki ravni o trgovinskih in gospodarskih vprašanjih. Kot veste, smo leta 2007 začeli tudi pogajanja o sporazumu o partnerstvu in sodelovanju. Pogajanja napredujejo, toda kljub vsemu bi lahko obe strani vložili več truda vanje.

Naš interes za razvoj odnosa s Kitajsko na vseh področjih je zelo izrazit, kar prinaša, kot sem povedal, možnost za odprt in iskren dialog, tudi o vprašanjih, kjer se naše vrednote morda razlikujejo, in vemo, da takšna vprašanja obstajajo, med njimi človekove pravice, vprašanje, kot je uporaba smrtnih kazni; pa tudi uveljavljanje skupnega interesa, ki ga, kot dobro vemo, imamo te dni: vprašanje svetovne finančne stabilnosti, vprašanje, kako se lotiti izziva podnebnih sprememb, sta pomembni.

Pomembna so tudi vprašanja zunanje politike, bodisi v zvezi z razmerami na Korejskem polotoku in provokacijo s strani DPK bodisi v zvezi z razmerami v Burmi, kjer nas jasno skrbi tisto, kar vidimo, da se dogaja, toda naša skrb se nanaša tudi na razmere v Afriki in potrebo po zaščiti ključnih morskih poti okoli Afriškega roga.

Ne bom se še bolj poglobljal v to vprašanje, želim le poudariti našo zaskrbljenost zaradi dogodkov, ki jih ne moremo povsem podrobno oceniti, ker so preveč zapleteni. Poudariti želim tudi naše upanje, da jih je mogoče rešiti mirno, in našo pripravljenost na sodelovanje s kitajskimi oblastmi v odkritem dialogu o teh vprašanjih kot tudi o široki paleti drugih interesov, ki so nam skupni in o katerih moramo vzpostaviti dialog.

**Catherine Ashton, članica Komisije.** – Gospod predsednik, dejstvo, da je bila ta razprava predvidena za vaše otvoritveno zasedanje, kaže, da ta Parlament pripisuje velik pomen našemu strateškemu odnosu s Kitajsko. Ponovno pozdravljam priložnost, da lahko prispevam kratek pregled stališča Komisije v imenu svoje kolegice Benite Ferrero-Waldner, ki je, kot sem povedala, žal ta teden na poti in ne more biti tukaj.

Ni mi treba opominjati tega Parlamenta na velik napredek, ki smo ga dosegli na področju odnosov s Kitajsko od našega prvega vrha pred 10 leti. Gospodarski in trgovinski odnosi so bili preoblikovani, stiki med ljudmi se množijo in sodelujemo v dialogu o vse večjem številu vprašanj.

Po zadnjem vrhu EU-Kitajska v mesecu maju pogajanja o novem sporazumu o partnerstvu in sodelovanju dobro napredujejo in lahko izkoristimo vse večje število stikov na visoki ravni, vključno z letošnjim izjemno

uspešnim obiskom predsednika vlade Wena pri predsedniku Barroso in srečanjem za dialog na visoki ravni o trgovinskih in gospodarskih vprašanjih, ki sem mu sopredsedovala skupaj z namestnikom predsednika vlade Wangom Qishanom.

Danes se seveda osredotočamo na svetovne izzive, vključno z gospodarsko in finančno krizo ter podnebnimi spremembami, kot tudi na regionalna vprašanja. Obenem imamo močan interes, kar zadeva razmere na Kitajskem, kjer smo priča neverjetnim dosežkom, pa tudi dogodkom, ki zbuja skrb. Kitajska politika odpiranja gospodarstva je na stotine milijonov ljudi povzdignila iz revščine in svetu pomagala napredovati proti pomembnim razvojnim ciljem tisočletja. Toda Kitajska je ogromna država s precejšnjimi notranjimi izzivi in razlikami med svojimi regijami.

Moč našega strateškega partnerstva omogoča tudi tvorno in odprto izmenjavo mnenj o vprašanjih, kjer se Evropa in Kitajska razhajata. Pri tem gre lahko za vidike našega trgovinskega odnosa ali človekove pravice – na primer v primeru Tibeta, za katerega vem, da se ta Parlament posebej zanima. Nedavno smo izrazili veliko zaskrbljenost zaradi nemirov v Xinjangu, obžalovali izgubo življenj, izrazili sožalje in sočutje družinam žrtev. Vse strani smo pozvali, naj se zadržijo in takoj prekinijo vsa nasilna dejanja. Upamo, da je situacijo mogoče rešiti mirno prek dialoga in brez prelivanja dodatne krvi.

V preteklih letih se je EU trudila izraziti kitajskim oblastem svoje skrbi zaradi razmer etničnih manjšin na Kitajskem in posredovati svoje izkušnje, ki so bile pogosto boleče, o tem, kako se lotiti vzrokov odrinjenosti, izključenosti in diskriminacije, s čimer se te manjšine pogosto soočajo.

Vsem nam je skupen cilj bolj odprta in preglednejša Kitajska, ki spoštuje mednarodne standarde o človekovih pravicah, in skupno delo na področju svetovnih izzivov. Če želimo to doseči, moramo nadaljevati tako, da se Kitajska še globlje vključi v mednarodno skupnost, in delati na razvoju našega strateškega partnerstva v duhu tvornega sodelovanja.

**Elmar Brok**, v imenu skupine PPE. – (DE) Gospod predsednik, predsednik Sveta, gospa komisarka, gospe in gospodje, strinjam se z osnovno vsebino tega, kar so povedali predhodni govorniki Sveta in Komisije. Tudi jaz menim, da bi morali nadaljevati s politiko enovite Kitajske, da bi dosegli kohezijo Kitajske kot enotne države, in ničesar od tega ne bomo ogrozili. Seveda ne dovolimo nasilja – bodisi nasilja demonstrantov v določenih okoliščinah bodisi nasilja države nad demonstranti, kar se je dejansko zgodilo. To sem želel najprej omeniti.

Razumeti pa moramo, da bo na Kitajskem, v večetnični državi s številnimi kulturnimi razlikami, nasilje centralne vlade, ki ne kaže zadostnega razumevanja, vedno ponavljajoč se problem. Zato so večja kulturna avtonomija, večja priložnost za mobilnost in priložnosti, povezane z ohranjanjem identitete in jezika, predpogoji, da lahko vsi državljani večetnične države živijo skupaj pod eno streho.

Zgodovina Kitajske je sestavljena iz niza odcepitev in ponovnih združitve z masovnimi nasilnimi kampanjami. To se je znova in znova dogajalo v zgodovini Kitajske. Kitajska mora doumeti, da se to ne more nadaljevati in da mora uvesti to avtonomnost.

Ujguri so zmerna sunitska manjšina. Ne predstavljajo nobene neposredne teroristične grožnje. Torej obstaja enaka nevarnost, kot smo ji priča v Tibetu, namreč če Kitajska ne sklene sporazumov z zmernimi, se vedno najdejo mladi radikali, ki ne morejo in nočejo več čakati. To pomeni, da odlaganje rešitve glede identitete dolgoročno zakasnuje rešitev. Kitajska vlada je izjemno nepremišljena, ker govori samo o teroristih in trdi, da želijo ti ljudje uničiti enotnost države ter da za tem stojijo zunanje sile, kot je Al Kaida in druge. Mislim, da to ni rešitev za to državo, zato moramo jasno pokazati, da ne sprejemamo takšne politike. Na vse to je treba gledati upoštevajoč moje navedbe v začetku govora.

**Adrian Severin**, v imenu skupine S&D. – Gospod predsednik, kitajsko ljudstvo nas lahko povsem upravičeno vpraša, zakaj je Evropski parlament uvrstil razmere na Kitajskem na dnevni red prvega delnega zasedanja v svojem novem mandatu.

Naš odgovor mora biti jasen: ker je Kitajska za nas zelo pomembna in ne zato, ker mislimo, da bi morali Kitajsko naučiti ali ji vsiliti naša stališča o tem, kako je treba reševati občutljive notranje težave te države. Ravno zato, ker je Kitajska za nas tako pomembna, moramo pozorno spremljati vse dogodke, ki vplivajo na njeno notranjo stabilnost, in vse dogodke, ki bi lahko ogrozili njeno varnost.

Tokrat gre za kontekst večetnične realnosti v regiji Xinjiang in želje prevladujoče etnične skupine Ujgurov po avtonomiji. Takšni konteksti so vedno občutljivi, zato je pomembno spoštovanje človekovih pravic in pravic manjšin, ki vodi v občutek dostojanstva in varnosti tako manjšine kot večine.

Vendar pravice manjšine ne smejo biti opravičilo in ne morejo opravičevati separatističnih politik, ekstremističnih sredstev za spodbujanje teh politik in še najmanj poboja mirnih državljanov, ki so pripadniki manjšine ali etnične skupnosti.

Evropski parlament mora zahtevati popolno spoštovanje človekovih pravic in pravic manjšin, izraziti sočutje do vseh žrtev teh pravic, zahtevati pojasnilo v zvezi s terorističnimi, verskimi, ekstremističnimi in separatističnimi vidiki teh dogodkov, obenem pa nuditi svojo pomoč kitajski vladi in družbi, da se lahko spopadeta s to težavno realnostjo, ki predstavlja težavo tudi v nekaterih naših državah. Poleg pozivanja kitajske vlade, da naj ne uporabi pretirane sile, moramo pozvati tudi vse na svetu, da naj ne uporabljajo pravic manjšin za spodbujanje geopolitičnih ciljev.

**Graham Watson**, v imenu skupine ALDE. – Gospod predsednik, ta Parlament je že dolgo kritičen do Ljudske republike Kitajske zaradi njenega ravnanja z etničnimi manjšinami. Ujguri iz province Xinjiang so trpeli bolj kot večina, zlasti odkar je Ljudska republika Kitajska leta 1949 okupirala Vzhodni Turkestan.

Ljudska republika trdi, da nima namena širiti ozemlja. Zgodovina pa kaže, da je pod vladavino komunizma želela vladati in podjarmiti Vzhodni Turkestan, Tibet in Tajvan. Zato Evropska unija ne sme umakniti embarga na orožje za Kitajsko.

Nek evropski predsednik vlade je odziv na nedavne nemire imenoval „genocid“, kar je morda pretirano, toda dejstvo, da se je Ljudska republika pritožila zaradi poseganja v notranje zadeve, odraža svetovni nazor, ki je bridko zastarel. Če se obrisi svetovnega gospodarstva začrtujejo v računalniških centrih na zahodni obali Amerike, v klicnih centrih v Indiji, v tovarnah na Kitajskem, če se poglavitne odločitve lahko sporočijo iz Pekinga v Bruselj v nanosekundi, smo res postali ena sama svetovna skupnost in v njej ni prostora za zatiranje ali podjarmljenje na podlagi rase, vere ali etničnega porekla; ni prostora za islamofobijo ali antisemitizem ali kakršno koli drugo vrsto sovraštva.

Težave Kitajske v tem primeru izhajajo iz sivenja srednjega kraljestva. Potrebujemo več mladih, ki bi delali drugje. Podobne težave imamo tu v Evropski uniji. To sem videl, ko sem pred štirimi leti obiskal Urumqi. Toda Ljudska republika bo ugotovila, da potrebuje politike za zaščito ekonomskih migrantov, politike za priznanje zakonitih zahtev etničnih manjšin, kot jih potrebujemo tudi mi.

Tu, gospod Bildt, je vloga za Evropsko unijo. Vemo, da z zorenjem demokracije postajajo bolj pripravljeni dovoliti ljudem samoupravo in samoodločanje. Dejansko obstajajo v Evropi največje težave v najmlajših demokracijah, na primer v Španiji in na Madžarskem. Pomagati moramo kitajskemu ljudstvu, ki je povsem zmožno živeti v demokraciji – kot kažeta Tajvan in Hong Kong –, da bo svojo vse večjo gospodarsko moč izenačilo z naraščajočo politično zrelostjo v razvoju demokracije, in pomagati mu moramo razviti ustrezne politike, kot so Erasmus Mundus, politike za večjo neposredno izmenjavo, o katerih je govorila komisarka. Prepričan sem, da lahko Evropska unija igra pomembno vlogo pri sodelovanju s Kitajsko v ta namen.

**Helga Trüpel**, v imenu skupine Verts/ALE. – (DE) Gospod predsednik, gospa komisarka, predsednik Sveta, obsojam nasilje na obeh straneh, tako Han Kitajcev kot Ujgurov, in žalujem za vsemi nedolžnimi žrtvami.

Toda to ni spor, v katerem sta obe strani enakovredni. Ujguri so zatirano ljudstvo, vsega devet milijonov jih je. Mislim, da manjšinska politika v Ljudski republiki Kitajski ni uspešna. Družba tudi ni skladna, kot trdi Komunistična partija Kitajske. V Xinjiangu, regiji Ujgurov, je le še tako malo kulturne avtonomije kot v Tibetu. Ne obstaja prava samouprava, tudi če se te regije omenjajo kot avtonomne, in predvsem – in to je ključno zlasti za mlajšo generacijo – Ujguri nimajo enakih socialnih in gospodarskih pravic kot preostali prebivalci. Toda Komunistična partija Kitajske priznava samo eno obtožbo, ki se ponavlja znova in znova, in sicer obtožbo kaznivega separatizma. Vsak, ki spodbuja človekove pravice in demokracijo na Kitajskem, tvega, da ga bodo razglasili za zločinca in separatista.

Toda Ljudska republika Kitajska mora razumeti, da bo le z zajamčenimi pravicami manjšin mogoča realna možnost miru v državi. Samo z dodelitvijo enakih pravic se bo Kitajska mirno notranje razvijala in bo sprejeta.

Še en zelo pomemben komentar bi rada posredovala švedskemu predsedstvu. Res je, da je strateško partnerstvo s Kitajsko v našem interesu zaradi podnebne politike in splošnih zadev na področju zunanje politike. Vendar ne moremo žrtvovati človekovih pravic in naših kritik razmer na področju človekovih pravic na Kitajskem za strateški interes. Namesto tega mora naša strateška politika v zvezi s Kitajsko vključevati jasno izjavo o manjšinski politiki in kršitvi človekovih pravic na Kitajskem.

**Charles Tannock**, v imenu skupine ECR. – Gospod predsednik, več stoletij se Ujguri prebijajo skozi nevarno življenje v negostoljubnem delu ogromne države. Večina jih je miroljubnih privržencev islama. Toda žal so

nekateri lokalni prebivalci v zadnjih letih postali vse radikalnejši zaradi teroristov, povezanih z Al Kaido. Kitajska ni bila nikoli strpna do drugačnih mnenj ali lastnih manjšin, vendar delim njeno skrb glede grožnje, ki jo predstavlja ujugurski islamski terorizem. Pravzaprav sem pomagal prepričati Svet, da je pred tremi leti prepovedal Ujugursko osvobodilno fronto Vzhodnega Turkestanu.

Ujugurski teroristi, od katerih so nekateri tako daleč, kot je zaliv Gvantanamo, kjer širijo strah in nasilje, ne smejo uporabljati kitajske avtoritarnosti in prevlade Han Kitajcev kot izgovor, saj so bile žrtve nedavnega nasilja večinoma prav Han Kitajci.

Seveda mnoge izmed nas skrbijo človekove pravice na Kitajskem, sam sem temu predan tudi kot prijatelj Tajvana. Toda EU ostaja pobratena s politiko enovite Kitajske in glede na to, da EU uradno šteje Tajvan in Tibet za del Ljudske republike Kitajske, nikakor ne smemo na noben način podpreti odcepitve province Xinjiang.

Eden izmed zanimivih vidikov tega vprašanja je, ali bo ta spor povzročil, da bodo kitajski muslimanski partnerji v Afriki, na primer Sudan, ponovno ocenili svoje povezave z državo?

Na koncu naj omenim, da je turški predsednik vlade Erdogan to nasilje označil za genocid: to je razmeroma močna oznaka, če upoštevamo, da njegova lastna država ne priznava armenskega genocida. Njegova prizadevanja pozivanja k vseturškemu nacionalizmu so tudi hinavska glede na to, kako Turčija ravna s svojimi manjšinami, zlasti Kurdi v vzhodni Turčiji.

**Bastiaan Belder**, v imenu skupine EFD. – (NL) Poziv k sveti vojni je bil že izražen tako zunaj kot znotraj Xinjianga, zdaj pa obstaja nevarnost, da se bodo krvavi spopadi med Han Kitajci in Ujuguri dramatično stopnjevali, tako na Kitajskem kot drugje. Tamkajšnja krščanska skupnost si na vso moč prizadeva proti nevarni verski razsežnosti etnične ločitve v Xinjangu. Skupnost moli zlasti za mir, stabilnost in pravico za vse državljane Xinjianga.

Toda kitajska vlada je nesposobno zavrnila to pomoč in jo ostro zatrla. To kaže očitna kampanja vladnih agencij proti miroljubnim protestantskim hišnim cerkvam v zadnjem času. Tako je bilo 3. julija med mašo v Xinjangu aretiranih osem kristjanov. Štiri izmed njih še vedno zadržujejo na skrivni lokaciji, dva kitajsko-ameriška misijonarja pa sta preprosto izginila.

Svet in Komisijo pozivam, da nujno posreduje pri kitajskih oblasteh in zagotovi svobodo verskega udejstvovanja za vse v teh kritičnih razmerah v Xinjangu. To bi bil edini učinkovit protistrup za poziv k sveti vojni in bi tudi dokazal kitajskim hišnim cerkvam, da so vključene v načrte Pekinga, da ustvari složno družbo.

**Laima Liucija Andrikiienė (PPE)**. - Gospod predsednik, „nasilje, „veliko število žrtev“, „na stotine mrtvih in ranjenih na Kitajskem med vstajo v provinci Xinjiang“: to so zaskrbljujoča poročila, ki smo jih prejeli pred 10 dnevi. V Xinjangu je internet povsem blokiran, tako da so vstopne in izstopne komunikacije s puščavskim območjem omejene. Če upoštevamo lanske dogodke v Tibetu, bi morali biti nedavni dogodki v Vzhodnem Turkestanu, znanem tudi kot Xinjiang, budnica za kitajsko vlado v zvezi z njenimi splošnimi politikami za etnične manjšine na Kitajskem.

Sporočilo, ki ga je poslalo ljudstvo Ujugurov, je, da so bile te politike neuspešne in da mora kitajska vlada to uvideti in poiskati rešitev. Osem milijonsko ljudstvo Ujugurov v regiji se že dolgo pritožuje zaradi tega, kako jih obravnava kitajska centralna vlada, med nedavnimi rasističnimi napadi pa kitajska vlada ni zaščitila Ujugurov pred nasilnimi storilci. To nima nič opraviti z vojno proti terorju, kar je kontroverzen koncept, ki ga uporablja kitajska vlada kot opravičilo za svoje zatiranje Ujugurov v Vzhodnem Turkestanu.

Dejstvo, da je moral predsednik Hu Džintao predčasno prekiniti svoje sodelovanje na vrhu G8 v Italiji in se vrniti na Kitajsko, kaže, da se kitajska vlada zaveda, da dogodki v provinci niso samo osamljen primer. Namesto da išče rešitve v zatiranju in represivnih vladnih ukrepih, potrebuje kitajsko vodstvo pozitivne ukrepe za reševanje osnovnih pritožb Ujugurov, zlasti če želi Kitajska pokazati zrelost in ustvariti zares složno družbo.

V celoti podpiram stališče EU, ki ga je izrazil predsednik, da bi pozval vse strani k zadržanosti in kitajsko vlado k spoštovanju svobode govora in informacij kot tudi pravice do mirnih protestov.

**Véronique De Keyser (S&D)**. – (FR) Gospod predsednik, izbruh nasilja v avtonomni regiji Xinjiang je kitajska vlada ostro zatrla. Spopadi med Ujuguri in Hani so po uradnih podatkih terjali 186 življenj, toda prelivanje krvi se nadaljuje.

Kitajska to nasilje prikazuje kot zgolj medetnični spor med Hani in Ujguri, dejstvo pa je, da je najbolj neizogiben rezultat njene zatiralske politike v regiji Xinjiang. Regija je strateška, vendar jo je težko nadzorovati. Zaradi ključne tranzitne poti in naravnih bogastev – zlata, nafte in plina – je bistvenega pomena za oskrbo Kitajske z energijo v prihodnosti. Toda njeno prebivalstvo vključuje številne nekitajske etnične skupine, izmed katerih so Ujguri največja. Slednji predstavljajo skoraj polovico prebivalstva in so večinoma sunitiski muslimani, ki izvirajo iz turško govorečih območij. Že desetletje so žrtev sistematične diskriminacije in groženj z asimilacijo in smrtjo, njihova identiteta pa je ogrožena.

Dejansko je bila politika Kitajske proti tem etničnim manjšinam liberalna v 80-ih letih prejšnjega stoletja, vendar se je postopoma zaostila, kitajske oblasti pa so 11. september 2001 izkoristile, da so propagirale svoj boj proti – bodite pozorni, kako so vse združile – terorizmu, separatizmu in verskemu ekstremizmu. Aprila 2009 je Amnesty International izdal jasno opozorilo: po Tibetu bo na vrsti Xinjiang. Ker je politika nenasilja propadla, bodo ujugurski separatisti iskali drugače načine, da uresničijo svoje zahteve glede priznavanja identitete, in prav to se je zgodilo.

Toda Kitajska ne more še naprej ohranjati kohezije s ponavljajočim se prelivanjem krvi. Kot podpisnica mednarodnih sporazumov je obvezana zaščititi svoje etnične manjšine. Poleg tega je dolžna zaščititi te manjšine po svoji ustavi, vključno z zakonom o regionalni avtonomiji iz leta 1984. Si bo Evropa še naprej zatiskala oči in le obsodila zatiranje ter neuspešno prosila, da se politični zaporniki izpustijo? Ne. Človekove pravice na Kitajskem so politični problem in moramo si drzniti Kitajsko opomniti na njene zaveze z lastnim ljudstvom in na tveganje, ki mu je izpostavljena s strani mednarodne skupnosti, če jih ne izpolni. V tem smislu pričakujemo stroge ukrepe švedskega predsedstva.

**Tomasz Piotr Poręba (ECR).** - (PL) Gospod predsednik, način, kako so bili protesti obravnavani v provinci Xinjiang, dodatno potrjuje avtoritarni značaj komunističnih oblasti v Peking. Zdaj je najmanj 180 ljudi mrtvih in 1 600 ranjenih zaradi najpomembnejšega etničnega spora, ki se je zgodil na Kitajskem v zadnjih desetletjih. Evropski parlament je dolžan obsoditi nasilje, ki izhaja iz diskriminacije zaradi etničnih ali verskih razlogov. Tako bi se morali v tem primeru tudi odzvati, ko se je sila avtoritarne države razbesnela nad ujugursko manjšino. Slednja pa ni edina žrtev totalitarnih vlad.

Državljeni Evrope, temelječe na krščanskih vrednotah, imajo posebno dolžnost do krščanskih manjšin, ki jih preganjajo na drugih koncih sveta. Po neuradnih virih naj bi ta manjšina na Kitajskem štela več kot 30 milijonov ljudi. To pomeni, da kitajske komunistične oblasti predstavnike populacije, enako velike kot v primeru velike evropske države, nadlegujejo, preganjajo, jim preprečujejo iskanje zaposlitve, mučijo in ubijajo. Kitajski režim se zaveda, da sta želja po svobodi in pravni državi vzporedni s krščanstvom, zato poskuša ustaviti širjenje te vere. Njegovi poskusi, da bi nadvladal cerkev, so se izkazali za neuspešne, saj se število vernikov iz leta v leto vztrajno povečuje.

Kitajske oblasti morajo razumeti, da tako imenovana centralna država ne more postati resnično sodobna država, če in dokler ne začne spoštovati temeljnih načel demokracije in verske svobode.

**Bernd Posselt (PPE).** - (DE) Gospod predsednik, današnja razprava ponovno dokazuje, da je Svet šibka točka EU. Ta Parlament je zavzel zelo jasno stališče o človekovih pravicah in gospa Ashton je imela izjemno neposreden govor v imenu Komisije. Od Sveta pa sem slišal samo obsodbe obeh strani zaradi nasilja.

Seveda je treba obsoditi tudi nasilje, ki ga izvajajo Ujguri. Toda ali ga res lahko primerjamo s tem, kar komunistično diktatorstvo, ki se ni ničesar naučilo od pokola na Trgu nebeškega miru, počne, da bi brutalno in krvavo zatrla celotno ljudstvo, in mu grozi z etnocidom prek usmerjene politike naseljevanja? Ali lahko to primerjamo z dogodki, ki so preprosto izraz kitajske propagande in jih nihče na mednarodni ravni ne raziskuje? Mislim, da ne. Ujguri so trenutno obtoženi separatizma. Toda ali je separatizem, če moja hiša gori, jaz pa poskušam iz nje pobegniti? Ali je separatizem, če sem po krivici zaprt v zaporu in poskušam pobegniti? To ni separatizem, to je izraz volje po življenju. Če bi Ujgurom na Kitajskem zagotovili prostor, da živijo v svoji domovini svobodno, dostojanstveno in samostojno, bi bilo separatizma konec. Samo tako je mogoče preprečiti separatizem.

Ujguri niso manjšina, so ljudstvo kot Švedi, so pa pač manj številni kot Han Kitajci. Toda ali ljudstvo nima prav zgolj zato, ker je manj številno? Se moramo ukloniti sili le zato, ker je večja? Po mojem mnenju ne. Kot Evropska unija imamo torej pomembno obveznost.

Jaz predstavljam München in sedež Svetovnega kongresa Ujgurov je v Münchnu. Tudi radijski postaji Radio Liberty in Radio Free Europe sta imeli prej sedež v Münchnu. Še vedno smo ponosni, da smo bili takrat glas

svobode. Prepričan sem, da bomo nekega dne ravno tako ponosni, da smo bili središče za svobodne Ujgure, in upam, da bodo nekega dne vsi Ujguri uživali to svobodo.

**Evelyne Gebhardt (S&D).** – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, nekaj je treba zelo jasno povedati: na Kitajskem je enoten sistem, za katerega si ne želimo, da razpade. Kitajski sistem spoštujemo. Vendar pa to ne pomeni ...

*(Prekinitev gospoda Posselta)*

Enoten sistem na Kitajskem spoštujemo. Vendar pa to ne pomeni, da nam ni treba spoštovati tudi različnosti narodov na Kitajskem. K temu pozivamo socialdemokrati.

Želimo, da se na Kitajskem spoštujejo pravice državljanov, človekove pravice in svoboda ljudi. Želimo, da se spoštuje svoboda izražanja. Želimo, da se novinarji lahko svobodno gibajo in poročajo o dejanskih razmerah. To si želimo, svojim kolegom na Kitajskem pa zelo jasno sporočamo še nekaj: pričakujemo, da bo naše temeljno načelo tudi vaše temeljno načelo, in sicer da so človekove pravice univerzalne. Kar nam politiki vedno znova govorijo – najprej rešimo socialne probleme, nato pa se lahko pogovorimo o človekovih pravicah –, je napačen pristop k zadevi. Moralo bi biti ravno obratno. Najprej so na vrsti človekove pravice, šele nato socialne pravice, ki so preprosto del človekovih pravic in jih ni mogoče oddvojiti.

Zato sem bila zelo razočarana nad vašimi besedami, gospod Bildt. Vse kaže, da ste nam želeli povedati: sodelujmo na gospodarski ravni, to je naša glavna skrb, vse ostale stvari pa nam niso nič mar. To ni pristop, kakršnega potrebujemo. Uporabiti bi morali pristop, ki nam ga je predstavila Evropska komisija, torej sprva izrazimo željo po vzpostavitvi skupne osnove za delo, na kateri lahko gradimo sodelovanje, kajti sodelovati želimo, to je popolnoma jasno, vendar ne na kakršni koli osnovi, ampak na takšni, ki spoštuje človekovo dostojanstvo.

**Nirj Deva (ECR).** – Gospod predsednik, naj čestitam gospodu Bildtu za njegov zelo uravnotežen govor. Verjamem v meje nacionalne države, kot so jih priznali Združeni narodi, in zato nasprotujem nasilju, povezanemu s separatizmom, in to kjer koli na svetu, naj si bo v Kašmirju, Indoneziji, kjer sem bil rojen, na Severni Irski, kjer sem doživel bombni napad, v Španiji ali tudi na Kitajskem.

Obžalujem, da je bilo na Kitajskem, ki je za EU zelo pomembna država, okrog 1 680 ljudi ranjenih in 184 ubitih. Problem se je začel v tovarni igrač v Guangdongu in se je od tam razširil. Med nemiri v mestu Urumqiju je bilo ubitih 1 37 Han Kitajcev in 46 Ujgurov. To je obžalovanja vredno. Tovrstna dejanja moramo obsoditi.

Če so ta dejanja spodbudile in zagrešile zunanje sile, zlasti separatistične fundamentalistične sile, potem je treba proti njim vložiti obtožnico na Mednarodnem kazenskem sodišču.

Če so nastala na domačih tleh, je zanje pristojna kitajska policija in jo moramo podpreti. Živimo v majhnem svetu. Živeti moramo skupaj. EU je dober primer tega. Podpiranje separatizma kjer koli po svetu je v nasprotju z duhom EU. Ne moremo si prizadevati k enotnejši Evropi doma, na tujem pa spodbujati razkol Kitajske. To je pot do kaosa in konflikta.

**Csaba Sógor (PPE).** – (HU) Vprašanje je naslednje: kakšno je naše stališče v tej zadevi? Smo na strani Kitajske ali Trga nebeškega miru? Smo na strani Kitajske ali Tibeta? Smo na strani Kitajske ali ujgurske regije? Smo na strani 1,2 milijarde Kitajcev ali 8 milijonov Ujgurov? Smo na strani represije, uvedbe tujega načina življenja, lagodnega življenja, dobrega zdravja in denarja ali na strani kmečke, nomadske preteklosti, ki naj bi prinašala revščino in širjenje bolezni, a vendar ohranja izvirno kulturo in svobodo? Govor enega ali dveh kolegov poslancev je bil v jeziku diktature nekdanjih vzhodnoevropskih režimov. Ali je lahko mati 11 otrok resnično teroristka? Ženska, ki je odslužila svojo zaporno kazen, dva njena otroka pa sta še vedno zaprta? Kakšno je torej naše stališče? To je vprašanje. Smo na strani simbolične ali stvarne avtonomije? Smo na strani represije, tujega načina življenja in izkoriščanja naravnih bogastev ujgurske regije ali na strani ohranitve kultur, svobode in pravice narodov do samoodločbe? Meni je jasno, na kateri strani sem. Upam, da je to jasno tudi kolegom in kolegicam v Parlamentu. Spoprijateljiti se moramo s Kitajsko, da se bo lahko od nas kaj naučila. Vsekakor pa moramo to storiti z dobrim zgledom na področju človekovih pravic, svoboščin, samoodločbe in avtonomije. Še vedno nas čaka zelo veliko dela. Tu imam v mislih države, ki so se nam pridružile nazadnje.

**Emine Bozkurt (S&D).** – (NL) Poslušala sem predstavitev Sveta in Komisije in morda je to povezano s tolmačenjem, ampak niti enkrat nisem zasledila besede Ujguri, danes pa seveda razpravljamo ravno o njih. Obžalujemo, da je več sto ljudi mrtvih in še več ranjenih.



Evropska unija se odločno zavzema za temeljne pravice, človekove pravice, državljanske pravice in miroljubne demonstracije. Vse te pa se pred našimi očmi neizprosno zatirajo. Odveč so besede – to je tudi bilo rečeno v uvodnih besedah –, da je treba vzpostaviti dialog. Tudi sama želim to poudariti. Dialog je izjemno pomemben. Vseeno pa prosim, da mi Svet in Komisija pojasnita, katere otipljive kratkoročne ukrepe nameravata sprejeti.

**Reinhard Bütikofer (Verts/ALE).** – (DE) Gospod predsednik, to razpravo smo posvetili univerzalnosti človekovih pravic in tudi potrebi po globalnem partnerstvu. Omenili smo tudi složno družbo. To je tudi eno od gesel Komunistične partije Kitajske, pomeni pa še nekaj več: odraža globoko upanje kitajskega ljudstva. Složna družba ne pomeni prikritih avtoritarnih odnosov. Menim, da bi bila lahko naša naloga podpreti kitajsko ljudstvo pri doseganju složnosti v njihovi družbi.

V partnerstvu je treba stališča izražati jasno. Ko govorimo o Xinjangu, moramo omeniti tudi besedo „Ujguri“. Vseeno pa jasno izražanje ne pomeni izzivanja – temu se moramo izogniti.

Gospodu Posseltu pa želim povedati še nekaj. Govoril je o separatizmu. Vem, gospod Posselt, da se vaša bavarska stranka spozna na to, ampak menim, da bi morali raje slediti gospodu Broku in govoriti o nadaljevanju politike „enovite Kitajske“.

**Struan Stevenson (ECR).** – Gospod predsednik, bila bi velika napaka, če bi v današnji razpravi Kitajsko uvrstili v isto kategorijo kot Iran. EU ima s Kitajsko zelo dobre odnose in mislim, da moramo biti pazljivi, da so naše razprave o nedavnih dogodkih v Urumqiju točne in da temeljijo na dejstvih.

Incident, ki se je zgodil 5. julija, je bil vnaprej načrtovan napad Ujgurov na Han Kitajce, ki živijo v tistem mestu. Vemo, da so nekateri ujgurski borci v Xinjangu islamski fundamentalisti, ki zahtevajo svojo državo. Izvršili so nasilen napad, v katerem je bilo ubitih 137 Han Kitajcev. Večina ubitih so bili Han Kitajci. Kitajska vlada je ustrezno uporabila policijske in vojaške enote, da je zadušila nasilje in ustavila maščevalne napade Han Kitajcev nad Ujguri. Kaj bi drugega lahko storili? Zato svoje kritike raje podkrepimo z dejstvi, kot pa da nepravilno obtožujemo Kitajce.

**Sabine Lösing (GUE/NGL).** – (DE) Gospod predsednik, menim, da je ta konflikt zelo pogosto predstavljen zelo enostransko. Strinjam se s predhodnikom, da gre v tem primeru pogosto za napade Ujgurov na Han Kitajce in da so nekateri od teh napadov rasno motivirani.

(Medklici)

Prebrala sem intervju z Ujgurko, ki je dejala: „Bi si vi želeli, da vam vladajo rumeni komunisti?“ Ujguri imajo v svoji regiji veliko privilegijev, na primer, dovoljeno jim je imeti več otrok, lahko prakticirajo svojo vero tudi med delovnim časom, pa še veliko drugih primerov lahko navedem. Veliko domačinov Han Kitajcev jim je nevoščljivih.

Zato moramo biti pri opazovanju teh razmer zelo občutljivi ter preučiti vzroke in posledice. Včasih težave niso tam, kjer se nam na prvi pogled zdi. Paziti moramo, da ne zavzamemo pristranskega stališča.

Kitajce bi morali podpreti pri reševanju njihovih težav. Pristransko stališče, ki je tako pogosto podano v Parlamentu, je po mojem mnenju nevarno. Kitajska vlada prav gotovo dela napake v politiki do manjšinskih skupin in ima svoje pomanjkljivosti. Vendar pa kaže tudi pripravljenost, da se na veliko področjih izboljša. Zato ji moramo v tem smislu pomagati s sodelovanjem – in sicer odločilnim sodelovanjem –, ki temelji na zaupanju.

**Carl Bildt, predsednik Sveta.** – Gospod predsednik, menim, da se je v razpravi resnično odrazila zapletenost vprašanj, s katerimi se ukvarjamo. Obravnavali smo zelo različna vprašanja, od drugačnosti kitajskega sistema in njegovega razvoja, pomena, ki ga pripisujemo človekovim pravicam, in potrebe po nujenju pomoči Kitajski, da se razvija v smeri odprte družbe, ki bolj spoštuje človekove pravice, pa vse do problemov na Kitajskem, povezanih s pravicami manjšin.

Kitajska pa žal ni edina država na svetu, ki se sooča s temi vprašanji in nasiljem, etničnim nasiljem, ki smo mu bili v zadnjih dneh priča na ulicah Urumqija. Etnično nasilje vedno prinaša zlo. Morali bi ga obsojati in lahko le podpiramo tiste, ki skušajo pomiriti sprte strani v teh posebnih razmerah, izhajajoč iz spoštovanja človekovih pravic. Iz lastne zgodovine pa vemo, kako zapletena so ta vprašanja.

Gospod Bütikofer je omenil koncept složne družbe. Vsi se želimo razvijati in živeti v složnih družbah in seveda moramo ugotoviti, kaj lahko storimo, da pomagamo Kitajski, da se razvije v družbo, ki je složna za

vsakega posameznega državljana Kitajske. Niso še tam. Dejansko je takih družb zelo malo, ampak to je docela razumljivo. Naj še omenim, da sem v uvodnih izjavah gospoda Broka, gospoda Severina in gospoda Watsona začutil veliko modrosti, ki bi nas lahko vodila v naših nadaljnjih razmislekih na poti k pomembnemu odnosu, ki ga želimo zgraditi s Kitajsko, pri tem pa moramo razumeti tudi zapletenost tega odnosa v vseh njegovih razsežnostih.

#### **PRESEDSTVO: GOSPOD MARTÍNEZ MARTÍNEZ**

*podpredsednik*

**Predsednik.** – Razprava je zaključena.

*Pisne izjave (člen 149)*

**Helmut Scholz (GUE/NGL), v pisni obliki.** – (DE) Razrešitev konflikta za milijone Ujgurov na Kitajskem – dialog, ne obsodba. Obžalujemo krvave spopade ter mrtve in ranjene v provinci Xinjiang-Ujgur. Ukrepi policijskih in varnostnih enot so bili pretirani in so ogrozili cilje kitajske vlade na področju rasti in stabilnosti. Obenem pa ni prav, da Kitajsko obtožujemo kulturnega genocida. Vlada si prizadeva vzpostaviti ravnovesje med avtonomnostjo manjšin in modernizacijo večetnične države. Kot partnerji Kitajske moramo spodbujati njen razvoj na področju demokracije in pravne države, pri tem pa ne smemo pozabiti na njene posebne zgodovinske, geografske in kulturne vidike. Pristranske informacije bodo preprečile dialog, to pa ne bo nadomestilo politike z nezadostnim jamstvom zaščite človekovih pravic. Kitajska je pomembna partnerka Evrope, poleg ZDA in Rusije. Premagovanje finančne krize, boj proti revščini, preprečevanje podnebnih sprememb, zagotavljanje energetske varnosti in oskrbe z vodo – ničesar od tega ne moremo doseči brez sodelovanja Ljudske republike Kitajske. Večina Ujgurov je prestrašenih zaradi dogodkov v preteklem tednu in si bolj kot vse želijo ponovno živeti v miru. Kitajska vlada se zaveda, da tega konflikta ne bo mogla rešiti z nasiljem. Namesto nadaljevanja svojega desetletnega vmešavanja od zunaj, z neprimernimi metodami, raje podprimo dialog med Han Kitajci in Ujguri ter drugimi manjšinami. Vzpostavitev strukturiranega dialoga, katerega cilj je razvoj pravne države na Kitajskem, je pomembnejša naloga Evropskega parlamenta.

### **10. Honduras (razprava)**

**Predsednik.** – Naslednja točka sta izjavi Sveta in Komisije o razmerah v Hondurasu.

**Carl Bildt, predsednik Sveta.** – Gospod predsednik, svet je velik. Hvaležen sem za to priložnost, da lahko spregovorim o razmerah v Hondurasu in resnosti dogodkov, ki smo jim priča, ne samo v Hondurasu, ampak v celotni regiji. Poskušal bom biti kar se da kratek.

Odkar se je kriza prejšnji mesec pričela, je predsedstvo obsodilo vojaške ukrepe proti predsedniku Zelayi, ki je bil demokratično izvoljen, kljub vsemu drugemu, kar je še mogoče reči. To dejanje je predstavljalo kršitev ustavnega reda Hondurasu.

Zahtevali smo ponovno in popolno vzpostavitev ustavnega reda ter vse stranke in institucije pozvali, naj se vzdržijo nasilja ali sovražnega govora in poskušajo najti hitro in miroljubno rešitev.

Razmišljam na enak način kot takrat, ko imamo težave v različnih delih Evrope in pričakujemo, da bo Evropska unija prevzela vodstvo, ob tem pa upamo, da bo preostali svet podprl naša prizadevanja, zato je tudi naša politika sedaj usmerjena k podpori Organizaciji ameriških držav pri njenih prizadevanjih k iskanju rešitve prek dialoga in kompromisa za reševanje perečih problemov.

Trenutno je zadeva taka, da v Hondurasu ni nobenega našega veleposlanika. Trenutno nimamo niti diplomatskih stikov.

Toplo pozdravljamo prizadevanja kostariškega predsednika Óscarja Ariasa, dobitnika Nobelove nagrade za mir, ki poskuša pomiriti sprte strani. Doslej se je to izkazalo – kar nas niti ne preseneča – za zelo težko nalogo. Spodbudna pa je novica, da bodo to soboto potekala nova srečanja pod predsedstvom predsednika Ariasa. Lahko ga le spodbudimo, da nadaljuje s prizadevanji, in lahko še naprej pozivamo obe strani, da sta pripravljeni skleniti kompromis, pri tem pa v celoti upoštevati ustavo Hondurasu.

Naj za zaključek poudarim, da poleg te neposredne krize velik pomen pripisujemo tudi poštenim, pravočasnim in preglednim predsedniškim volitvam v Hondurasu v drugi polovici letošnjega leta. Pravna država in

spoštovanje človekovih pravic morata ostati temelja demokratične vlade po vsem svetu; Srednja Amerika, Latinska Amerika, celotna Amerika tu prav gotovo niso izključene.

**Catherine Ashton**, članica Komisije. – Gospod predsednik, ponovno me veseli, da lahko na kratko sodelujem v tej razpravi o politični krizi v Hondurasu v imenu kolegice Benite Ferrero-Waldner.

Po dolgih letih Latinska Amerika ponovno doživlja institucionalni razkol. Kriza v Hondurasu nam kaže, kako krhka sta pravna država in institucionalni okvir pri reševanju konfliktov v nekaterih latinskoameriških državah in kako lahko v teh državah dejansko nastopi kriza, zlasti sedaj, v obdobju močne politične polarizacije.

Komisija se je odzvala hitro. Izrazili smo svojo globoko zaskrbljenost zaradi dogodkov v Hondurasu in poudarili velik pomen, ki ga pripisujemo spoštovanju pravne države, demokracije in demokratično izvoljenih institucij. Vse vpletene strani smo pozvali, naj spore rešujejo miroljubno, s spoštovanjem pravnega sistema države, ter naj takoj vzpostavijo dialog za doseg miru in stabilnosti v državi.

Obžalovali smo nasilne spopade, še zlasti zato, ker so zaradi njih ljudje izgubili življenje, vse strani pa smo pozvali, naj delujejo zmerno in obvladano. Komisija je izjavila, da je pripravljena podpreti vse pobude za doseg miroljubne rešitve krize in ponovno vzpostavitev ustavnega reda.

Kot so povedali že v predsedstvu, smo podprli pobudo Organizacije ameriških držav in njenega generalnega sekretarja Insulze, ki pa žal ni prinesla rezultatov. Toplo smo pozdravili posredovanje kostariškega predsednika in upamo, da bodo njegova prizadevanja doprinesla k miroljubni rešitvi krize.

Po dogodkih v Hondurasu in posvetovanjih z vladami držav Srednje Amerike in držav članic Evropske unije, smo se odločili, da prestavimo naslednji krog pogajanj za sklenitev pridružitvenega sporazuma s Srednjo Ameriko, ki naj bi predvidoma potekal med 6. in 10. julijem v Bruslju. Verjamemo pa, da lahko s pogajanjem nadaljujemo takoj, kot bo mogoče.

Kot so že povedali v predsedstvu, je bil veleposlanik predsedstva EU odpoklican zaradi resnosti razmer ter pozvan na posvetovanja, vsi ostali veleposlaniki EU pa so tudi že zapustili državo.

V tesnem sodelovanju s predsedstvom in državami članicami nadaljujemo z iskanjem načinov, s katerimi bi po svojih močeh pripomogli k rešitvi krize. V tem trenutku o začasni zaustavitvi sodelovanja še ne razmišljamo, smo pa začasno odložili izvajanje finančnih zavez, povezanih s proračunsko podporo.

Zelo dobro se zavedamo, da so lahko dogodki v Hondurasu zelo nevaren precedens, ki pomeni korak nazaj v demokraciji in lahko ogrozi stabilnost regije. Zato še naprej pozorno spremljamo razmere in podpiramo vsa prizadevanja za iskanje miroljubne rešitve. Parlament bomo še naprej obveščali o nadaljnjih dogodkih.

**José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra**, v imenu skupine PPE. – (ES) Gospod predsednik, dejstvo, da je bil izvoljeni predsednik odpeljan s svojega doma *manu militari* in da so ga z letalom odpeljali v tujo državo, je nekaj, kar bi morali z vidika demokracije kategorično in brez pridržkov obsoditi.

Gospod predsednik, v zvezi s tem naj povem, da so opažanja številnih priznanih analitikov, kot je Mario Vargas Llosa, v vsakem primeru zelo tehtna: najvidnejši zagovorniki strmoglavljenega predsednika Zelaye – ki je, mimogrede rečeno, pridobil podporo vseh političnih strank, tudi svoje stranke, ter Vrhovnega sodišča ob nasprotovanju Nacionalnega kongresa republike – so dejansko predstavniki režimov, znanih po sistematičnem kršenju človekovih pravic in postopnem zatiranju svoboščin posameznika, kot je tudi Parlament ugotovil v zadnjem poročilu o stanju na področju človekovih pravic po vsem svetu.

Sedaj moramo najti pot iz tega. Predsednik Sveta je že dejal: Evropska unija mora omogočiti ponovno vzpostavitev demokratičnega stanja s podpiranjem prizadevanj človeka, ki poskuša umiriti razmere v regiji – kostariškega predsednika Óscarja Ariasa.

Drugič, v zvezi s prihodnjimi predsedniškimi volitvami mora Evropska unija Hondurasu ponuditi vse svoje izkušnje iz opazovanj volitev in se pripraviti, da tja pošlje misijo EU za opazovanje volitev.

Kot zadnje, predsednik Sveta, pa želim poudariti, da je zelo pomembno, da Evropska unija deluje dosledno, brez dvojnih meril. Nesprejemljivo je, da Evropska unija po eni strani spodbuja in krepi svoj politični dialog z edino nedemokratično državo v regiji, po drugi strani pa pripomore k temu, da državljani ene najrevnejših držav v Latinski Ameriki plačujejo za napake svojih voditeljev, česar se dobro zaveda tudi gospod Zelaya.

Predsednik Sveta, komisarka, menim tudi, da mora biti Evropska unija dejavno prisotna v regiji, kot je povedal tudi gospod Bildt. Ta dejavna prisotnost se trenutno odraža v pogajanjih o pridružitvenem sporazumu, ki bodo kmalu na višku. Gospod predsednik, ne smemo dopustiti, da nedolžni trpijo namesto krivih, zato menim, da moramo razmisliti o hitri vrnitvi k pogajalski mizi, takoj ko se ta konflikt reši.

**Luis Yañez-Barnuevo García**, v imenu skupine S&D. – (ES) Gospod predsednik, pridružujemo se soglasni obsodbi mednarodne skupnosti, ne samo zaradi resnosti razmer in zloma ustavnega reda – kot sta poudarila tudi predsednik Sveta in komisarka –, ampak tudi zaradi zelo hudega precedensa v regiji, ki je z veliko truda in prizadevanj uspela vzpostaviti demokracijo po vsej celini, z redkimi izjemami.

Zato tega ne moremo dopustiti. Evropska unija in države članice so ravnale ustrezno, ko so odpoklicale svoje veleposlanike, pretrgale vse oblike sodelovanja in odložile pogajanja z regijo. Strinjam se s predsednikom Sveta in predsednikom Komisije, da moramo zdaj podpreti pogajalsko rešitev, na čelu katere je socialdemokratski predsednik Kostarike Óscar Arias, dobitnik Nobelove nagrade za mir, in da ne smemo izzvati represivnega ali uporniškega nasilja.

Ni pravi čas za analiziranje resničnih ali domnevnih napak, ki jih je morda storil predsednik Zelaya, ki se mu mandat izteče čez šest mesecev, kajti to ni bistveno. Čas je za analizo zelo resnega primera rušenja ustavnega reda v Hondurasu, kar so storile oborožene sile (s podporo Nacionalnega kongresa in sodstva, seveda, vendar na popolnoma nelegitimnem in nezakonitem načinu).

Dovolj časa bo še za premislek o njegovi prihodnosti, danes pa moramo zahtevati vrnitev predsednika Zelaye na položaj, brez kakršnega koli odlašanja; Zelaya je ustavni predsednik države do januarja 2010.

**Izaskun Bilbao Barandica**, v imenu skupine ALDE. – (ES) (Govornica nekaj časa govori v baskovščini.) Gospod predsednik, govorim v baskovščini, manjšinskem jeziku, ki v Parlamentu še ni uraden. Upam, da bo v prihodnje postal uraden jezik, kot so tudi drugi, in da bomo lahko govorili v svojem maternem jeziku in jeziku Baskije.

Strinjam se, prav tako tudi moja skupina, da je potrebno odkrito zavrniti državni udar – poimenovati ga moramo s pravim imenom –, ki se je zgodil v Hondurasu. Nekateri morda menijo, da je bilo napak upoštevati voljo ljudstva, pred vsem drugim; vendar pa ni naša naloga to analizirati. Strinjam se tudi s tem, da morata Komisija in Svet poskušati olajšati ponovno vzpostavitev zrušenega ustavnega in institucionalnega reda ter zagotoviti vrnitev honduraškega predsednika, ki ga je ljudstvo legitimno izvolilo.

Tudi mene skrbijo napadi na nekatere člane vlade, celo tiste na uradnih diplomatskih misijah v Hondurasu, ki so bili, kot smo slišali, odpoklicani. Seveda enako kot predstavnik Komisije tudi moja skupina podpira ukrepe Organizacije ameriških držav pri reševanju tega konflikta.

V skupini smo mnenja, da mora Evropa pripomoči h krepitvi demokracije v Hondurasu, težiti k razvoju temeljnih pravic in tako zagotoviti, da je političen dialog edino orodje pri iskanju rešitve za ta pereč problem.

Odveč je reči, da podpiramo vse, kar je storil dobitnik Nobelove nagrade za mir Óscar Arias, in zato tudi upamo, da bodo po sprejetju omenjenih ukrepov volitve lahko izvedene novembra 2009, in sicer pregledno in s spoštovanjem demokratične ureditve in človekovih pravic. Upam tudi, da nam bodo sedanje razmere omogočile nadaljevanje pogajanj za sklenitev pridružitvenega sporazuma z Evropsko unijo.

**Raül Romeva i Rueda**, v imenu skupine Verts/ALE. – (ES) Gospod predsednik, tudi sam želim ob tej priložnosti močno obsoditi zadnje dogodke v Hondurasu ter izraziti svojo osuplost nad dogajanjem.

Kot podpredsednik delegacije za odnose s srednjeameriškimi državami že nekaj let spremljam razmere v tej državi in regiji; zdi se mi še prav posebej pomembno, da o tem razpravljamo že prvi dan političnih razprav v Parlamentu. To nam kaže, da gre za temeljno vprašanje: dogodek ima to žalostno in obžalovanja vredno čast, da predstavlja prvi državni udar v kateri koli srednjeameriški državi v 21. stoletju, in tega preprosto ne smemo pozabiti.

Zato ne le močno obsojam državni udar proti predsedniku Zelayi, ampak pozivam tudi Evropsko unijo, naj ne prizna vodje državnega udara Roberta Michelettija. Poleg tega menim, da je ključnega pomena, da Evropska unija vztraja, kot to dejansko že počne, da se ponovno vzpostavi ustavni red. Ključnega pomena je, da se volitve novembra 2009 izvedejo resno, odgovorno in verodostojno, v zvezi s tem pa sem tudi zadovoljen, da so pogajanja o sklenitvi pridružitvenega sporazuma z regijo vsaj začasno odložena.

Prav tako zahtevam prekinitev pomoči v obliki podpore trgovini, kot so to že storili drugi, na primer Svetovna banka in Združene države Amerike, z izjemo humanitarne pomoči.

Poleg teh ukrepov menim, da je potrebno opraviti tudi popolno in natančno preiskavo, da se ugotovi, kdo je odgovoren za državni udar. Jasno je, da je odgovornih več ljudi, da se za tem državnim udarom skriva veliko drugih interesov in da v nekaterih primerih ne poznamo niti njihovih imen.

Menim, da bi Evropska unija morala zahtevati takšno preiskavo; da to omogočimo, pa moramo tja poslati stalne mednarodne delegacije, ki lahko podprejo nova gibanja v državi, katerih cilj je zahtevati ponovno vzpostavitev demokracije, ki jim je bila odvzeta.

**Willy Meyer**, v imenu skupine GUE/NGL. – (ES) Gospod predsednik, štiri dni po državnem udaru se je moja parlamentarna skupina odločila, da me pošlje v Tegucigalpo, da na kraju samem ocenim posledice vojaškega udara oz. *državnega udara*. V Tegucigalpi sem bil priča posledicam, ki so značilne za kateri koli vojaški udar: represiji, zatiranju svobode, sodnim nalogom za prijetje poslancev, ki državnega udara niso podprli, zaprtju voditeljev socialnih skupin ter bolnišnicam z veliko ranjenih ljudi, ki niso upoštevali policijske ure. To je podrobna slika tamkajšnjih razmer.

Pozdravljam odgovor Sveta in Evropske komisije, saj je to edini možen odgovor. Prvič, vse zahteve Organizacije ameriških držav morajo biti izpolnjene. Naj tu še povem, da sem na sestanku z generalnim sekretarjem Organizacije ameriških držav ugotovil, da so glede tega vprašanja zelo jasni: katero koli dejanje nezakonite vlade vodje državnega udara Roberta Michelettija se razglasi za nično in neveljavno, Organizacija ameriških držav pa se je že odločila, da ne bo upoštevala nobenih volitev, ki jih bo izvedla ta vlada.

Upam, da bo Evropska unija ravnala enako – da bo sledila enakemu načrtu –, da torej nobeno dejanje te vlade ne bo veljalo kot zakonito. Posledično pa v takšnih razmerah ne bomo mogli opazovati improviziranih volitev vlade, ki je oblast prevzela z državnim udarom.

Zdi se mi, da bo ta teden odločilen. Predsednik Zelaya, edini predsednik Hondurasa, je jasno izrazil svoje stališče: zelo jasno je povedal, da bo počakal še en teden in če na pogajanjih v Kostariki ne bodo sklenili, naj se vrne, se bo v državo vseeno vrnil.

Zato glede na odločitev edinega zakonitega predsednika upam, da bodo Parlament, institucije, Svet in Komisija podprli njegovo odločitev, kot to počne Organizacija ameriških držav, kot to počnejo Združeni narodi in, mimogrede, kot to počnejo Združene države Amerike. Zaradi tega tudi menim, da je zelo pomembno, da odločen ton, ki zahteva ponovno vzpostavitev ustavne oblasti in ponovno nastavitev predsednika Zelaye na položaj, postane prepoznavni znak Parlamenta.

Kolegi in kolegice, upam, da bomo trdno sklenili, da Parlament brez pridržkov obsoja državni udar in podpira ponoven prevzem funkcije predsednika Zelaye. Upam, da bomo tudi podprli vse pobude mednarodnih organizacij.

**Kader Arif (S&D).** – (FR) Gospod predsednik, komisarka, gospe in gospodje, naj se sprva pridružim prejšnjim govornikom, ki so skrajno ostro obsodili državni udar, zaradi katerega je bila strmoglavljena vlada predsednika Zelaye v Hondurasu. Samovoljno pridržanje predsednika in izgon iz države sta kršitvi ustavnega reda, ki ga je treba čim prej ponovno vzpostaviti. Vojaški udar, po katerem se je Roberto Micheletti razglasil za novega predsednika, nas spominja na najtemnejša obdobja v zgodovini Srednje Amerike in menimo, da je ta napad na demokracijo nesprejemljiv.

Zato pozdravljam odločitev Organizacije ameriških držav, da sodelovanje Hondurasa v tej organizaciji začasno prekine, ter da soglaša s posredovanjem predsednika Óscarja Ariasa pri iskanju rešitve.

Vseeno pa sem, komisarka, zelo zaskrbljen zaradi trgovskih odnosov Evropske unije s to državo. Že nekaj mesecev potekajo pogajanja med Evropsko komisijo in Srednjo Ameriko o pridružitvenem sporazumu nove generacije. Po državnem udaru pa so bila vsa srečanja, načrtovana za prejšnji teden, odpovedana. Tega moramo biti veseli. Menim, da sem vas dobro razumel, vendar pa bi prosil za več podrobnosti. Ali je Komisija odločena, da odloži pogajanja, dokler se institucionalne politične razmere v Hondurasu ne uredijo? To sprašujem v svojem imenu in v imenu moje politične skupine, želimo pa si več podrobnosti o stališču Komisije glede tega vprašanja.

Drugo vprašanje, ki ga želim odpreti, komisarka, je splošni sistem preferencialov plus (GSP+), od katerega ima Honduras koristi. Več organizacij civilne družbe poroča o samovoljnih odločitvah in kršitvah človekovih pravic, odkar se je zgodil državni udar, zlasti na področju svobode gibanja, združevanja in izražanja. Evropska

komisija mora biti pri tem vprašanju zelo odločna. GSP+ je spodbuda, katere koristi so odvisne od jasnih zavez. Pričevanja so več kot dovolj za dvom v to, ali država Honduras pod vodstvom samozvanega predsednika izpolnjuje svoje zaveze. Zato pozivam Komisijo, naj preuči možnost začasne prekinitve preferencialov, ki jih prejema Honduras v okviru GSP+.

**Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL).** – (FR) Gospod predsednik, naša miroljubna načela nas ne smejo pripeljati do tega, da dajemo vtis, da s pozivanjem obeh strani, naj se pri reševanju sedanjega konflikta obvladajo, menimo, da si storilci državnega udara v Hondurasu in ustavna vlada delijo krivdo za nastale razmere. V primeru, kot smo mu sedaj priča, je nasilje upornikov, ki se borijo za vrnitev predsednika Zelaye, legitimno, nasilje pučistov pa kaznivo.

Osebná prizadevanja voditeljev držav ali vlad Srednje in Južne Amerike za zagotovitev brezpogojnega ponovnega prevzema položaja ustavnega predsednika Manuela Zelaya nam kažejo, da si vsa celina želi, da se obdobje državnih udarov in diktatur takoj in za vedno zaključi.

Po soglasnih odločitvah ZN in vseh sodelujočih regionalnih organizacij mora tudi Evropa odigrati svojo vlogo v tem boju, kajti govorimo o boju, ne dogovoru. Gre za zgodovinski boj. Evropa mora prekiniti vse odnose – politične in trgovske – ter vsa pogajanja z razdiralnim režimom, dokler predsednik Zelaya ne prevzame svojega položaja brezpogojno in nepreklicno, saj se pri zaščiti demokracije nimamo o čem pogajati. Evropa mora pozvati administracijo predsednika Obame in tudi Združene države Amerike, da prekinijo poslovne in vojaške odnose s tem razkolniškim režimom. To je cena, da dokažemo, da sledimo načelom, za katera tako pogosto razgllašamo, da jih spoštujemo, da bi lahko kritizirali načela drugih.

**Bogusław Sonik (PPE).** – (PL) Gospod predsednik, razmere v Hondurasu zahtevajo, da Evropska unija nadaljuje s posebnimi in odločnimi ukrepi, ki bodo pripomogli k stabilizaciji države in ponovni vzpostavitvi ustavnega reda ter preprečili razmah konflikta med podporniki in nasprotniki odstavljenega predsednika Zelaye. Zato podpiram pobudo gospoda Salafrance, da nam čim prej sporoči, da se misija, ki jo je odobril Evropski parlament, lahko odpravi v Honduras.

Sprte strani moramo čim prej pripraviti do pogajanj in dosege sporazuma, ki bo omogočil vrnitev predsednika Zelaye na položaj in zaključek njegovega mandata, vendar brez možnosti spremembe ustave, da se tako omogoči njegova ponovna izvolitev. Takšna rešitev bi nam dala upanje, da se bodo razmere umirile, čeprav to morda ne bo sprejemljivo za obe ...

*(Predsednik je prekinil govornika)*

**Nikolaos Chountis (GUE/NGL).** – (EL) Gospod predsednik, menim, da moramo tako v Evropskem parlamentu kot v Evropski uniji izvesti potrebne spremembe, da bi bil državni udar v Hondurasu čim krajši, da se predsednik Zelaya vrne v svojo državo in da se krog vojaških udarov v Latinski in Srednji Ameriki končno sklene.

Upoštevati moramo ogromen napredek in demokratične spremembe v zadnjih letih v več državah, spremembe, ki utrjujejo ustavne in demokratične svoboščine, ki zagovarjajo koncept in bistvo politike proti nenadzorovani rasti trga in trgajo dolgoletne sponse neokolonializma. Zato verjamem, da moramo razmisliti o veliki odgovornosti Evrope za miroljubno ukrepanje na mednarodni ravni ter ponovno vzpostaviti demokratične vezi in vezi solidarnosti z ljudstvi in državami na drugi strani Atlantika.

**Carl Bildt, predsednik Sveta.** – Gospod predsednik, menim, da so vsi govorniki odločno za zaščito demokracije in ustavnega reda po vsej Latinski Ameriki. Sem sodi tudi obsodba dogodkov. Kakršno koli že je ozadje, ni mogoče kar poslati vojske, da izvoljenemu predsedniku države odvzame prostost in ga izžene na tuje. Ne glede na ozadje moramo imeti o tem popolnoma jasno stališče; in tudi imamo popolnoma jasno stališče.

Da bi pa lahko rešili to situacijo, moramo vseeno doseči nekakšno spravo, nekakšen kompromis. Glede na besede gospoda Salafrance in ostalih se vsi strinjamo, da je predsednik Arias verjetno najprimernejši človek, ki lahko doseže ta kompromis. Verjetno se bo moral kar precej časa pogajati s predstavniki obeh strani, vendar menim, da je pomembno, da ima pri svojih prizadevanjih našo podporo in podporo drugih ameriških držav.

Kar zadeva vrsto rešitve, menim, da bo o njej presodil kar sam, oni pa bodo soglašali ali pa ne. Na osnovi prej povedanega je jasno, da težimo k ponovni vzpostavitvi ustavnega reda. Za ponovno vzpostavitev ustavnega reda pa je nujno, da se predsednik Zelaya vrne na svoj položaj. Najbrž samo to ne bo dovolj in po vsej verjetnosti bodo prisotni tudi drugi dejavniki, ki bodo pripomogli k popolni vzpostavitvi ustavnega reda.

Torej, naše zahteve po vrnitvi predsednika Zelaye in njegovem ponovnem prevzemu oblasti so nujen, vendar po vsej verjetnosti nezadosten element vzpostavitve ustavnega reda, ki je ključnega pomena za naše odnose s Hondurasom, za razvoj te države in za verodostojnost ustavnega reda in demokracije v tem delu sveta.

**Predsednik.** – Razprava je zaključena.

## **11. Posredovanje predlogov konference predsednikov: gl. zapisnik**

## **12. Dnevni red naslednje seje: gl. zapisnik**

## **13. Zaključek seje**

*(Seja se je zaključila ob 17.30)*